

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸಪ್ರಣೀತಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ  
॥ ಪಂಚಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

## ವಿಷಯಸೂಚಿ

|    |                       |    |
|----|-----------------------|----|
| 1  | ಪ್ರಥಮೋಧ್ಯಾಯಃ .....    | 3  |
| 2  | ದ್ವಿತೀಯೋಧ್ಯಾಯಃ .....  | 11 |
| 3  | ತೃತೀಯೋಧ್ಯಾಯಃ .....    | 16 |
| 4  | ಚತುರ್ಥೋಧ್ಯಾಯಃ .....   | 20 |
| 5  | ಪಂಚಮೋಧ್ಯಾಯಃ .....     | 24 |
| 6  | ಷಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯಃ .....     | 31 |
| 7  | ಸಪ್ತಮೋಧ್ಯಾಯಃ .....    | 35 |
| 8  | ಅಷ್ಟಮೋಧ್ಯಾಯಃ .....    | 38 |
| 9  | ನವಮೋಧ್ಯಾಯಃ .....      | 44 |
| 10 | ದಶಮೋಧ್ಯಾಯಃ .....      | 49 |
| 11 | ಏಕಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....    | 54 |
| 12 | ದ್ವಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....   | 58 |
| 13 | ತ್ರಯೋದಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....  | 62 |
| 14 | ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....  | 67 |
| 15 | ಪಂಚದಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....    | 75 |
| 16 | ಷೋಡಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....     | 78 |
| 17 | ಸಪ್ತದಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....   | 83 |
| 18 | ಅಷ್ಟಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ .....  | 88 |
| 19 | ಏಕೋನವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ..... | 95 |

---

|    |                         |     |
|----|-------------------------|-----|
| 20 | ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ .....      | 101 |
| 21 | ಏಕವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ .....    | 109 |
| 22 | ದ್ವಾವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ .....  | 113 |
| 23 | ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ..... | 117 |
| 24 | ಚತುರ್ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ..... | 120 |
| 25 | ಪಂಚವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ .....   | 127 |
| 26 | ಷಡ್ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ .....   | 131 |

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಪ್ರಿಯವ್ರತೋ ಭಾಗವತ ಆತ್ಮಾರಾಮಃ ಕಥಂ ಮುನೇ |  
ಗೃಹೇಽರಮತ ಯನ್ಮೂಲಃ ಕರ್ಮಬಂಧಃ ಪರಾಭವಃ || 1 ||

1

ನ ನೂನಂ ಮುಕ್ತಸಂಗಾನಾಂ ತಾದೃಶಾನಾಂ ದ್ವಿಜರ್ಷಭ |  
ಗೃಹೇಷ್ಟಭಿನಿವೇಶೋಽಯಂ ಪುಂಸಾಂ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ || 2 ||

2

ಮಹತಾಂ ಖಲು ವಿಪ್ರರ್ಷೇ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಪಾದಯೋಃ |  
ಛಾಯಾನಿರ್ವೃತಚಿತ್ತಾನಾಂ ನ ಕುಟುಂಬೇ ಸ್ಪೃಹಾಮತಿಃ || 3 ||

3

ಸಂಶಯೋಽಯಂ ಮಹಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಂದಾರಾಗಾರಸುತಾದಿಷು |  
ಸಕ್ತಸ್ಯ ಯತ್ಸಿದ್ಧಿರಭೂತ್ಕೃಷ್ಟೇ ಚ ಮತಿರಚ್ಯುತಾ || 4 ||

4

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಬಾಢಮುಕ್ತಂ ಭಗವತ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಾರವಿಂದ -  
ಮಕರಂದರಸ ಆವೇಶಿತಚೇತಸೋ ಭಾಗವತಪರಮಹಂಸ -  
ದಯಿತಕಥಾಂ ಕಿಂಚಿದಂತರಾಯವಿಹತಾಂ ಸ್ವಾಂ ಶಿವತಮಾಂ  
ಪದವೀಂ ನ ಪ್ರಾಯೇಣ ಹಿನ್ವಂತಿ || 5 ||

5

ಯರ್ಹಿ ವಾವ ಹ ರಾಜನ್ ಸ ರಾಜಪುತ್ರಃ ಪ್ರಿಯವ್ರತಃ  
ಪರಮಭಾಗವತೋ ನಾರದಸ್ಯ ಚರಣೋಪಸೇವಯಾಂಜಸಾವಗತ -

ಪರಮಾರ್ಥಸತತ್ತ್ವೋ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತೇಣ ದೀಕ್ಷಿಷ್ಯಮಾಣೋಽವನಿ -  
 ತಲಪರಿಪಾಲನಾಯಾಮ್ನಾತಪ್ರವರಗುಣಗಣೈಕಾಂತಭಾಜನತಯಾ  
 ಸ್ವಪಿತ್ರೋಪಾಮಂತ್ರಿತೋ ಭಗವತಿ ವಾಸುದೇವ ಏವಾವ್ಯವಧಾನ -  
 ಸಮಾಧಿಯೋಗೇನ ಸಮಾವೇಶಿತಸಕಲಕಾರಕಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪೋ  
 ನೈವಾಭ್ಯನಂದದ್ಯದ್ಯಪಿ ತದಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾತವ್ಯಂ ತದಧಿಕರಣ  
 ಆತ್ಮನೋಽನ್ಯಸ್ಮಾದಸತೋಽಪಿ ಪರಾಭವಮನ್ವೀಕ್ಷಮಾಣಃ || 6 ||

6

ಅಥ ಹ ಭಗವಾನಾದಿದೇವ ಏತಸ್ಯ ಗುಣವಿಸರ್ಗಸ್ಯ  
 ಪರಿಬೃಂಹಣಾನುಧ್ಯಾನವ್ಯವಸಿತಸಕಲಜಗದಭಿಪ್ರಾಯ  
 ಆತ್ಮಯೋನಿರಖಿಲನಿಗಮನಿಜಗಣಪರಿವೇಷ್ಟಿತಃ  
 ಸ್ವಭವನಾದವತತಾರ || 7 ||

7

ಸ ತತ್ರ ತತ್ರ ಗಗನತಲ ಉಡುಪತಿರಿವ ವಿಮಾನಾವಲಿಭಿ -  
 ರನುಪಥಮಮರಪರಿವೃಡೈರಭಿಪೂಜ್ಯಮಾನಃ ಪಥಿ ಪಥಿ ಚ  
 ವರೂಢಶಃ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಸಾಧ್ಯಚಾರಣಮುನಿಗಣೈರುಪಗೀಯ -  
 ಮಾನೋ ಗಂಧಮಾದನದ್ರೋಣೀಮವಭಾಸಯನ್ನುಪಸಸರ್ಪ || 8 ||

8

ತತ್ರ ಹ ವಾ ಏನಂ ದೇವರ್ಷಿಹಂಸಯಾನೇನ ಪಿತರಂ ಭಗವಂತಂ  
 ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಮುಪಲಭಮಾನಃ ಸಹಸೈವೋತ್ಥಾಯಾರ್ಹಣೇನ  
 ಸಹ ಪಿತಾಪುತ್ರಾಭ್ಯಾಮವಹಿತಾಂಜಲಿರುಪತಸ್ಥೇ || 9 ||

9

ಭಗವಾನಪಿ ಭಾರತ ತದುಪನೀತಾರ್ಹಣಃ ಸೂಕ್ತವಾಕೇನಾತಿತರಾ -  
 ಮುದಿತಗುಣಗಣಾವತಾರಸುಜಯಃ ಪ್ರಿಯವ್ರತಮಾದಿಪುರುಷಸ್ತಂ  
 ಸದಯಹಾಸಾವಲೋಕ ಇತಿ ಹೋವಾಚ || 10 ||

10

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ  
 ನಿಬೋಧ ತಾತೇದಮೃತಂ ಬ್ರವೀಮಿ  
 ಮಾಸೂಯಿತುಂ ದೇವಮರ್ಹಸ್ಯಪ್ರಮೇಯಂ |

ವಯಂ ಭವಸ್ತೇ ತತ ಏಷ ಮಹರ್ಷಿ -

ವರ್ಹಾಮ ಸರ್ವೇ ವಿವಶಾ ಯಸ್ಯ ದಿಷ್ಟಂ || 11 ||

11

ನ ತಸ್ಯ ಕಶ್ಚಿತ್ತಪಸಾ ವಿದ್ಯಯಾ ವಾ

ನ ಯೋಗವೀರ್ಯೇಣ ಮನೀಷಯಾ ವಾ |

ನೈವಾರ್ಥಧರ್ಮೈಃ ಪರತಃ ಸ್ವತೋ ವಾ

ಕೃತಂ ವಿಹಂತುಂ ತನುಭೃದ್ವಿಭೂಯಾತ್ || 12 ||

12

ಭವಾಯ ನಾಶಾಯ ಚ ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ

ಶೋಕಾಯ ಮೋಹಾಯ ಸದಾ ಭಯಾಯ |

ಸುಖಾಯ ದುಃಖಾಯ ಚ ದೇಹಯೋಗ -

ಮವ್ಯಕ್ತದಿಷ್ಟಂ ಜನತಾಂಗ ಧತ್ತೇ || 13 ||

13

ಯದ್ವಾಚಿ ತಂತ್ಯಾಂ ಗುಣಕರ್ಮದಾಮಭಿಃ

ಸುದುಸ್ತರೈರ್ವತ್ಸ ವಯಂ ಸುಯೋಜಿತಾಃ |

ಸರ್ವೇ ವಹಾಮೋ ಬಲಿಮೀಶ್ವರಾಯ

ಪ್ರೋತಾ ನಸೀವ ದ್ವಿಪದೇ ಚತುಷ್ಟದಃ || 14 ||

14

ಈಶಾಭಿಸೃಷ್ಟಂ ಹೃವರುಂಧ್ಮಹೇಽಂಗ

ದುಃಖಂ ಸುಖಂ ವಾ ಗುಣಕರ್ಮಸಂಗಾತ್ |

ಆಸ್ಥಾಯ ತತ್ತದ್ಯದಯುಂಕ್ತ ನಾಥ -

ಶ್ಚಕ್ಷುಷ್ಮತಾಂಧಾ ಇವ ನೀಯಮಾನಾಃ || 15 ||

15

ಮುಕ್ತೋಽಪಿ ತಾವದ್ವಿಭೃಯಾತ್ಸ್ವದೇಹ -

ಮಾರಬ್ಧಮಶ್ನನ್ನಭಿಮಾನಶೂನ್ಯಃ |

ಯಥಾನುಭೂತಂ ಪ್ರತಿಯಾತನಿದ್ರಃ

ಕಿಂ ತ್ವನ್ಯದೇಹಾಯ ಗುಣಾನ್ನ ವೃಂಕ್ಷೇ || 16 ||

16

ಭಯಂ ಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ವನೇಷ್ಟಪಿ ಸ್ಯಾದ್

ಯತಃ ಸ ಆಸ್ತೇ ಸಹಷಟ್ಸಪತ್ನಃ |

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಸ್ಯಾತ್ಮರತೇರ್ಬುಧಸ್ಯ

ಗೃಹಾಶ್ರಮಃ ಕಿಂ ನು ಕರೋತ್ಯವದ್ಯಂ || 17 ||

17

ಯಃ ಷಟ್ ಸಪತ್ನಾನ್ ವಿಜಿಗೀಷಮಾಣೋ

ಗೃಹೇಷು ನಿರ್ವಿಶ್ಯ ಯತೇತ ಪೂರ್ವಂ |

ಅತ್ಯೇತಿ ದುರ್ಗಾಶ್ರಿತ ಊರ್ಜಿತಾರೀನ್

ಕ್ಷೀಣೇಷು ಕಾಮಂ ವಿಚರೇದ್ವಿಪಶ್ಚಿತ್ || 18 ||

18

ತ್ವಂ ತ್ವಬ್ಜನಾಭಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಕೋಶ -

ದುರ್ಗಾಶ್ರಿತೋ ನಿರ್ಜಿತಷಟ್ಪತ್ನಃ |

ಭುಂಕ್ಷ್ವೇಹ ಭೋಗಾನ್ ಪುರುಷಾತಿದಿಷ್ಟಾನ್

ವಿಮುಕ್ತಸಂಗಃ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಭಜಸ್ವ || 19 ||

19

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಸಮಭಿಹಿತೋ ಮಹಾಭಾಗವತೋ ಭಗವತಸ್ತ್ರಿಭುವನ -

ಗುರೋರನುಶಾಸನಮಾತ್ಮನೋ ಲಘುತಯಾವನತಶಿರೋಧರೋ

ಬಾಢಮಿತಿ ಸಬಹುಮಾನಮುವಾಹ || 20 ||

20

ಭಗವಾನಪಿ ಮನುನಾ ಯಥಾವದುಪಕಲ್ಪಿತಾಪಚಿತಿಃ ಪ್ರಿಯವ್ರತ -

ನಾರದಯೋರವಿಷಮಮಭಿಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಯೋರಾತ್ಮಸಮವಸ್ಥಾ -

ನಮವಾಙ್ಮನಸಂ ಕ್ಷಯಮವ್ಯವಹೃತಂ ಪ್ರವರ್ತಯನ್ನಗಮತ್ || 21 ||

21

ಮನುರಪಿ ಪರೇಣೈವಂ ಪ್ರತಿಸಂಧಿತಮನೋರಥಃ ಸುರರ್ಷಿವರಾನು -

ಮತೇನಾತ್ಮಜಮಖಿಲಧರಾಮಂಡಲಸ್ಥಿತಿಗುಪ್ತಯ ಆಸ್ಥಾಪ್ಯ

ಸ್ವಯಮತಿವಿಷಮವಿಷಯವಿಷಜಲಾಶಯಾಶಾಯಾ ಉಪರರಾಮ || 22 ||

22

ಇತಿ ಹ ವಾವ ಸ ಜಗತೀಪತಿರೀಶ್ವರೇಚ್ಛಯಾಧಿನಿವೇಶಿತ -

ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರೋಽಖಿಲಜಗದ್ಬಂಧಧ್ವಂಸನಪರಾನುಭಾವಸ್ಯ

ಭಗವತ ಆದಿಪುರುಷಸ್ಯಾಂಘ್ರಿಯುಗಲಾನವರತಧ್ಯಾನಾನುಭಾವೇನ

ಪರಿರಂಧಿತಕಷಾಯಾಶಯೋಽವದಾತೋಽಪಿ ಮಾನವರ್ಧನೋ  
ಮಹತಾಂ ಮಹೀತಲಮನುಶಶಾಸ || 23 ||

23

ಅಥ ಚ ದುಹಿತರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣ ಉಪಯೇಮೇ  
ಬರ್ಹಿಷ್ಮತೀಂ ನಾಮ ತಸ್ಯಾಮು ಹ ವಾವ ಆತ್ಮಜಾನಾತ್ಮಸಮಾನ -  
ಶೀಲಗುಣಕರ್ಮರೂಪವೀರ್ಯೋದಾರಾಂದಶ ಭಾವಯಾಂಬಭೂವ ಕನ್ಯಾಂ  
ಚ ಯವೀಯಸೀಮೂರ್ಜಸ್ವತೀಂ ನಾಮ || 24 ||

24

ಆಗ್ನೀಧ್ರೇಧ್ಮಜಿಹ್ವಯಜ್ಞಬಾಹುಮಹಾವೀರಹಿರಣ್ಯ -  
ರೇತೋಘೃತಪೃಷ್ಠಸವನಮೇಧಾತಿಥಿವೀತಿಹೋತ್ರಕವಯ  
ಇತಿ ಸರ್ವ ಏವಾಗ್ನಿನಾಮಾನಃ || 25 ||

25

ಏತೇಷಾಂ ಕವಿರ್ಮಹಾವೀರಃ ಸವನ ಇತಿ ತ್ರಯ ಆಸನ್ನೂರ್ಧ್ವರೇತ -  
ಸಸ್ತ ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾಯಾಮರ್ಭಭಾವಾದಾರಭ್ಯ ಕೃತಪರಿಚಯಾಃ  
ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಮೇವಾಶ್ರಮಮಭಜನ್ || 26 ||

26

ತಸ್ಮಿನ್ನು ಹ ವಾ ಉಪಶಮಶೀಲಾಃ ಪರಮರ್ಷಯಃ ಸಕಲಜೀವ -  
ನಿಕಾಯಾವಾಸಸ್ಯ ಭಗವತೋ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಭೀತಾನಾಂ  
ಶರಣಭೂತಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಾರವಿಂದಾವಿರತಸ್ಮರಣಾವಿಗಲಿತ -  
ಪರಮಭಕ್ತಿಯೋಗಾನುಭಾವೇನ ಪರಿಭಾವಿತಾಂತರ್ಹೃದಯಾಧಿಗತೇ  
ಭಗವತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೂತಾನಾಮಾತ್ಮಭೂತೇ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನೈಃ -  
ವಾತ್ಮನಸ್ತಾದಾತ್ಮ್ಯಮವಿಶೇಷೇಣ ಸಮೀಯುಃ || 27 ||

27

ಅನ್ಯಸ್ಯಾಮಪಿ ಜಾಯಾಯಾಂ ತ್ರಯಃ ಪುತ್ರಾ ಆಸ -  
ನ್ನುತ್ತಮಸ್ತಾಮಸೋ ರೈವತ ಇತಿ ಮನ್ವಂತರಾಧಿಪತಯಃ || 28 ||

28

ಏವಮುಪಶಮಾಯನೇಷು ಸ್ವತನಯೇಷ್ಟಥ ಜಗತೀಪತಿರ್ಜಗತೀ -  
ಮರ್ಬುದಾನೈಕಾದಶ ಪರಿವತ್ಸರಾಣಾಮವ್ಯಾಹತಾಖಿಲ -  
ಪುರುಷಕಾರಸಾರಸಂಭೃತದೋರ್ದಂಡಯುಗಲಾಪೀಡಿತಮೌರ್ವೀ -  
ಗುಣಸ್ತನಿತವಿರಮಿತಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಕ್ಷೋ ಬರ್ಹಿಷ್ಮತ್ಯಾಶ್ಚಾನು -

ದಿನಮೇಧಮಾನಪ್ರಮೋದಪ್ರಸರಣಯೌಷ್ಣ್ಯವ್ರೀಡಾಪ್ರಮುಷಿತ -  
ಹಾಸಾವಲೋಕರುಚಿರಕ್ಷೇಲ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪರಾಭೂಯಮಾನವಿವೇಕ  
ಇವಾನವಬುಧ್ಯಮಾನ ಇವ ಮಹಾಮನಾ ಬುಭುಜೇ || 29 ||

29

ಯಾವದವಭಾಸಯತಿ ಸುರಗಿರಿಮನುಪರಿಕ್ರಾಮನ್ ಭಗವಾನಾದಿತ್ಯೋ  
ವಸುಧಾತಲಮಧೇನೈವ ಪ್ರತಪತ್ಯಧೇನಾವಚ್ಛಾದಯತಿ ತದಾ ಹಿ  
ಭಗವದುಪಾಸನೋಪಚಿತಾತಿಪುರುಷಪ್ರಭಾವಸ್ತದನಭಿನಂದನ್  
ಸಮಜವೇನ ರಥೇನ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯೇನ ರಜನೀಮಪಿ ದಿನಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮೀತಿ  
ಸಪ್ತಕೃತ್ವಸ್ತರಣಿಮನುಪರ್ಯಕ್ರಾಮದ್ ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಪತಂಗಃ || 30 ||

30

ಯೇ ವಾ ಉ ಹ ತದ್ರಥಚರಣನೇಮಿಕೃತಪರಿಖಾತಾಸ್ತೇ ಸಪ್ತ  
ಸಿಂಧವ ಆಸನ್ ಯತ ಏವ ಕೃತಾಃ ಸಪ್ತ ಭುವೋ ದ್ವೀಪಾಃ || 31 ||

31

ಜಂಬೂಪ್ಲಕ್ಷಶಾಲ್ಮಲಿಕುಶಕ್ರೌಂಚಶಾಕಪುಷ್ಕರಸಂಜ್ಞಾಸ್ತೇ -  
ಷಾಂ ಪರಿಮಾಣಂ ಪೂರ್ವಸ್ವಾತ್ಪೂರ್ವಸ್ವಾದುತ್ತರ ಉತ್ತರೋ ಯಥಾ -  
ಸಂಖ್ಯಂ ದ್ವಿಗುಣಮಾನೇನ ಬಹಿಃ ಸಮಂತತ ಉಪಕೃಪ್ತಾಃ || 32 ||

32

ಕ್ಷಾರೋದೇಕ್ಷುರಸೋದಸುರೋದಘೃತೋದಕ್ಷೀರೋದದಧಿ -  
ಮಂಡೋದಶುದ್ಧೋದಾಃ ಸಪ್ತ ಜಲಧಯಃ ಸಪ್ತ ದ್ವೀಪಪರಿಖಾ  
ಇವಾಭ್ಯಂತರದ್ವೀಪಸಮಾನಾ ಏಕೈಕಶ್ಯೇನ ಯಥಾನುಪೂರ್ವಂ  
ಸಪ್ತಸ್ವಪಿ ಬಹಿದ್ವೀಪೇಷು ಪೃಥಕ್ಪರಿತ ಉಪಕಲ್ಪಿ -  
ತಾಸ್ತೇಷು ಜಂಬ್ವಾದಿಷು ಬರ್ಹಿಷ್ಮತೀಪತಿರನುವ್ರತಾ -  
ನಾತ್ಮಜಾನಾಗ್ನೀದ್ರೇಧ್ಮಜಿಹ್ವಯಜ್ಞಬಾಹುಹಿರಣ್ಯ -  
ರೇತೋಘೃತಪೃಷ್ಠಮೇಧಾತಿಥಿವೀತಿಹೋತ್ರಸಂಜ್ಞಾನ್  
ಯಥಾಸಂಖ್ಯೇನೈಕೈಕಸ್ಮಿನ್ನೇಕಮೇವಾಧಿಪತಿಂ ವಿದಧೇ || 33 ||

33

ದುಹಿತರಂ ಚೋರ್ಜಸ್ವತೀಂ ನಾಮೋಶನಸೇ ಪ್ರಾಯಚ್ಛದ್ಯಸ್ಯಾ -  
ಮಾಸೀದ್ ದೇವಯಾನೀ ನಾಮ ಕಾವ್ಯಸುತಾ || 34 ||

34

ನೈವಂವಿಧಃ ಪುರುಷಕಾರ ಉರುಕ್ರಮಸ್ಯ  
 ಪುಂಸಾಂ ತದಂಘ್ರಿರಜಸಾ ಜಿತಷಡ್ಗುಣಾನಾಂ |  
 ಚಿತ್ರಂ ವಿದೂರವಿಗತಃ ಸಕೃದಾದದೀತ  
 ಯನ್ನಾಮಧೇಯಮಧುನಾ ಸ ಜಹಾತಿ ಬಂಧಂ || 35 || 35

ಸ ಏವಮಪರಿಮಿತಬಲಪರಾಕ್ರಮ ಏಕದಾ ತು ದೇವರ್ಷಿಚರಣಾ -  
 ನುಶಯನಾನುಪತಿತಗುಣವಿಸರ್ಗಸಂಸರ್ಗೇಣಾನಿರ್ವೃತ -  
 ಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯಮಾನ ಆತ್ಮನಿರ್ವೇದ ಇದಮಾಹ || 36 || 36

ಅಹೋ ಅಸಾಧ್ವನುಷ್ಠಿತಂ ಯದಭಿನಿವೇಶಿತೋಽಹಮಿಂದ್ರಿಯೈರ -  
 ವಿದ್ಯಾರಚಿತವಿಷಮವಿಷಯಾಂಧಕೂಪೇ ತದಲಮಲಮಮುಷ್ಯಾ ವನಿತಾಯಾ  
 ವಿನೋದಮೃಗಂ ಮಾಂ ಧಿಗ್ಗಿಗಿತಿ ಗರ್ಹಯಾಂಚಕಾರ || 37 || 37

ಪರದೇವತಾಪ್ರಸಾದಾಧಿಗತಾತ್ಮಪ್ರತ್ಯವಮರ್ಶೇನಾನು -  
 ಪ್ರವೃತ್ತೇಭ್ಯಃ ಪುತ್ರೇಭ್ಯ ಇಮಾಂ ಯಥಾದಾಯಂ ವಿಭಜ್ಯ ಭುಕ್ತ -  
 ಭೋಗಾಂ ಚ ಮಹಿಷೀಂ ಮೃತಕಮಿವ ಸಹಮಹಾವಿಭೂತಿಮಪಹಾಯ  
 ಸ್ವಯಂ ನಿಹಿತನಿರ್ವೇದೋ ಹೃದಿ ಗೃಹೀತಹರಿವಿಹಾರಾನು -  
 ಭಾವೋ ಭಗವತೋ ನಾರದಸ್ಯ ಪದವೀಂ ಪುನರೇವಾನುಸಸಾರ || 38 || 38

ತಸ್ಯ ಹ ವಾ  
 ಏತೇ ಶ್ಲೋಕಾಃ —  
 ಪ್ರಿಯವ್ರತಕೃತಂ ಕರ್ಮ  
 ಕೋ ನು ಕುರ್ಯಾದ್ವಿನೇಶ್ವರಂ |  
 ಯೋ ನೇಮಿನಿಮ್ನೈರಕರೋಚ್ಛ -  
 ಹಾಯಾಂ ಫ್ನನ್ ಸಪ್ತ ವಾರಿಧೀನ್ || 39 || 39

ಭೂಸಂಸ್ಥಾನಂ ಕೃತಂ ಯೇನ ಸರಿದ್ಗಿರಿವನಾದಿಭಿಃ |  
 ಸೀಮಾ ಚ ಭೂತನಿರ್ವೃತ್ಯೈ ದ್ವೀಪೇ ದ್ವೀಪೇ ವಿಭಾಗಶಃ || 40 || 40

ಭೌಮಂ ದಿವ್ಯಂ ಮಾನುಷಂ ಚ ಮಹಿತ್ವಂ ಕರ್ಮಯೋಗಜಂ |  
ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ನಿರಯೌಪಮ್ಯಂ ಪುರುಷಾನುಜನಪ್ರಿಯಃ || 41 ||

41

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರಿಯವ್ರತವಿಜಯೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ  
॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಪಿತರಿ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತೇ ತದನುಶಾಸನೇ ವರ್ತಮಾನ  
ಆಗ್ನೀಧ್ರೋ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೌಕಸಃ ಪ್ರಜಾ  
ಔರಸವದ್ಧರ್ಮಾವೇಕ್ಷಮಾಣಃ  
ಪರ್ಯಗೋಪಾಯತ್ || 1 ||

42

ಸ ಚ ಕದಾಚಿತ್ಪಿತೃಲೋಕಕಾಮಃ  
ಸುರವರವನಿತಾಕ್ರೀಡಾಚಲದ್ರೋಣ್ಯಾಂ  
ಭಗವಂತಂ ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ ಪತಿಮಾಭೃತಪರಿಚರ್ಯೋಪಕರಣ  
ಆತ್ಮೈಕಾಗ್ರ್ಯೇಣ ತಪಸ್ತ್ವಾರಾಧಯಾಂಬಭೂವ || 2 ||

43

ತದುಪಲಭ್ಯ ಭಗವಾನಾದಿಪುರುಷಃ ಸದಸಿ ಗಾಯಂತೀಂ  
ಪೂರ್ವಚಿತ್ತಿಂ ನಾಮಾಪ್ಸರಸಮಭಿಯಾಪಯಾಮಾಸ || 3 ||

44

ಸಾ ಚ ತದಾಶ್ರಮೋಪವನಮತಿರಮಣೀಯಂ ವಿವಿಧನಿಬಿಡವಿಟಪಿ -  
ವಿಟಪನಿಕರಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟಪುರಟಲತಾರೂಢಸ್ಥಲವಿಹಂಗಮಮಿಥುನೈಃ  
ಪ್ರೋಚ್ಯಮಾನಶ್ರುತಿಭಿಃ ಪ್ರತಿಬೋಧ್ಯಮಾನಸಲಿಲಕುಕ್ಕುಟ -  
ಕಾರಂಡವಕಲಹಂಸಾದಿಭಿರ್ವಿಚಿತ್ರಮುಪಕೂಜಿತಾಮಲಜಲಾಶಯ -  
ಕಮಲಾಕರಮುಪ ಬಭ್ರಾಮ || 4 ||

45

ತಸ್ಯಾಃ ಸುಲಲಿತಗಮನಪದವಿನ್ಯಾಸಗತಿವಿಲಾಸಾಯಾಶ್ಚಾನುಪದಂ  
 ಖಣಖಣಾಯಮಾನರುಚಿರಚರಣಾಭರಣಸ್ವನಮುಪಾಕರ್ಣ್ಯ  
 ನರದೇವಕುಮಾರಃ ಸಮಾಧಿಯೋಗೇನಾಮೀಲಿತನಯನನಲಿನಮುಕುಲ -  
 ಯುಗಲಮೀಷದ್ವಿಕಚಯ್ಯ ವ್ಯಚಷ್ಟ || 5 ||

46

ತಾಮೇವಾವಿದೂರೇ ಮಧುಕರೀಮಿವ ಸುಮನಸ ಉಪಜಿಘ್ರಂತೀಂ  
 ದಿವಿಜಮನುಜಮನೋನಯನಾಹ್ಲಾದದುಘೈರ್ಗತಿವಿಹಾರವ್ರೀಡಾ -  
 ವಿನಯಾವಲೋಕಸುಸ್ವರಾಕ್ಷರಾವಯವೈರ್ಮನಸಿ ನೃಣಾಂ  
 ಕುಸುಮಾಯುಧಸ್ಯ ವಿದಧತೀಂ ವಿವರಂ ನಿಜಮುಖವಿಗಲಿತಾ -  
 ಮೃತಾಸವಸಹಾಸಭಾಷಣಾಮೋದಮದಾಂಧಮಧುಕರ -  
 ನಿಕರೋಪರೋಧೇನ ದ್ರುತಪದವಿನ್ಯಾಸೇನ ವಲ್ಲುಸ್ಪಂದನಸ್ತನ -  
 ಕಲಶಕಬರಭಾರರಶನಾಂ ದೇವೀಂ ತದವಲೋಕನೇನ  
 ವಿವೃತಾವಸರಸ್ಯ ಭಗವತೋ ಮಕರಧ್ವಜಸ್ಯ ವಶಮುಪನೀತೋ  
 ಜಡವದಿತಿ ಹೋವಾಚ || 6 ||

47

ಕಾ ತ್ವಂ ಚಿಕೀರ್ಷಸಿ ಚ ಕಿಂ ಮುನಿವರ್ಯ ಶೈಲೇ  
 ಮಾಯಾಸಿ ಕಾಪಿ ಭಗವತ್ಪರದೇವತಾಯಾಃ |  
 ವಿಜ್ಯೇ ಬಿಭರ್ಷಿ ಧನುಷೀ ಸುಹೃದಾತ್ಮನೋಽರ್ಥೇ  
 ಕಿಂ ವಾ ಮೃಗಾನ್ಮೃಗಯಸೇ ವಿಪಿನೇ ಪ್ರಮತ್ತಾನ್ || 7 ||

48

ಬಾಣಾವಿಮೌ ಭಗವತಃ ಶತಪತ್ರಪತ್ರೌ  
 ಶಾಂತಾವಪುಂಖರುಚಿರಾವತಿತಿಗ್ಮದಂತೌ |  
 ಕಸ್ಮೈ ಯುಯುಂಕ್ಷಸಿ ವನೇ ವಿಚರನ್ನ ವಿದ್ಧಃ  
 ಕ್ಷೇಮಾಯ ನೋ ಜಡಧಿಯಾಂ ತವ ವಿಕ್ರಮೋಽಸ್ತು || 8 ||

49

ಶಿಷ್ಯಾ ಇಮೇ ಭಗವತಃ ಪರಿತಃ ಪಠಂತಿ  
 ಗಾಯಂತಿ ಸಾಮ ಸರಹಸ್ಯಮಜಸ್ರಮೀಶಂ |  
 ಯುಷ್ಮಚ್ಛಿಖಾವಿಲುಲಿತಾಃ ಸುಮನೋಽಭಿವೃಷ್ಟೀಃ  
 ಸರ್ವೇ ಭಜಂತ್ಯೃಷಿಗಣಾ ಇವ ವೇದಶಾಖಾಃ || 9 ||

50

ವಾಚಂ ಪರಂ ಚರಣಪಂಜರತಿತ್ತಿರಿಣಾಂ

ಬ್ರಹ್ಮನ್ನರೂಪಮುಖರಾಂ ಶೃಣವಾಮ ತುಭ್ಯಂ |

ಲಬ್ಧಾ ಕದಂಬರುಚಿರಂಕವಿಟಂಕಬಿಂಬೇ

ಯಸ್ಯಾಮಲಾತಪರಿಧಿಃ ಕ್ವ ಚ ವಲ್ಕಲಂ ತೇ || 10 ||

51

ಕಿಂ ಸಂಭೃತಂ ರುಚಿರಯೋರ್ದ್ವಿಜ ಶೃಂಗಯೋಸ್ತೇ

ಮಧ್ಯೇ ಕೃಶೋ ವಹಸಿ ಯತ್ರ ದೃಶಿಃ ಶ್ರಿತಾ ಮೇ |

ಪಂಕೋಽರುಣಃ ಸುರಭಿರಾತ್ಮವಿಷಾಣ ಈದೃಗ್

ಯೇನಾಶ್ರಮಂ ಸುಭಗ ಮೇ ಸುರಭೀಕರೋಷಿ || 11 ||

52

ಲೋಕಂ ಪ್ರದರ್ಶಯ ಸುಹೃತ್ತಮ ತಾವಕಂ ಮೇ

ಯತ್ರತ್ಯ ಇತ್ಥಮುರಸಾವಯವಾವಪೂರ್ವೌ |

ಅಸ್ಮದ್ವಿಧಸ್ಯ ಮನ ಉನ್ನಯನೌ ಬಿಭರ್ತಿ

ಬಹ್ವದ್ಭುತಂ ಸ ರಸರಾಸಸುಧಾದಿ ವಕ್ತ್ರೇ || 12 ||

53

ಕಾ ವಾಽಽತ್ಮವೃತ್ತಿರದನಾದ್ಧವಿರಂಗ ವಾತಿ

ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಲಾಸ್ಯನಿಮಿಷೋನ್ಮಕರೌ ಚ ಕರ್ಣೌ |

ಉದ್ವಿಗ್ನಮೀನಯುಗಲಂ ದ್ವಿಜಪಂಕ್ತಿಶೋಚಿ -

ರಾಸನ್ನಭೃಂಗನಿಕರಂ ಸರ ಇನ್ಮುಖಂ ತೇ || 13 ||

54

ಯೋಽಸೌ ತ್ವಯಾ ಕರಸರೋಜಹತಃ ಪತಂಗೋ

ದಿಕ್ಷು ಭ್ರಮನ್ ಭ್ರಮತ ಏಜಯತೇಽಕ್ಷಿಣೀ ಮೇ

ಮುಕ್ತಂ ನ ತೇ ಸ್ಮರಸಿ ವಕ್ರಜಟಾವರೂಢಂ

ಕಷ್ಟೋಽನಿಲೋ ಹರತಿ ಲಂಪಟ ಏಷ ನೀವೀಂ || 14 ||

55

ರೂಪಂ ತಪೋಧನ ತಪಶ್ಚರತಾಂ ತಪೋಘ್ನಂ

ಹ್ಯೇತತ್ತು ಕೇನ ತಪಸಾ ಭವತೋಪಲಬ್ಧಂ |

ಚರ್ತುಂ ತಪೋಽರ್ಹಸಿ ಮಯಾ ಸಹ ಮಿತ್ರ ಮಹ್ಯಂ

ಕಿಂ ವಾ ಪ್ರಸೀದತಿ ಸ ವೈ ಭವಭಾವನೋ ಮೇ || 15 ||

56

ನ ತ್ವಾಂ ತ್ಯಜಾಮಿ ದಯಿತಂ ದ್ವಿಜದೇವದತ್ತಂ  
 ಯಸ್ಮಿನ್ನನೋ ದೃಗಪಿ ನೋ ನ ವಿಯಾತಿ ಲಗ್ನಂ |  
 ಮಾಂ ಚಾರುಶೃಂಗ್ಯಹೃಸಿ ನೇತುಮನುವ್ರತಂ ತೇ  
 ಚಿತ್ತಂ ಯತಃ ಪ್ರತಿಸರಂತು ಶಿವಾಃ ಸಚಿವ್ಯಃ || 16 ||

57

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ  
 ಇತಿ ಲಲನಾನುನಯಾತಿವಿಶಾರದೋ ಗ್ರಾಮ್ಯವೈದಗ್ಧ್ಯಯಾ  
 ಪರಿಭಾಷಯಾ ತಾಂ ವಿಬುಧವಧೂಂ ವಿಬುಧಮತಿರಧಿಸಭಾ -  
 ಜಯಾಮಾಸ || 17 ||

58

ಸಾ ಚ ತತಸ್ತಸ್ಯ ವೀರಯೂಥಪತೇರ್ಬುದ್ಧಿಶೀಲರೂಪವಯಃ -  
 ಶ್ರಿಯೌದಾರ್ಯೇಣ ಪರಾಕ್ಷಿಪ್ತಮನಾಸ್ತೇನ ಸಹಾಯುತಾಯುತ -  
 ಪರಿವತ್ಸರೋಪಲಕ್ಷಣಂ ಕಾಲಂ ಜಂಬೂದ್ವೀಪಪತಿನಾ  
 ಭೌಮಸ್ವರ್ಗಭೋಗಾನ್ ಬುಭುಜೇ || 18 ||

59

ತಸ್ಯಾಮು ಹ ವಾ ಆತ್ಮಜಾನ್ ಸ ರಾಜವರ ಆಗ್ನೀಧ್ರೋ  
 ನಾಭಿಕಿಂಪುರುಷಹರಿವರ್ಷೇಲಾವೃತಮೃಕಹಿರಣ್ಮಯಕುರು -  
 ಭದ್ರಾಶ್ವಕೇತುಮಾಲಸಂಜ್ಞಾನ್ನವ ಪುತ್ರಾನಜನಯತ್ || 19 ||

60

ಸಾ ಸೂತ್ವಾಥ ಸುತಾನ್ನವಾನುವತ್ಸರಂ ಗೃಹ ಏವಾಪಹಾಯ  
 ಪೂರ್ವಚಿತ್ತಿರ್ಭೂಯ ಏವಾಜಂ ದೇವಮುಪತಸ್ಥೇ || 20 ||

61

ಆಗ್ನೀಧ್ರಸುತಾಸ್ತೇ ಮಾತುರನುಗ್ರಹಾದೌತ್ಪತ್ತಿಕೇನೈವ  
 ಸಂಹನನಬಲೋಪೇತಾಃ ಪಿತ್ರಾ ವಿಭಕ್ತಾ ಆತ್ಮತುಲ್ಯನಾಮಾನಿ  
 ಯಥಾ ಭಾಗಂ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವರ್ಷಾಣಿ ಬುಭುಜುಃ || 21 ||

62

ಆಗ್ನೀಧ್ರೋ ರಾಜಾತ್ಮಪ್ತಃ ಕಾಮಾನಾಮಪ್ಸರಸಮೇವಾನುದಿನ -  
 ಮಧಿಮನ್ಯಮಾನಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಸಲೋಕತಾಂ ಶ್ರುತಿಭಿರವಾರುಂಧ  
 ಯತ್ರ ಪಿತರೋ ಮಾದಯಂತೇ || 22 ||

63

ಸಂಪರೇತೇ ಪಿತರಿ ನವ ಭ್ರಾತರೋ ಮೇರುದುಹಿತ್ಯುರ್ಮೇರುದೇವೀಂ  
 ಪ್ರತಿರೂಪಾಮುಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರೀಂ ಲತಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಶ್ಯಾಮಾಂ  
 ನಾರೀಂ ಭದ್ರಾಂ ದೇವವೀತಿಮಿತಿ ಸಂಜ್ಞಾ ನವೋದವಹನ್ || 23 ||

64

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಆಗ್ನೀಧ್ರವರ್ಣನಂ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ನಾಭಿರಪತ್ಯಕಾಮೋಽಪ್ರಜಯಾ ಮೇರುದೇವ್ಯಾ ಭಗವಂತಂ  
ಯಜ್ಞಪುರುಷಮವಹಿತಾತ್ಮಾಯಜತ || 1 ||

65

ತಸ್ಯ ಹ ವಾವ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ವಿಶುದ್ಧಭಾವೇನ ಯಜತಃ  
ಪ್ರವರ್ಗೈಷು ಪ್ರಚರತ್ಸು ದ್ರವ್ಯದೇಶಕಾಲಮಂತ್ರರ್ತ್ವಿಗ್ -  
ದಕ್ಷಿಣಾವಿಧಾನಯೋಗೋಪಪತ್ತ್ಯಾ ದುರಧಿಗಮೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್  
ಭಾಗವತವಾತ್ಸಲ್ಯತಯಾ ಸುಪ್ರತೀಕ ಆತ್ಮಾನಮಪರಾಜಿತಂ  
ನಿಜಜನಾಭಿಪ್ರೇತಾರ್ಥವಿಧಿತ್ಸಯಾ ಗೃಹೀತಹೃದಯೋ  
ಹೃದಯಂಗಮಂ ಮನೋನಯನಾನಂದನಾವಯವಾಭಿರಾ -  
ಮಮಾವಿಶ್ವಕಾರ || 2 ||

66

ಅಥ ಹ ತಮಾವಿಷ್ಣುತಭುಜಯುಗಲದ್ವಯಂ ಹಿರಣ್ಮಯಂ  
ಪುರುಷವಿಶೇಷಂ ಕಪಿಶಕೌಶೇಯಾಂಬರಧರಮುರಸಿ  
ವಿಲಸಚ್ಚೈವತ್ಸಲಲಾಮಂ ದರವರವನರುಹವನಮಾಲಾಚ್ಛೂರ್ಯ -  
ಮೃತಮಣಿಗದಾದಿಭಿರುಪಲಕ್ಷಿತಂ ಸ್ಫುಟಕಿರಣಪ್ರವರಮುಕುಟ -  
ಕುಂಡಲಕಟಕಟಿಸೂತ್ರಹಾರಕೇಯೂರನೂಪುರಾದ್ಯಂಗಭೂಷಣ -  
ವಿಭೂಷಿತಮೃತ್ವಿಕದಸ್ಯಗೃಹಪತಯೋಽಧನಾ  
ಇವೋತ್ತಮಧನಮುಪಲಭ್ಯ ಸಬಹುಮಾನಮರ್ಹಣೇನಾವನ -  
ತಶೀರ್ಷಾಣ ಉಪತಸ್ಥಃ || 3 ||

67

ಋತ್ವಿಜ ಊಚುಃ

ಅರ್ಹಸಿ ಮುಹುರಹರ್ತಮಾರ್ಹಣಮಸ್ಮಾಕಮನುಪಧಾನಾಂ ನಮೋ  
ನಮ ಇತ್ಯೇತಾವತ್ಸದುಪಶಿಕ್ಷಿತಂ ಕೋಽರ್ಹತಿ ಪುಮಾನ್ ಪ್ರಕೃತಿ -  
ಗುಣವ್ಯತಿಕರಮತಿರನೀಶ ಈಶ್ವರಸ್ಯ ಪರಸ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷಯೋ -  
ರವಾಕ್ತನಾಭಿನಾಮರೂಪಾಕೃತಿಭೀ ರೂಪನಿರೂಪಣಂ || 4 ||

68

ಸಕಲಜನನಿಕಾಯವೃಜಿನನಿರಸನಶಿವತಮಪ್ರವರ -  
ಗುಣಗಣೈಕದೇಶಕಥನಾದೃತೇ || 5 ||

69

ಪರಿಜನಾನುರಾಗವಿರಚಿತಶಬಲಸಂಶಬ್ದಸಲಿಲಸಿತ -  
ಕಿಸಲಯತುಲಸಿಕಾದೂರ್ವಾಂಕುರೈರಪಿ ಸಂಭೃತಯಾ  
ಸಪರ್ಯಯಾ ಕಿಲ ಪರಮ ಪರಿತುಷ್ಯಸಿ || 6 ||

70

ಅಥಾನಯಾಪಿ ನ ಭವತ ಇಜ್ಯಯೋರುಭಾರಭರಯಾ ಸಮುಚಿತ -  
ಮರ್ಥಮಿಹೋಪಲಭಾಮಹೇ || 7 ||

71

ಆತ್ಮನಿ ಏವಾನುಸವನಮಂಜಸಾವ್ಯತಿರೇಕೇಣ ಬೋಭೂಯಮಾ -  
ನಾಶೇಷಪುರುಷಾರ್ಥಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಕಿಂತು ನಾಥಾಶಿಷ  
ಆಶಾಸಾನಾನಾಮೇತದಭಿಸಂರಾಧನಮಾತ್ರಂ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ || 8 ||

72

ತದ್ಯಥಾ ಬಾಲಿಶಾನಾಂ ಸ್ವಯಮಾತ್ಮನಃ ಶ್ರೇಯಃ ಪರಮವಿದುಷಾಂ  
ಪರಮಪರಮಪುರುಷಪ್ರಕರ್ಷಕರುಣಯಾ ಸ್ವಮಹಿಮಾನಂ  
ಚಾಪವರ್ಗಾಖ್ಯಮುಪಕಲ್ಪಯಿಷ್ಯನ್ ಸ್ವಯಂ ನಾಪಚಿತ  
ಏವೇತರವದಿಹೋಪಲಕ್ಷಿತಃ || 9 ||

73

ಅಥಾಯಮೇವ ವರೋ ಹ್ಯರ್ಹತ್ತಮ ಯರ್ಹಿ ಬರ್ಹಿಷಿ  
ರಾಜರ್ಷೇರ್ವರದರ್ಷಭೋ ಭವಾನ್ನಿಜಪುರುಷೇಕ್ಷಣವಿಷಯ  
ಆಸೀತ್ || 10 ||

74

ಅಸಂಗನಿಶಿತಜ್ಞಾನಾನಲವಿಧೂತಾಶೇಷಮಲಾನಾಂ  
 ಭವತ್ಸ್ವಭಾವಾನಾಮಾತ್ಮಾರಾಮಾಣಾಂ ಮುನೀನಾಮನವರತ -  
 ಪರಿಗುಣಿತಗುಣಗಣಪರಮಮಂಗಲಾಯನಗುಣಗಣ -  
 ಕಥನೋಽಸಿ || 11 ||

75

ಅಥ ಕಥಂಚಿತ್ಸ್ವಲನಕ್ಷುತ್ಪತನಜ್ಯಂಭಣದುರವಸ್ಥಾನಾದಿಷು  
 ವಿವಶಾನಾಂ ನಃ ಸ್ಮರಣಾಯ ಜ್ವರಮರಣದಶಾಯಾಮಪಿ ಸಕಲ -  
 ಕಶ್ಮಲನಿರಸನಾನಿ ತವ ಗುಣಕೃತನಾಮಧೇಯಾನಿ  
 ವಚನಗೋಚರಾಣಿ ಭವಂತು || 12 ||

76

ಕಿಂಚಾಯಂ ರಾಜರ್ಷಿರಪತ್ಯಕಾಮಃ ಪ್ರಜಾಂ ಭವಾದೃಶೀಮಾಶಾಸಾನ  
 ಈಶ್ವರಮಾಶಿಷಾಂ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಯೋರಪಿ ಭವಂತಮುಪಧಾವತಿ  
 ಪ್ರಜಾಯಾಮರ್ಥಪ್ರತ್ಯಯೋ ಧನದಮಿವಾಧನಃ ಫಲೀಕರಣಂ || 13 ||

77

ಕೋ ವಾ ಇಹ ತೇಽಪರಾಜಿತೋಽಪರಾಜಿತಯಾ ಮಾಯಯಾ -  
 ನವಸಿತಪದವ್ಯಾನಾವೃತಮತಿವಿಷಯವಿಷರಯಾನಾವೃತ -  
 ಪ್ರಕೃತಿರನುಪಾಸಿತಮಹಚ್ಛರಣಃ || 14 ||

78

ಯದು ಹ ವಾವ ತವ ಪುನರದಭೃಕರ್ತರಿಹ ಸಮಾಹೂತ -  
 ಸ್ತತ್ರಾರ್ಥಧಿಯಾಂ ಮಂದಾನಾಂ ನಸ್ತದ್ಯದ್ವೇವಹೇಲನಂ  
 ದೇವದೇವಾರ್ಹಸಿ ಸಾಮ್ಯೇನ ಸರ್ವಾನ್ ಪ್ರತಿವೋಢುಮ -  
 ವಿದುಷಾಂ || 15 ||

79

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ  
 ಇತಿ ನಿಗದೇನಾಭಿಷ್ಠಯಮಾನೋ ಭಗವಾನನಿಮಿಷರ್ಷಭೋ  
 ವರ್ಷಧರಾಭಿವಾದಿತಾಭಿವಂದಿತಚರಣಃ ಸದಯಮಿದಮಾಹ || 16 ||

80

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ  
 ಅಹೋ ಬತಾಹಮೃಷಯೋ ಭವದ್ಭಿರವಿತಥಗೀರ್ಭಿರ್ವರಮಸುಲಭ -  
 ಮಭಿಯಾಚಿತೋ ಯದಮುಷ್ಯಾತ್ಮಜೋ ಮಯಾ ಸದೃಶೋ ಭೂಯಾದಿತಿ

ಮಮಾಹಮೇವಾಭಿರೂಪಃ ಕೈವಲ್ಯಾದಧಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾದೋ ನ ಮೃಷಾ  
ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ ಮಮೈವ ಹಿ ಮುಖಂ ಯದ್ ದ್ವಿಜದೇವಕುಲಂ || 17 || 81

ತತ ಆಗ್ನೀದ್ರೀಯೇಽಂಶಕಲಯಾವತರಿಷ್ಯಾಮ್ಯಾತ್ಮತುಲ್ಯ -  
ಮನುಪಲಭಮಾನಃ || 18 || 82

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ  
ಇತಿ ನಿಶಾಮಯಂತ್ಯಾ ಮೇರುದೇವ್ಯಾಃ ಪತಿಮಭಿಧಾಯಾ -  
ಂತರ್ದಧೇ ಭಗವಾನ್ || 19 || 83

ಬರ್ಹಿಷಿ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ವಿಷ್ಣುದತ್ತ ಭಗವಾನ್ ಪರಮರ್ಷಿಭಿಃ  
ಪ್ರಸಾದಿತೋ ನಾಭೇಃ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ತದವರೋಧಾಯನೇ  
ಮೇರುದೇವ್ಯಾಂ ಧರ್ಮಾನ್ ದರ್ಶಯಿತುಕಾಮೋ ವಾತರಶನಾನಾಂ  
ಶ್ರಮಣಾನಾಮೃಷೀಣಾಮೂರ್ಧ್ವಮಂಥಿನಾಂ ಶುಕ್ಲಯಾ  
ತನುವಾವತತಾರ || 20 || 84

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ನಾಭಿಚರಿತೇ ಋಷಭಾವತಾರೋ ನಾಮ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅಥ ಹ ತಮುತ್ಪತ್ತೈವಾಭಿವ್ಯಜ್ಯಮಾನಭಗವಲ್ಲಕ್ಷಣಂ  
ಸಾಮ್ರೋಪಶಮವೈರಾಗ್ಯೈಶ್ಚರ್ಯಮಹಾವಿಭೂತಿಭಿರನುದಿನ -  
ಮೇಧಮಾನಾನುಭಾವಂ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಪ್ರಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ  
ದೇವತಾಶ್ಚಾವನಿತಲಸಮವನಾಯಾತಿತರಾಂ ಜಗ್ಮಧುಃ || 1 ||

85

ತಸ್ಯ ಹ ವಾ ಇತ್ಥಂ ವಷ್ಮಣಾ ವರೀಯಸಾ

ಬೃಹಚ್ಛೋಕೇನ ಚೌಜಸಾ ಬಲೇನ ಶ್ರಿಯಾ ಯಶಸಾ

ವೀರ್ಯಶೌರ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಪಿತಾ ಋಷಭ ಇತೀದಂ ನಾಮ ಚಕಾರ || 2 ||

86

ತಸ್ಯ ಹೀಂದ್ರಃ ಸ್ಪರ್ಧಮಾನೋ ಭಗವಾನ್ ವರ್ಷೇ ನ ವವರ್ಷ

ತದವಧಾರ್ಯ ಭಗವಾನ್ಮಷಭದೇವೋ ಯೋಗೇಶ್ವರಃ

ಪ್ರಹಸ್ಯಾತ್ಮಯೋಗಮಾಯಯಾ ಸ್ವವರ್ಷಮಜನಾಭಂ

ನಾಮಾಭ್ಯವರ್ಷತ್ || 3 ||

87

ನಾಭಿಸ್ತು ಯಥಾಭಿಲಷಿತಂ ಸುಪ್ರಜಸ್ತ್ವಮವರುಧ್ಯಾತಿ -

ಪ್ರಮೋದಭರವಿಹ್ವಲೋ ಗದ್ಗದಾಕ್ಷರಯಾ ಗಿರಾ ಸ್ವೈರಂ

ಗೃಹೀತನರಲೋಕಸಧರ್ಮಂ ಭಗವಂತಂ ಪುರಾಣಪುರುಷಂ

ಮಾಯಾವಿಲಸಿತಮತಿರ್ವತ್ಸ ತಾತೇತಿ ಸಾನುರಾಗ -

ಮುಪಲಾಲಯನ್ ಪರಾಂ ನಿರ್ವೃತಿಮುಪಗತಃ || 4 ||

88

ವಿದಿತಾನುರಾಗಮಾಪೌರಪ್ರಕೃತಿಜನಪದೋ ರಾಜಾ  
 ನಾಭಿರಾತ್ಮಜಂ ಸಮಯಸೇತುರಕ್ಷಾಯಾಮಭಿಷಿಚ್ಯ  
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷೂಪನಿಧಾಯ ಸಹ ಮೇರುದೇವ್ಯಾ ವಿಶಾಲಾಯಾಂ  
 ಪ್ರಸನ್ನನಿಪುಣೇನ ತಪಸಾ ಸಮಾಧಿಯೋಗೇನ  
 ನರನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ಭಗವಂತಂ ವಾಸುದೇವಮುಪಾಸೀನಃ  
 ಕಾಲೇನ ತನ್ಮಹಿಮಾನಮವಾಪ || 5 ||

89

ಯಸ್ಯ ಹ ಪಾಂಡವೇಯ ಶ್ಲೋಕಾವುದಾಹರಂತಿ —  
 ಕೋ ನು ತತ್ಕರ್ಮ ರಾಜರ್ಷೀರ್ನಾಭೇರನ್ವಾಚರೇತ್ವಮಾನ್ |  
 ಅಪತ್ಯತಾಮಗಾದ್ಯಸ್ಯ ಹರಿಃ ಶುದ್ಧೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 6 ||

90

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋಽನ್ಯಃ ಕುತೋ ನಾಭೇರ್ವಿಪ್ರಾ ಮಂಗಲಪೂಜಿತಾಃ |  
 ಯಸ್ಯ ಬರ್ಹಿಷಿ ಯಜ್ಞೇಶಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸುರೋಜಸಾ || 7 ||

91

ಅಥ ಹ ಭಗವಾನ್ಯುಷಭದೇವಃ ಸ್ವವರ್ಷಂ ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ -  
 ಮನುಮನ್ಯಮಾನಃ ಪ್ರದರ್ಶಿತಗುರುಕುಲವಾಸೋ ಲಬ್ಧವರೈ -  
 ಗುರುಭಿರನುಜ್ಞಾತೋ ಗೃಹಮೇಧಿನಾಂ ಧರ್ಮಾನನು -  
 ಶಿಕ್ಷಮಾಣೋ ಜಯಂತ್ಯಾಮಿಂದ್ರದತ್ತಾಯಾಮುಭಯಲಕ್ಷಣಂ ಕರ್ಮ  
 ಸಮಾಮ್ನಾಯಾಮ್ನಾತಮಭಿಯುಂಜನ್ನಾತ್ಮಜಾನಾಮಾತ್ಮಸಮಾನಾನಾಂ  
 ಶತಂ ಜನಯಾಮಾಸ || 8 ||

92

ಯೇಷಾಂ ಖಲು ಮಹಾಯೋಗೀ ಭರತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣ  
 ಆಸೀದ್ಯೇನೇದಂ ವರ್ಷಂ ಭಾರತಮಿತಿ ವ್ಯಪದಿಶಂತಿ || 9 ||

93

ತಮನು ಕುಶಾವರ್ತ ಇಲಾವರ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತೋ ಮಲಯಃ  
 ಕೇತುರ್ಭದ್ರಸೇನ ಇಂದ್ರಸ್ಪೃಗ್ವಿದರ್ಭಃ ಕೀಕಟ ಇತಿ ನವ  
 ನವತಿಪ್ರಧಾನಾಃ || 10 ||

94

ಕವಿಹರಿರಂತರಿಕ್ಷಃ ಪ್ರಬುದ್ಧಃ ಪಿಪ್ಪಲಾಯನಃ |  
 ಆವಿಹೋತ್ರೋಽಥ ದ್ರುಮಿಲಶ್ಚಮಸಃ ಕರಭಾಜನಃ || 11 ||

95

ಇತಿ ಭಾಗವತಧರ್ಮದರ್ಶನಾ ನವ ಮಹಾಭಾಗವತಾಸ್ತೇಷಾಂ  
ಸುಚರಿತಂ ಭಗವನ್ಮಹಿಮೋಪಬೃಂಹಿತಂ ವಸುದೇವನಾರದ -  
ಸಂವಾದಮುಪಶಮಾಯನಮುಪರಿಷ್ಠಾದ್ವರ್ಣಯಿಷ್ಯಾಮಃ || 12 ||

96

ಯವೀಯಾಂಸ ಏಕಾಶೀತಿರ್ಜಾಯಂತೇಯಾಃ ಪಿತುರಾದೇಶಕರಾ  
ಮಹಾಶಾಲೀನಾ ಮಹಾಶ್ರೋತ್ರಿಯಾ ಯಜ್ಞಶೀಲಾಃ ಕರ್ಮವಿಶುದ್ಧಾ  
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬಭೂವುಃ || 13 ||

97

ಭಗವಾನ್ಮುಷಭಸಂಜ್ಞ ಆತ್ಮತಂತ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ನಿತ್ಯ -  
ನಿವೃತ್ತಾನರ್ಥಪರಂಪರಃ ಕೇವಲಾನಂದಾನುಭವ ಈಶ್ವರ ಏವ  
ವಿಪರೀತವತ್ಕರ್ಮಾಣ್ಯಾರಭಮಾಣಃ ಕಾಲೇನಾನುಗತಂ  
ಧರ್ಮಮಾಚರಣೇನೋಪಶಿಕ್ಷಯನ್ನತದ್ವಿದಾಂ ಸಮ ಉಪಶಾಂತೋ  
ಮೈತ್ರಃ ಕಾರುಣಿಕೋ ಧರ್ಮಾರ್ಥಯಶಃ ಪ್ರಜಾನಂದಾಮೃತಾ -  
ವರೋಧೇನ ಗೃಹೇಷು ಲೋಕಂ ನಿಯಮಯತ್ || 14 ||

98

ಯದ್ಯಚ್ಛೇರ್ಷಣ್ಯಾಚರಿತಂ ತತ್ತದನುವರ್ತತೇ ಲೋಕಃ || 15 ||

99

ಯದ್ಯಪಿ ಸ್ವವಿದಿತಂ ಸಕಲಧರ್ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಗುಹ್ಯಂ  
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ದರ್ಶಿತಮಾರ್ಗೇಣ ಸಾಮಾದಿಭಿರುಪಾಯೈರ್ಜನ -  
ತಾಮನುಶಶಾಸ || 16 ||

100

ದ್ರವ್ಯದೇಶಕಾಲವಯಃಶ್ರದ್ಧರ್ತ್ವಿಗ್ವಿವಿಧೋದ್ -  
ದೇಶೋಪಚಿತ್ಯಃ ಸರ್ವೈರಪಿ ಕ್ರತುಭಿರ್ಯಥೋಪದೇಶಂ  
ಶತಕೃತ್ವ ಇಯಾಜ || 17 ||

101

ಭಗವತರ್ಷಭೇಣ ಪರಿರಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಏತಸ್ಮಿನ್ ವರ್ಷೇ ನ ಕಶ್ಚನ  
ಪುರುಷೋ ವಾಂಛತ್ಯವಿದ್ಯಮಾನಮಿವಾತ್ಮನೋಽನ್ಯಸ್ಮಾ -  
ತ್ಕಥಂಚನ ಕಿಮಪಿ ಕರ್ಹಿಚಿದವೇಕ್ಷತೇ ಭರ್ತರ್ಯನುಸವನಂ  
ವಿಜೃಂಭಿತಸ್ತೇಹಾತಿಶಯಮಂತರೇಣ || 18 ||

102

ಸ ಕದಾಚಿದಟಮಾನೋ ಭಗವಾನ್ಯಷಭೋ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಗತೋ  
 ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪ್ರವರಸಭಾಯಾಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ ನಿಶಾಮಯಂತೀನಾ -  
 ಮಾತ್ಮಜಾನವಹಿತಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಶ್ರಯಪ್ರಣಯಭರಸುಯಂತ್ರಿತಾ -  
 ನಪ್ಯುಪಶಿಕ್ಷಯನ್ನಿತಿ ಹೋವಾಚ || 19 ||

103

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಋಷಭ ಉವಾಚ

ನಾಯಂ ದೇಹೋ ದೇಹಭಾಜಾಂ ನೃಲೋಕೇ  
ಕಷ್ಟಾನ್ ಕಾಮಾನರ್ಹತೇ ವಿಡ್ಭುಜಾಂ ಯೇ |  
ತಪೋ ದಿವ್ಯಂ ಪುತ್ರಕಾ ಯೇನ ಸತ್ತ್ವಂ  
ಶುದ್ಧೇದ್ಯಸ್ಮಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಸೌಖ್ಯಂ ತ್ವನಂತಂ || 1 ||

104

ಮಹತ್ಸೇವಾಂ ದ್ವಾರಮಾಹರ್ವಿಮುಕ್ತೇ -  
ಸ್ತಮೋದ್ವಾರಂ ಯೋಷಿತಾಂ ಸಂಗಿಸಂಗಂ |  
ಮಹಾಂತಸ್ತೇ ಸಮಚಿತ್ತಾಃ ಪ್ರಶಾಂತಾ  
ವಿಮನ್ಯವಃ ಸುಹೃದಃ ಸಾಧವೋ ಯೇ || 2 ||

105

ಯೇ ವಾ ಮಯೀಶೇ ಕೃತಸೌಹೃದಾರ್ಥಾ  
ಜನೇಷು ದೇಹಂಭರವಾರ್ತಿಕೇಷು |  
ಗೃಹೇಷು ಜಾಯಾತ್ಮಜರಾತಿಮತ್ಸು  
ನ ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತಾ ಯಾವದರ್ಥಾಶ್ಚ ಲೋಕೇ || 3 ||

106

ನೂನಂ ಪ್ರಮತ್ತಃ ಕುರುತೇ ವಿಕರ್ಮ  
ಯದಿಂದ್ರಿಯಪ್ರೀತಯ ಆಪೃಣೋತಿ |  
ನ ಸಾಧು ಮನ್ಯೇ ಯತ ಆತ್ಮನೋಽಯ -  
ಮಸನ್ನಪಿ ಕ್ಲೇಶದ ಆಸ ದೇಹಃ || 4 ||

107

ಪರಾಭವಸ್ತಾವದಬೋಧಜಾತೋ

ಯಾವನ್ನ ಜಿಜ್ಞಾಸತ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವಂ |  
ಯಾವತ್ಕ್ರಿಯಾಸ್ತಾವದಿದಂ ಮನೋ ವೈ  
ಕರ್ಮಾತ್ಮಕಂ ಯೇನ ಶರೀರಬಂಧಃ || 5 ||

108

ಏವಂ ಮನಃ ಕರ್ಮವಶಂ ಪ್ರಯುಂಕ್ಷೇ  
ಅವಿದ್ಯಯಾಽಽತ್ಮನ್ಯುಪಧೀಯಮಾನೇ |  
ಪ್ರೀತೀರ್ನ ಯಾವನ್ಮಯಿ ವಾಸುದೇವೇ  
ನ ಮುಚ್ಯತೇ ದೇಹಯೋಗೇನ ತಾವತ್ || 6 ||

109

ಯದಾ ನ ಪಶ್ಯತ್ಯಯಥಾ ಗುಣೇಹಾಂ  
ಸ್ವಾರ್ಥೇ ಪ್ರಮತ್ತಃ ಸಹಸಾ ವಿಪಶ್ಚಿತ್ |  
ಗತಸ್ಮೃತಿರ್ವಿಂದತಿ ತತ್ರ ತಾಪಾ -  
ನಾಸಾದ್ಯ ಮೈಥುನ್ಯಮಗಾರಮಜ್ಞಃ || 7 ||

110

ಪುಂಸಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಮಿಥುನೀಭಾವಮೇತಂ  
ತಯೋರ್ಮಿಥೋ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಮಾಹುಃ |  
ಅತೋ ಗೃಹಕ್ಷೇತ್ರಸುತಾಪ್ತವಿತ್ತೈ -  
ರ್ಜನಸ್ಯ ಮೋಹೋಽಯಮಹಂ ಮಮೇತಿ || 8 ||

111

ಯದಾ ಮನೋಹೃದಯಗ್ರಂಥಿರಸ್ಯ  
ಕರ್ಮಾನುಬದ್ಧೋ ದೃಢ ಆಶ್ಲಥೇತ |  
ತದಾ ಜನಃ ಸಂಪರಿವರ್ತತೇಽಸ್ಮಾದ್  
ಮುಕ್ತಃ ಪರಂ ಯಾತ್ಯತಿಹಾಯ ಹೇತುಂ || 9 ||

112

ಹಂಸೇ ಗುರೌ ಮಯಿ ಭಕ್ತ್ಯಾನುವೃತ್ತ್ಯಾ  
ವಿತ್ಯುಷ್ಣಯಾ ದ್ವಂದ್ವತಿತಿಕ್ಷಯಾ ಚ |  
ಸರ್ವತ್ರ ಜಂತೋರ್ವ್ಯಸನಾವಗತ್ಯಾ  
ಜಿಜ್ಞಾಸಯಾ ತಪಸೇಹಾನಿವೃತ್ತ್ಯಾ || 10 ||

113

ಮತ್ಕರ್ಮಭಿರ್ಮತ್ಕಥಯಾ ಚ ನಿತ್ಯಂ  
 ಮದ್ದೇವಸಂಗಾದ್ ಗುಣಕೀರ್ತನಾನ್ನೇ |  
 ನಿರ್ವೈರಸಾಮ್ಯೋಪಶಮೇನ ಪುತ್ರಾ  
 ಜಿಹಾಸಯಾ ದೇಹಗೇಹಾತ್ಮಬುದ್ಧೇಃ || 11 ||

114

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗೇನ ವಿವಿಕ್ತಸೇವಯಾ  
 ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಾಭಿಜಯೇನ ಸದ್ಭ್ಯುಕ್ |  
 ಸಚ್ಚಿದ್ಧಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ಶಶ್ವ -  
 ದಸಂಪ್ರಮಾದೇನ ಯಮೇನ ವಾಚಾಂ || 12 ||

115

ಸರ್ವತ್ರ ಮದ್ಭಾವವಿಚಕ್ಷಣೇನ  
 ಜ್ಞಾನೇನ ವಿಜ್ಞಾನವಿರಾಜಿತೇನ |  
 ಯೋಗೇನ ಧೃತ್ಯುತ್ಸಾಹಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತೋ  
 ಲಿಂಗಂ ವ್ಯಪೋಹೇತ್ಕುಶಲೋಽಹಮಾಖ್ಯಂ || 13 ||

116

ಕರ್ಮಾಶಯಂ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಬಂಧ -  
 ಮವಿದ್ಯಯಾಽಽಸಾದಿತಮಪ್ರಮತ್ತಃ |  
 ಅನೇನ ಯೋಗೇನ ಯಥೋಪದೇಶಂ  
 ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯಪೋಹ್ಯೋಪರಮೇತ ಯೋಗಾತ್ || 14 ||

117

ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಶಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ನೃಪೋ ಗುರುವಾ  
 ಮಲ್ಲೋಕಕಾಮೋ ಮದನುಗ್ರಹಾರ್ಥಃ |  
 ಇತ್ಥಂ ವಿಮನ್ಯುರನುಶಿಷ್ಯಾದತಜ್ಞಾನ್  
 ನ ಯೋಜಯೇತ್ಕರ್ಮಸು ಕರ್ಮಮೂಢಾನ್ |  
 ಕಂ ಯೋಜಯನ್ಮನುಜೋಽರ್ಥಂ ಲಭೇತ  
 ನಿಪಾತಯನ್ನಷ್ಟದೃಶಂ ಹಿ ಗರ್ತೇ || 15 ||

118

ಲೋಕಃ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೇಯಸಿ ನಷ್ಟದೃಷ್ಟಿ -  
 ಯೋಽರ್ಥಾನ್ ಸಮೀಹೇತ ನಿಕಾಮಕಾಮಃ |

ಅನ್ಯೋನ್ಯವೈರಃ ಸುಖಲೇಶಹೇತೋ -

ರನಂತದುಃಖಂ ಚ ನ ವೇದ ಮೂಢಃ || 16 ||

119

ಕಸ್ತಂ ಸ್ವಯಂ ತದಭಿಜ್ಞೋ ವಿಪಶ್ಚಿದ್

ಅವಿದ್ಯಾಯಾಮಂತರೇ ವರ್ತಮಾನಂ |

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನಸ್ತಂ ಸಘೃಣಃ ಕುಬುದ್ಧಿಂ

ಪ್ರಯೋಜಯೇದುತ್ಪಥಗಂ ಯಥಾಂಧಂ || 17 ||

120

ಗುರುರ್ನ ಸ ಸ್ಯಾತ್ಸ್ವಜನೋ ನ ಸ ಸ್ಯಾತ್

ಪಿತಾ ನ ಸ ಸ್ಯಾಜ್ಜನನೀ ನ ಸಾ ಸ್ಯಾತ್ |

ದೈವಂ ನ ತತ್ಸ್ಯಾನ್ನ ಪತಿಶ್ಚ ಸ ಸ್ಯಾ -

ನ್ನ ಮೋಚಯೇದ್ಯಃ ಸಮುಪೇತಮೃತ್ಯುಂ || 18 ||

121

ಇದಂ ಶರೀರಂ ಮಮ ದುರ್ವಿಭಾವ್ಯಂ

ಸತ್ತ್ವಂ ಹಿ ಮೇ ಹೃದಯಂ ಯತ್ರ ಧರ್ಮಃ |

ಪೃಷ್ಠೇ ಕೃತೋ ಮೇ ಯದಧರ್ಮ ಆರಾದ್

ಅತೋ ಹಿ ಮಾಮೃಷಭಂ ಪ್ರಾಹುರಾರ್ಯಾಃ || 19 ||

122

ತಸ್ಮಾದ್ಭವಂತೋ ಹೃದಯೇನ ಜಾತಾಃ

ಸರ್ವೇ ಮಹೀಯಾಂಸಮಮುಂ ಸನಾಭಂ |

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಬುದ್ಧ್ಯಾ ಭರತಂ ಭಜದ್ಧ್ವಂ

ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ತದ್ಭರಣಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ || 20 ||

123

ಭೂತೇಷು ವೀರುದ್ಭ್ಯ ಉದುತ್ತಮಾ ಯೇ

ಸರೀಸೃಪಾಸ್ತೇಷು ಸಬೋಧನಿಷ್ಠಾಃ |

ತತೋ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪ್ರಮಥಾಸ್ತತೋಽಪಿ

ಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧಾ ವಿಬುಧಾನುಗಾ ಯೇ || 21 ||

124

ದೇವಾಸುರೇಭ್ಯೋ ಮಘವತ್ಪ್ರಧಾನಾ

ದಕ್ಷಾದಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಸುತಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ |

ಭವಃ ಪರಃ ಸೋಽಥ ವಿರಿಂಚವೀರ್ಯಃ

ಸ ಮತ್ಪರೋಽಹಂ ದ್ವಿಜದೇವದೇವಃ || 22 ||

125

ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಸ್ತುಲಯೇ ಭೂತಮನ್ಯತ್

ಪಶ್ಯಾಮಿ ವಿಪ್ರಾಃ ಕಿಮತಃ ಪರಂ ತು |

ಯಸ್ಮಿನ್ನಭಿಃ ಪ್ರಹುತಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾಹ -

ಮಶ್ನಾಮಿ ಕಾಮಂ ನ ತಥಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೇ || 23 ||

126

ಧೃತಾ ತನೂರುಶತೀ ಮೇ ಪುರಾಣೀ

ಯೇನೇಹ ಸತ್ತ್ವಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ |

ಶಮೋ ದಮಃ ಸತ್ಯಮನುಗ್ರಹಶ್ಚ

ತಪಸ್ತಿತಿಕ್ಷಾನ್ಯುಭವಶ್ಚ ಯತ್ರ || 24 ||

127

ಮತ್ತೋಽಪ್ಯನಂತಾತ್ಪರತಃ ಪರಸ್ಮಾತ್

ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಾಧಿಪತೇರ್ನ ಕಿಂಚಿತ್ |

ಯೇಷಾಂ ಕಿಮು ಸ್ಯಾದಿತರೇಣ ತೇಷಾ -

ಮಕಿಂಚನಾನಾಂ ಮಯಿ ಭಕ್ತಿಭಾಜಾಂ || 25 ||

128

ಸರ್ವಾಣಿ ಮದ್ಧಿಷ್ಟತಯಾ ಭವದ್ಭಿ -

ಶ್ಚರಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸುತಾ ಧ್ರುವಾಣಿ |

ಸಂಭಾವಿತವ್ಯಾನಿ ಪದೇ ಪದೇ ವೋ

ವಿವಿಕ್ತದೃಗ್ಭಿಸ್ತದುಹಾರ್ಹಣಂ ಮೇ || 26 ||

129

ಮನೋವಚೋದೃಕ್ಕರಣೇಹಿತಸ್ಯ

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಂ ಮೇ ಪರಿಬರ್ಹಣಂ ಹಿ |

ವಿನಾ ಪುಮಾನ್ ಯೇನ ಮಹಾವಿಮೋಹಾತ್

ಕೃತಾಂತಪಾಶಾನ್ನ ವಿಮೋಕ್ಷುಮೀಶೇತ್ || 27 ||

130

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಮನುಶಾಸ್ಯಾತ್ಮಜಾನ್ ಸ್ವಯಮನುಶಿಷ್ಟಾನಪಿ

ಲೋಕಾನುಶಾಸನಾರ್ಥಂ ಮಹಾನುಭಾವಃ ಪರಮಸುಹೃದ್ -  
 ಭಗವಾನ್ಮೃಷಭಾಪದೇಶ ಉಪಶಮಶೀಲಾನಾ -  
 ಮುಪರತಕರ್ಮಣಾಂ ಮಹಾಮುನೀನಾಂ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ -  
 ವೈರಾಗ್ಯಲಕ್ಷಣಂ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಧರ್ಮಮುಪಶಿಕ್ಷಮಾಣಃ  
 ಸ್ವತನಯಶತಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪರಮಭಾಗವತಂ  
 ಭಗವಜ್ಜನಪರಾಯಣಂ ಭರತಂ ಧರಣಿಪಾಲನಾಯಾ -  
 ಭಿಷಿಚ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಭವನ ಏವೋರ್ವರಿತಶರೀರಮಾತ್ರ -  
 ಪರಿಗ್ರಹ ಉನ್ಮತ್ತ ಇವ ಗಗನಪರಿಧಾನಃ  
 ಪ್ರಕೀರ್ಣಕೇಶ ಆತ್ಮನ್ಯಾರೋಪಿತಾಹವನೀಯೋ  
 ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಾತ್ಪ್ರ ವವ್ರಾಜ || 28 ||

131

ಜಠಾಂಧಮೂಕಬಧಿರಪಿಶಾಚೋನ್ಮಾದಕವದವಧೂತವೇಷೋ -  
 ಽಭಿಭಾಷ್ಯಮಾಣೋಽಪಿ ಜನಾನಾಂ ಗೃಹೀತಮೌನ -  
 ವ್ರತಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ ಬಭೂವ || 29 ||

132

ತತ್ರ ತತ್ರ ಪುರಗ್ರಾಮಾಕರಖೇಟವಾಟಖರ್ವಟಶಿಬಿರವ್ರಜಘೋಷ -  
 ಸಾರ್ಥಗಿರಿವನಾಶ್ರಮಾದಿಷ್ಟನುಪಥಮವನಿಚರಾಪಸದೈಃ  
 ಪರಿಭೂಯಮಾನೋ ಮಕ್ಷಿಕಾಭಿರಿವ ವನಗಜಸ್ತರ್ಜನತಾಡನಾ -  
 ವಮೇಹನಷ್ಟೀವನಗ್ರಾವಶಕೃದ್ರಜಃಪ್ರಕ್ಷೇಪಪೂತಿ -  
 ವಾತದುರುಕ್ತೈಸ್ತದವಿಗಣಯನ್ನೇವಾಸತ್ಸಂಸ್ಥಾನ  
 ಏತಸ್ಮಿನ್ ದೇಹೋಪಲಕ್ಷಣೇ ಸದಪದೇಶ ಉಭಯಾನುಭವ -  
 ಸ್ವರೂಪೇಣ ಸ್ವಮಹಿಮಾವಸ್ಥಾನೇನಾಸಮಾರೋಪಿತಾ -  
 ಹಮ್ಮಮಾಭಿಮಾನತ್ವಾದವಿಖಂಡಿತಮನಾಃ ಪೃಥಿವೀಮೇಕಚರಃ  
 ಪರಿಬಭ್ರಾಮ || 30 ||

133

ಅತಿಸುಕುಮಾರಕರಚರಣೋರಃಸ್ಥಲವಿಪುಲಬಾಹ್ವಂಸಗಲವದನಾ -  
 ದ್ಯವಯವವಿನ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಕೃತಿಸುಂದರಸ್ವಭಾವಹಾಸಸುಮುಖೋ  
 ನವನಲಿನದಲಾಯಮಾನಶಿಶಿರತಾರಾರುಣಾಯತನಯನರುಚಿರಃ

ಸದೃಶಸುಭಗಕಪೋಲಕರ್ಣಕಂಠನಾಸೋ ವಿಗೂಢಸ್ಮಿತವದನ -  
 ಮಹೋತ್ಸವೇನ ಪುರವನಿತಾನಾಂ ಮನಸಿ ಕುಸುಮಶರಾಸನಮು -  
 ಪದಧಾನಃ ಪರಾಗವಲಂಬಮಾನಕುಟಿಲಜಟಿಲಕಪಿಶಕೇಶ -  
 ಭೂರಿಭಾರೋಽವಧೂತಮಲಿನನಿಜಶರೀರೇಣ ಗ್ರಹಗೃಹೀತ  
 ಇವಾದೃಶ್ಯತ || 31 ||

134

ಯರ್ಹಿ ವಾವ ಸ ಭಗವಾನ್ ಲೋಕಮಿಮಂ ಯೋಗಸ್ಯಾದ್ಧಾ  
 ಪ್ರತೀಪಮಿವಾಚಕ್ಷಾಣಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮ ಬೀಭತ್ಸಿತಮಿತಿ  
 ವ್ರತಮಾಜಗರಮಾಸ್ಥಿತಃ ಶಯಾನ ಏವಾಶ್ನಾತಿ ಪಿಬತಿ  
 ಖಾದತ್ಯವಮೇಹತಿ ಹದತಿ ಸ್ಮ ಚೇಷ್ಟಮಾನ ಉಚ್ಚರಿತ  
 ಆದಿಗ್ಗೋದ್ದೇಶಃ || 32 ||

135

ತಸ್ಯ ಹ ಯಃ ಪುರೀಷಸುರಭಿಸೌಗಂಧ್ಯವಾಯುಸ್ತಂ ದೇಶಂ  
 ದಶಯೋಜನಂ ಸಮಂತಾತ್ ಸುರಭಿಂ ಚಕಾರ || 33 ||

136

ಏವಂ ಗೋಮೃಗಕಾಕಚರ್ಯಯಾ ವ್ರಜಂಸ್ತಿಷ್ಠನ್ನಾಸೀನಃ ಶಯಾನಃ  
 ಕಾಕಮೃಗಗೋಚರಿತಃ ಪಿಬತಿ ಖಾದತ್ಯವಮೇಹತಿ ಸ್ಮ || 34 ||

137

ಇತಿ ನಾನಾಯೋಗಚರ್ಯಾಚರಣೋ ಭಗವಾನ್ ಕೈವಲ್ಯಪತಿರ್ಋಷ -  
 ಭೋಽವಿರತಪರಮಮಹಾನಂದಾನುಭವ ಆತ್ಮನಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ  
 ಭೂತಾನಾಮಾತ್ಮಭೂತೇ ಭಗವತಿ ವಾಸುದೇವ ಆತ್ಮನೋಽವ್ಯವ -  
 ಧಾನಾನಂತರೋದರಭಾವೇನ ಸಿದ್ಧಸಮಸ್ತಾರ್ಥಪರಿಪೂರ್ಣೋ  
 ಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯಾಣಿ ವೈಹಾಯಸಮನೋಜವಾಂತರ್ಧಾನಪರಕಾಯ -  
 ಪ್ರವೇಶದೂರಗ್ರಹಣಾದೀನಿ ಯದೃಚ್ಛಯೋಪಗತಾನಿ ನಾಂಜಸಾ  
 ನೃಪ ಹೃದಯೇನಾಭ್ಯನಂದತ್ || 35 ||

138

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಋಷಭದೇವಾನುಚರಿತೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ  
॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ನ ನೂನಂ ಭಗವ ಆತ್ಮಾರಾಮಾಣಾಂ ಯೋಗಸಮೀರಿತಜ್ಞಾನಾವ -  
ಭರ್ಜಿತಕರ್ಮಬೀಜಾನಾಮೈಶ್ವರ್ಯಾಣಿ ಪುನಃ ಕ್ಲೇಶದಾನಿ  
ಭವಿತುಮರ್ಹಂತಿ ಯದೃಚ್ಛಯೋಪಗತಾನಿ || 1 ||

139

ಋಷಿರುವಾಚ

ಸತ್ಯಮುಕ್ತಂ ಕಿಂತ್ವಿಹ ವಾ ಏಕೇ ನ ಮನಸೋಽದ್ಧಾ ವಿಶ್ರಂಭ -  
ಮನವಸ್ಥಾನಸ್ಯ ಶರಕಿರಾತ ಇವ ಸಂಗಚ್ಛಂತೇ || 2 ||

140

ತಥಾ ಚೋಕ್ತಂ —

ನ ಕುರ್ಯಾತ್ಕರ್ಹಿಚಿತ್ಸಂ ಮನಸಿ ಹ್ಯನವಸ್ಥಿತೇ |  
ಯದ್ವಿಶ್ರಂಭಾಚ್ಚಿರಾಚ್ಚೀರ್ಣಂ ಚಸ್ಕಂದ ತಪ ಐಶ್ವರಂ || 3 ||

141

ನಿತ್ಯಂ ದದಾತಿ ಕಾಮಸ್ಯಚ್ಛಿದ್ರಂ ತಮನು ಯೇಽರಯಃ |  
ಯೋಗಿನಃ ಕೃತಮೈತ್ರಸ್ಯ ಪತ್ಯುರ್ಜಾಯೇವ ಪುಂಶ್ಚಲೀ || 4 ||

142

ಕಾಮೋ ಮನ್ಯುರ್ಮದೋ ಲೋಭಃ ಶೋಕಮೋಹಭಯಾದಯಃ |  
ಕರ್ಮಬಂಧಶ್ಚ ಯನ್ಮೂಲಃ ಸ್ವೀಕುರ್ಯಾತ್ಕೋ ನು ತದ್ ಬುಧಃ || 5 ||

143

ಅಧೈವಮಖಿಲಲೋಕಪಾಲಲಲಾಮೋಽಪಿ  
ವಿಲಕ್ಷಣೈರ್ಜಡವದವಧೂತವೇಷಭಾಷಾಚರಿತ್ಯೈ -

ರವಿಲಕ್ಷಿತಭಗವತ್ಪ್ರಭಾವೋ ಯೋಗಿನಾಂ  
 ಸಾಂಪರಾಯವಿಧಿಮನುಶಿಕ್ಷಯನ್ ಸ್ವಕಲೇವರಂ  
 ಜಿಹಾಸುರಾತ್ಮನ್ಯಾತ್ಮಾನಮಸಂವ್ಯವಹಿತ -  
 ಮನರ್ಥಾಂತರಭಾವೇನಾನ್ವೀಕ್ಷಮಾಣ  
 ಉಪರತಾನುವೃತ್ತಿರುಪರರಾಮ || 6 ||

144

ತಸ್ಯ ಹ ವಾ ಏವಂ ಮುಕ್ತಲಿಂಗಸ್ಯ ಭಗವತ  
 ಋಷಭಸ್ಯ ಯೋಗಮಾಯಾವಾಸನಯಾ ದೇಹ ಇಮಾಂ  
 ಜಗತೀಮಭಿಮಾನಾಭಾಸೇನ ಸಂಕ್ರಮಮಾಣಃ  
 ಕೋಂಕವೇಂಕಕುಟಕಾಂದಕ್ಷಿಣಕರ್ಣಾಟಕಾ -  
 ಂದೇಶಾನ್ ಯದೃಚ್ಛಯೋಪಗತಃ ಕುಟಕಾಚಲೋಪವನ  
 ಆಸ್ಯಕೃತಾಶ್ರುಕವಲ ಉನ್ಮಾದ ಇವ  
 ಮುಕ್ತಮೂರ್ಧಜೋಽಸಂವೀತ ಏವ ವಿಚಚಾರ || 7 ||

145

ಅಥ ಸಮೀರವೇಗವಿಧೂತವೇಣುವಿಕರ್ಷಣಜಾತೋಗ್ರ -  
 ದಾವಾನಲಸ್ತದ್ವನಮಾಲೇಲಿಹಾನಃ ಸಹ ತೇನ ದದಾಹ || 8 ||

146

ಯಸ್ಯ ಕಿಲಾನುಚರಿತಮುಪಾಕರ್ಣ್ಯ ಕೋಂಕವೇಂಕಕುಟಕಾನಾಂ  
 ರಾಜಾರ್ಹನ್ನಾಮೋಪಶಿಕ್ಷ್ಯ ಕಲಾವಧರ್ಮ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಮಾಣೇ  
 ಭವಿತವ್ಯೇನ ವಿಮೋಹಿತಃ ಸ್ವಧರ್ಮಪಥಮಕುತೋಭಯಮಪಹಾಯ  
 ಕುಪಥಪಾಖಂಡಮಸಮಂಜಸಂ ನಿಜಮನೀಷಯಾ ಮಂದಃ  
 ಸಂಪ್ರವರ್ತಯಿಷ್ಯತೇ || 9 ||

147

ಯೇನ ಹ ವಾವ ಕಲೌ ಮನುಜಾಪಸದಾ ದೇವಮಾಯಾಮೋಹಿತಾಃ  
 ಸ್ವವಿಧಿನಿಯೋಗಶೌಚಚಾರಿತ್ರವಿಹೀನಾ ದೇವಹೇಲನಾ -  
 ನೃಪವ್ರತಾನಿ ನಿಜನಿಜೇಚ್ಛಯಾ ಗೃಹ್ಣಾನ್ ಅಸ್ನಾನ್ -  
 ನಾಚಮನಾಶೌಚಕೇಶೋಲ್ಲಂಚನಾದೀನಿ ಕಲಿನಾಧರ್ಮ -  
 ಬಹುಲೇನೋಪಹತಧಿಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರಾಹ್ಮಣಯಜ್ಞ -  
 ಪುರುಷಲೋಕವಿದೂಷಕಾಃ ಪ್ರಾಯೇಣ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ || 10 ||

148

ತೇ ಚ ಹ್ಯರ್ವಾಕ್ತನಯಾ ನಿಜಲೋಕಯಾತ್ರಯಾಂಧಪರಂಪರಯಾ -  
 ಸ್ವಸ್ತಾಸ್ತಮಸ್ಯಂಧೇ ಸ್ವಯಮೇವ ಪ್ರಪತಿಷ್ಯಂತಿ || 11 ||

149

ಅಯಮವತಾರೋ ರಜಸೋಪಪ್ಲುತಕೈವಲ್ಯೋಪ -  
 ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಥಃ || 12 ||

150

ತಸ್ಯಾನುಗುಣಾನ್ ಶ್ಲೋಕಾನ್ ಗಾಯಂತಿ -  
 ಅಹೋ ಭುವಃ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರವತ್ಯಾ  
 ದ್ವೀಪೇಷು ವರ್ಷೇಷ್ಟಧಿಪುಣ್ಯಮೇತತ್ |  
 ಗಾಯಂತಿ ಯತ್ರತ್ಯಜನಾ ಮುರಾರೇಃ  
 ಕರ್ಮಾಣಿ ಭದ್ರಾಣ್ಯವತಾರವಂತಿ || 13 ||

151

ಅಹೋ ನು ವಂಶೋ ಯಶಸಾವದಾತಃ  
 ಪ್ರೈಯವ್ರತೋ ಯತ್ರ ಪುಮಾನ್ ಪುರಾಣಃ |  
 ಕೃತಾವತಾರಃ ಪುರುಷಃ ಸ ಆದ್ಯ -  
 ಶ್ವಚಾರ ಧರ್ಮಂ ಯದಕರ್ಮಹೇತುಂ || 14 ||

152

ಕೋ ನ್ವಸ್ಯ ಕಾಷ್ಠಾಮಪರೋಽನುಗಚ್ಛೇ -  
 ನ್ಮನೋರಥೇನಾಪ್ಯಭವಸ್ಯ ಯೋಗೀ |  
 ಯೋ ಯೋಗಮಾಯಾಃ ಸ್ಪೃಹಯತ್ಯದಸ್ತಾ  
 ಹ್ಯಸತ್ತಯಾ ಯೇನ ಕೃತಪ್ರಯತ್ನಾಃ || 15 ||

153

ಇತಿ ಹ ಸ್ಮ ಸಕಲವೇದಲೋಕದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಗವಾಂ  
 ಪರಮಗುರೋರ್ಭಗವತ ಋಷಭಾಖ್ಯಸ್ಯ ವಿಶುದ್ಧಾಚರಿತಮೀರಿತಂ  
 ಪುಂಸಾಂ ಸಮಸ್ತದುಶ್ಚರಿತಾಭಿಹರಣಂ ಪರಮಮಹಾ -  
 ಮಂಗಲಾಯನಮಿದಮನುಶ್ರದ್ಧಯೋಪಚಿತಯಾನುಶೃಣೋತ್ಯಾ -  
 ಶ್ರಾವಯತಿ ವಾವಹಿತೋ ಭಗವತಿ ತಸ್ಮಿನ್ ವಾಸುದೇವ  
 ಏಕಾಂತತೋ ಭಕ್ತಿರನಯೋರಪಿ ಸಮನುವರ್ತತೇ || 16 ||

154

ಯಸ್ಯಾಮೇವ ಕವಯ ಆತ್ಮಾನಮವಿರತಂ ವಿವಿಧವೃಜಿನಸಂಸಾರ -  
 ಪರಿತಾಪೋಪತಪ್ಯಮಾನಮನುಸವನಂ ಸ್ನಾಪಯಂತಸ್ತಯೈವ  
 ಪರಯಾ ನಿರ್ವೃತ್ಯಾ ಹ್ಯಪವರ್ಗಮಾತ್ಯಂತಿಕಂ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಮಪಿ  
 ಸ್ವಯಮಾಸಾದಿತಂ ನೋ ಏವಾದ್ರಿಯಂತೇ ಭಗವದೀಯತ್ವೇನೈವ  
 ಪರಿಸಮಾಪ್ತಸರ್ವಾರ್ಥಾಃ || 17 ||

155

ರಾಜನ್ ಪತಿಗುರುರಲಂ ಭವತಾಂ ಯದೂನಾಂ  
 ದೈವಂ ಪ್ರಿಯಃ ಕುಲಪತಿಃ ಕ್ವ ಚ ಕಿಂಕರೋ ವಃ |  
 ಅಸ್ತೇವಮಂಗ ಭಗವಾನ್ ಭಜತಾಂ ಮುಕುಂದೋ  
 ಮುಕ್ತಿಂ ದದಾತಿ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ಸ್ಮ ನ ಭಕ್ತಿಯೋಗಂ || 18 ||

156

ನಿತ್ಯಾನುಭೂತನಿಜಲಾಭನಿವೃತ್ತತ್ವಷ್ಟಃ  
 ಶ್ರೇಯಸ್ಯತದ್ರಚನಯಾ ಚಿರಸುಪ್ತಬುದ್ಧೇಃ |  
 ಲೋಕಸ್ಯ ಯಃ ಕರುಣಯಾಭಯಮಾತ್ಮಲೋಕ -  
 ಮಾಖ್ಯಾನ್ನಮೋ ಭಗವತೇ ಋಷಭಾಯ ತಸ್ಮೈ || 19 ||

157

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಋಷಭದೇವಾನುಚರಿತೇ ಷಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಭರತಸ್ತು ಮಹಾಭಾಗವತೋ ಯದಾ ಭಗವತಾವನಿತಲ -  
ಪರಿಪಾಲನಾಯ ಸಂಚಿಂತಿತಸ್ತದನುಶಾಸನಪರಃ  
ಪಂಚಜನೀಂ ವಿಶ್ವರೂಪದುಹಿತರಮುಪಯೇಮೇ || 1 ||

158

ತಸ್ಯಾಮು ಹ ವಾ ಆತ್ಮಜಾನ್ ಕಾತ್ಸ್ಯೇನಾನುರೂಪಾ -  
ನಾತ್ಮನಃ ಪಂಚ ಜನಯಾಮಾಸ ಭೂತಾದಿರಿವ  
ಭೂತಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣಿ ಸುಮತಿಂ ರಾಷ್ಟ್ರಭೃತಂ  
ಸುದರ್ಶನಮಾವರಣಂ ಧೂಮ್ರಕೇತುಮಿತಿ || 2 ||

159

ಅಜನಾಭಂ ನಾಮೈತದ್ವರ್ಷಂ ಭಾರತಮಿತಿ ಯತ ಆರಭ್ಯ  
ವ್ಯಪದಿಶಂತಿ || 3 ||

160

ಸ ಬಹುವಿನ್ಮಹೀಪತಿಃ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹವದುರುವತ್ಸಲತಯಾ  
ಸ್ವೇ ಸ್ವೇ ಕರ್ಮಣಿ ವರ್ತಮಾನಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸ್ವಧರ್ಮಮನು -  
ವರ್ತಮಾನಃ ಪರ್ಯಪಾಲಯತ್ || 4 ||

161

ಈಜೇ ಚ ಭಗವಂತಂ ಯಜ್ಞಕ್ರತುರೂಪಂ ಕ್ರತುಭಿರುಚ್ಚಾವಚೈಃ  
ಶ್ರದ್ಧಯಾಽಽಹೃತಾಗ್ನಿಹೋತ್ರದರ್ಶಪೂರ್ಣಮಾಸ -  
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಪಶುಸೋಮಾನಾಂ ಪ್ರಕೃತಿವಿಕೃತಿಭಿರನುಸವನಂ  
ಚಾತುರ್ಹೋತ್ರವಿಧಿನಾ || 5 ||

162

ಸಂಪ್ರಚರತ್ಸು ನಾನಾಯಾಗೇಷು ವಿರಚಿತಾಂಗಕ್ರಿಯೇಷ್ಟಪೂರ್ವಂ  
ಯತ್ತತ್ಕ್ರಿಯಾಫಲಂ ಧರ್ಮಾಖ್ಯಂ ಪರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಯಜ್ಞಪುರುಷೇ  
ಸರ್ವದೇವತಾಲಿಂಗಾನಾಂ ಮಂತ್ರಾಣಾಮರ್ಥನಿಯಾಮಕತಯಾ  
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರ್ತರಿ ಪರದೇವತಾಯಾಂ ಭಗವತಿ ವಾಸುದೇವ ಏವ  
ಭಾವಯಮಾನ ಆತ್ಮನೈಪುಣ್ಯಮೃದಿತಕಷಾಯೋ  
ಹವಿಃಷ್ಟದ್ವರ್ಯುಭಿರ್ಗೃಹ್ಯಮಾಣೇಷು ಸ ಯಜಮಾನೋ  
ಯಜ್ಞಭಾಜೋ ದೇವಾಂಸ್ತಾನ್ ಪುರುಷಾವಯವೇಷ್ಟಭ್ಯ -  
ಧ್ಯಾಯತ್ || 6 ||

163

ಏವಂ ಕರ್ಮವಿಶುದ್ಧ್ಯಾ ವಿಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಸ್ಯಾಂತರ್ಹೃದಯಾ -  
ಕಾಶಶರೀರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಭಗವತಿ ವಾಸುದೇವೇ ಮಹಾಪುರುಷ -  
ರೂಪೋಪಲಕ್ಷಣೇ ಶ್ರೀವತ್ಸಕೌಸ್ತುಭವನಮಾಲಾರಿದರಗದಾದಿಭಿ -  
ರುಪಲಕ್ಷಿತೇ ನಿಜಪುರುಷಹೃಲ್ಲಿಖಿತೇನಾತ್ಮನಿ ಪುರುಷರೂಪೇಣ  
ವಿರೋಚಮಾನ ಉಚ್ಚೈಸ್ತರಾಂ ಭಕ್ತಿರನುದಿನಮೇಧಮಾನ -  
ರಯಾಜಾಯತ || 7 ||

164

ಏವಂ ವರ್ಷಾಯುತಸಹಸ್ರಪರ್ಯಂತಾವಸಿತಕರ್ಮನಿರ್ವಾಣಾ -  
ವಸರೋಽಧಿಭುಜ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತನಯೇಭ್ಯೋ ರಿಕ್ಲಂ  
ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಯಥಾದಾಯಂ ವಿಭಜ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಸಕಲ -  
ಸಂಪನ್ನಿಕೇತಾತ್ಸನ್ನಿಕೇತಾತ್ ಪುಲಹಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರವವ್ರಾಜ || 8 ||

165

ಯತ್ರ ಹ ವಾವ ಭಗವಾನ್ ಹರಿರದ್ಯಾಪಿ ತತ್ರತ್ಯಾನಾಂ  
ನಿಜಜನಾನಾಂ ವಾತ್ಸಲ್ಯೇನ ಸನ್ನಿಧಾಪ್ಯತ ಇಚ್ಛಾರೂಪೇಣ || 9 ||

166

ಯತ್ರಾಶ್ರಮಪದಾನ್ಯುಭಯತೋನಾಭಿಭಿದ್ಯುಷಚ್ಚಕ್ರೈಶ್ಚಕ್ರನದೀ  
ನಾಮ ಸರಿತ್ಪ್ರವರಾ ಸರ್ವತಃ ಪವಿತ್ರೀಕರೋತಿ || 10 ||

167

ತಸ್ಮಿನ್ ವಾವ ಕಿಲ ಸ ಏಕಲಃ ಪುಲಹಾಶ್ರಮೋಪವನೇ  
ವಿವಿಧಕುಸುಮಕಿಸಲಯತುಲಸಿಕಾಂಬುಭಿಃ ಕಂದಮೂಲ -

ಫಲೋಪಹಾರೈಶ್ಚ ಸಮೀಹಮಾನೋ ಭಗವತ ಆರಾಧನಂ ವಿವಿಕ್ತ  
 ಉಪರತವಿಷಯಾಭಿಲಾಷ ಉಪಭೃತೋಪಶಮಃ ಪರಾಂ  
 ನಿರ್ವೃತ್ತಿಮವಾಪ || 11 ||

168

ತಯೇತ್ಥಮವಿರತಪುರುಷಪರಿಚರ್ಯಯಾ ಭಗವತಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಾ -  
 ನುರಾಗಭರದ್ರುತಹೃದಯಶೈಥಿಲ್ಯಃ ಪ್ರಹರ್ಷವೇಗೇ -  
 ನಾತ್ಮನ್ಯುದ್ಭಿದ್ಯಮಾನರೋಮಪುಲಕಕುಲಕ ಔತ್ಕಂಠ್ಯ -  
 ಪ್ರವೃತ್ತಪ್ರಣಯಬಾಷ್ಟನಿರುದ್ಧಾವಲೋಕನಯನ ಏವಂ  
 ನಿಜರಮಣಾರುಣಚರಣಾರವಿಂದಾನುಧ್ಯಾನ -  
 ಪರಿಚಿತಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ ಪರಿಪ್ಲುತಪರಮಾಹ್ಲಾದಗಂಭೀರಹೃದಯ -  
 ಹೃದಾವಗಾಢಧಿಷಣಸ್ತಾಮಪಿ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾಂ  
 ಭಗವತ್ಸಪರ್ಯಾಂ ನ ಸಸ್ಮಾರ || 12 ||

169

ಇತ್ಥಂ ಧೃತಭಗವದ್ವೃತ ಏಣೇಯಾಜಿನವಾಸಸಾನುಸವ -  
 ನಾಭಿಷೇಕಾದ್ರ್ಯಕಪಿಶಕುಟಿಲಜಟಾಕಲಾಪೇನ ಚ ವಿರೋಚಮಾನಃ  
 ಸೂರ್ಯರ್ಚಾ ಭಗವಂತಂ ಹಿರಣ್ಮಯಂ ಪುರುಷಮುಜ್ಜಿಹಾನೇ  
 ಸೂರ್ಯಮಂಡಲೇಽಭ್ಯುಪತಿಷ್ಠನ್ನೇತದು ಹೋವಾಚ — || 13 ||

170

ಪರೋರಜಃ ಸವಿತುರ್ಜಾತವೇದೋ  
 ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮನಸೇದಂ ಜಜಾನ |  
 ಸುರೇತಸಾದಃ ಪುನರಾವಿಶ್ಯ ಚಷ್ಟೇ  
 ಹಂಸಂ ಗೃಧ್ರಾಣಂ ನೃಷದ್ರಿಂಗಿರಾಮಿಮಃ || 14 ||

171

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಭರತಚರಿತೇ ಭಗವತ್ಪರಿಚರ್ಯಾಯಾಂ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏಕದಾ ತು ಮಹಾನದ್ಯಾಂ ಕೃತಾಭಿಷೇಕನೈಯಮಿಕಾವಶ್ಯಕೋ  
ಬ್ರಹ್ಮಾಕ್ಷರಮಭಿಗೃಣಾನೋ ಮುಹೂರ್ತತ್ರಯಮುದಕಾಂತ  
ಉಪವಿವೇಶ || 1 ||

172

ತತ್ರ ತದಾ ರಾಜನ್ ಹರಿಣೀ ಪಿಪಾಸಯಾ

ಜಲಾಶಯಾಭ್ಯಾಶಮೇಕೈವೋಪಜಗಾಮ || 2 ||

173

ತಯಾ ಪೇಪೀಯಮಾನ ಉದಕೇ ತಾವದೇವಾವಿದೂರೇಣ ನದತೋ

ಮೃಗಪತೇರುನ್ನಾದೋ ಲೋಕಭಯಂಕರ ಉದಪತತ್ || 3 ||

174

ತಮುಪಶ್ರುತ್ಯ ಸಾ ಮೃಗವಧೂಃ ಪ್ರಕೃತಿವಿಕ್ಲವಾ ಚಕಿತ -

ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಸುತರಾಮಪಿ ಹರಿಭಯಾಭಿನಿವೇಶವ್ಯಗ್ರಹೃದಯಾ

ಪಾರಿಪ್ಲವದೃಷ್ಟಿರಗತತ್ಯುಷಾ ಭಯಾತ್ಸಹಸೈ -

ವೋಚ್ಚಕ್ರಾಮ || 4 ||

175

ತಸ್ಯಾ ಉತ್ಪತಂತ್ಯಾ ಅಂತರ್ವತ್ಸ್ಯಾ ಉರುಭಯಾವಗಲಿತೋ

ಯೋನಿನಿರ್ಗತೋ ಗರ್ಭಃ ಸ್ತೋತಸಿ ನಿಪಪಾತ || 5 ||

176

ತತ್ಪ್ರಸವೋತ್ಸರ್ಪಣಭಯಖೇದಾತುರಾ ಸ್ವಗಣೇನ

ವಿಯುಜ್ಯಮಾನಾ ಕಸ್ಯಾಂಚಿದ್ಧರ್ಯಾಂ ಕೃಷ್ಣಸಾರಸತೀ

ನಿಪಪಾತಾಥ ಚ ಮಮಾರ || 6 ||

177

ತಂ ತ್ವೇಣಕುಣಕಂ ಕೃಪಣಂ ಸ್ರೋತಸಾನೂಹ್ಯಮಾನಮಭಿ -  
 ವೀಕ್ಷ್ಯಾಪವಿದ್ಧಂ ಬಂಧುರಿವಾನುಕಂಪಯಾ ರಾಜರ್ಷಿ -  
 ಭರ್ತತ ಆದಾಯ ಮೃತಮಾತರಮಿತ್ಯಾಶ್ರಮಪದಮನಯತ್ || 7 ||

178

ತಸ್ಯ ಹ ವಾ ಏಣಕುಣಕ ಉಚ್ಚೈರೇತಸ್ಮಿನ್ ಕೃತನಿಜಾಭಿ -  
 ಮಾನಸ್ಯಾಹರಹಸ್ತತ್ಪೋಷಣಪಾಲನಲಾಲನಪ್ರೀಣನಾ -  
 ನುಧ್ಯಾನೇನಾತ್ಮನಿಯಮಾಃ ಸಹಯಮಾಃ ಪುರುಷಪರಿಚರ್ಯಾದಯ  
 ಏಕೈಕಶಃ ಕತಿಪಯೇನಾಹರ್ಗಣೇನ ವಿಯುಜ್ಯಮಾನಾಃ ಕಿಲ  
 ಸರ್ವ ಏವೋದವಸನ್ || 8 ||

179

ಅಹೋ ಬತಾಯಂ ಹರಿಣಕುಣಕಃ ಕೃಪಣ ಈಶ್ವರರಥಚರಣ -  
 ಪರಿಭ್ರಮಣರಯೇಣ ಸ್ವಗಣಸುಹೃದ್ಬಂಧುಭ್ಯಃ ಪರಿವರ್ಜಿತಃ  
 ಶರಣಂ ಚ ಮೋಪಸಾದಿತೋ ಮಾಮೇವ ಮಾತಾಪಿತರೌ  
 ಭ್ರಾತೃಜ್ಞಾತೀನ್ ಯೌಥಿಕಾಂಶ್ಚೈವೋಪೇಯಾಯ ನಾನ್ಯಂ  
 ಕಂಚನ ವೇದ ಮಯ್ಯತಿವಿಸ್ರಬ್ಧಶ್ಚಾತ ಏವ ಮಯಾ  
 ಮತ್ಪರಾಯಣಸ್ಯ ಪೋಷಣಪಾಲನಪ್ರೀಣನಲಾಲನಮನಸೂಯುನಾ -  
 ನುಷ್ಠೇಯಂ ಶರಣೋಪೇಕ್ಷಾದೋಷವಿದುಷಾ || 9 ||

180

ನೂನಂ ಹ್ಯಾರ್ಯಾಃ ಸಾಧವ ಉಪಶಮಶೀಲಾಃ ಕೃಪಣಸುಹೃದ  
 ಏವಂವಿಧಾರ್ಥೇ ಸ್ವಾರ್ಥಾನಪಿ ಗುರುತರಾನುಪೇಕ್ಷಂತೇ || 10 ||

181

ಇತಿ ಕೃತಾನುಷಂಗ ಆಸನಶಯನಾಟನಸ್ಥಾನಾಶನಾದಿಷು  
 ಸಹ ಮೃಗಜಹುನಾ ಸ್ನೇಹಾನುಬದ್ಧಹೃದಯ ಆಸೀತ್ || 11 ||

182

ಕುಶಕುಸುಮಸಮಿತ್ಪಲಾಶಫಲಮೂಲೋದಕಾನ್ಯಾಹರಿಷ್ಯಮಾಣೋ  
 ವೃಕಸಾಲಾವೃಕಾದಿಭ್ಯೋ ಭಯಮಾಶಂಸಮಾನೋ ಯದಾ ಸಹ  
 ಹರಿಣಕುಣಕೇನ ವನಂ ಸಮಾವಿಶತಿ || 12 ||

183

ಪಥಿಷು ಚ ಮುಗ್ಧಭಾವೇನ ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಷಕ್ತಮತಿಪ್ರಣಯ -  
 ಭರಹೃದಯಃ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಾತ್ಸ್ಕಂಧೇನೋದ್ವಹತಿ ಏವಮುತ್ಸಂಗ  
 ಉರಸಿ ಚಾಧಾಯೋಪಲಾಲಯನ್ಮುದಂ ಪರಮಾಮವಾಪ || 13 ||

184

ಕ್ರಿಯಾಯಾಂ ನಿರ್ವರ್ತ್ಯಮಾನಾಯಾಮಂತರಾಲೇಽಪ್ಯುತ್ಥಾಯೋತ್ಥಾಯ  
 ಯದೈನಮಭಿಚಕ್ಷೀತ ತರ್ಹಿ ವಾವ ಸ ವರ್ಷಪತಿಃ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ಥೇನ  
 ಮನಸಾ ತಸ್ಮಾ ಆಶಿಷ ಆಶಾಸ್ತೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ್ತಾದ್ವತ್ಸ  
 ತೇ ಸರ್ವತ ಇತಿ || 14 ||

185

ಅನ್ಯದಾ ಭೃಶಮುದ್ವಿಗ್ನಮನಾ ನಷ್ಟದ್ರವಿಣ ಇವ ಕೃಪಣಃ  
 ಸಕರುಣಮತಿತರ್ಷೇಣ ಹರಿಣಕುಣಕವಿರಹವಿಹ್ವಲಹೃದಯ -  
 ಸಂತಾಪಸ್ತಮೇವಾನುಶೋಚನ್ ಕಿಲ ಕಶ್ಮಲಂ ಮಹದಭಿ -  
 ರಂಭಿತ ಇತಿ ಹೋವಾಚ || 15 ||

186

ಅಪಿ ಬತ ಸ ವೈ ಕೃಪಣ ಏಣಬಾಲಕೋ ಮೃತಹರಿಣೀ -  
 ಸುತೋಽಹೋ ಮಮಾನಾರ್ಯಸ್ಯ ಶರಕಿರಾತಮತೇರಕೃತಸುಕೃತಸ್ಯ  
 ಕೃತವಿಸ್ರಂಭ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯೇನ ತದವಿಗಣಯನ್ ಸುಜನ  
 ಇವಾಗಮಿಷ್ಯತಿ || 16 ||

187

ಅಪಿ ಕ್ಷೇಮೇಣಾಸ್ಮಿನ್ನಾಶ್ರಮೋಪವನೇ ಶಷ್ಟಾಣಿ ಚರಂತಂ  
 ದೇವಗುಪ್ತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ || 17 ||

188

ಅಪಿ ಚ ನ ವೃಕಃ ಸಾಲಾವೃಕೋಽನ್ಯತಮೋ ವಾ ನೈಕಚರ  
 ಏಕಚರೋ ವಾ ಭಕ್ಷಯತಿ || 18 ||

189

ನಿಮ್ಲೋಚತಿ ಹ ಭಗವಾನ್ ಸಕಲಜಗತ್ಕ್ಷೇಮೋದಯಸ್ತ್ರಯ್ಯಾ -  
 ತ್ಮಾದ್ಯಾಪಿ ಮಮ ನ ಮೃಗವಧೂನ್ಯಾಸ ಆಗಚ್ಛತಿ || 19 ||

190

ಅಪಿಸ್ವಿದಕೃತಸುಕೃತಮಾಗತ್ಯ ಮಾಂ ಸುಖಯಿಷ್ಯತಿ  
ಹರಿಣರಾಜಕುಮಾರೋ ವಿವಿಧರುಚಿರದರ್ಶನೀಯನಿಜಮೃಗ -  
ದಾರಕವಿನೋದೈರಸಂತೋಷಂ ಸ್ವಾನಾಮಪನುದನ್ || 20 ||

191

ಕ್ಷೇಲಿಕಾಯಾಂ ಮಾಂ ಮೃಷಾ ಸಮಾಧಿನಾಽಮೀಲಿತದೃಶಂ  
ಪ್ರೇಮಸಂರಂಭೇಣ ಚಕಿತಚಕಿತ ಆಗತ್ಯ ಪೃಷದಪರುಷ -  
ವಿಷಾಣಾಗ್ರೇಣ ಲುರತಿ || 21 ||

192

ಆಸಾದಿತಹವಿಷಿ ಬರ್ಹಿಷಿ ದೂಷಿತೇ ಮಯೋಪಾಲಬ್ಧೋ  
ಭೀತಭೀತಃ ಸಪದ್ಯುಪರತರಾಸ ಋಷಿಕುಮಾರವದವಹಿತ -  
ಕರಣಕಲಾಪ ಆಸ್ತೇ || 22 ||

193

ಕಿಂ ವಾ ಅರೇ ಆಚರಿತಂ ತಪಸ್ತಪಸ್ವಿನ್ಯಾನಯಾ  
ಯದಿಯಮವನಿಃ ಸವಿನಯಕೃಷ್ಣಸಾರತನಯತನುತರ -  
ಸುಭಗಶಿವತಮಾಖರಮುರಪದಪಂಕ್ತಿಭಿದ್ರವಿಣ -  
ವಿಧುರಾತುರಸ್ಯ ಕೃಪಣಸ್ಯ ಮಮ ದ್ರವಿಣಪದವೀಂ  
ಸೂಚಯಂತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಚ ಸರ್ವತಃ ಕೃತಕೌತುಕಂ  
ದ್ವಿಜಾನಾಂ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಕಾಮಾನಾಂ ದೇವಯಜನಂ  
ಕರೋತಿ || 23 ||

194

ಅಪಿಸ್ವಿದಸೌ ಭಗವಾನುಡುಪತಿರೇನಂ ಮೃಗಪತಿಭಯಾ -  
ನ್ಮೃತಮಾತರಂ ಮೃಗಬಾಲಕಂ ಸ್ವಾಶ್ರಮಪರಿಭ್ರಷ್ಟಮನು -  
ಕಂಪಯಾ ಕೃಪಣಜನವತ್ಸಲಃ ಪರಿಪಾತಿ || 24 ||

195

ಕಿಂ ವಾಽತ್ಮಜವಿಶ್ಲೇಷಜ್ವರದವದಹನಶಿಖಾಭಿ -  
ರುಪತಪ್ಯಮಾನಹೃದಯಸ್ಥಲನಲಿನೀಕಂ ಮಾಮುಪಸೃತ -  
ಮೃಗೀತನಯಂ ಶಿಶಿರಶಾಂತಾನುರಾಗಗುಣಿತನಿಜ -  
ವದನಸಲಿಲಾಮೃತಮಯಗಭಸ್ತಿಭಿಃ ಸ್ವಧಯತೀತಿ ಚ || 25 ||

196

ಏವಮಘಟಮಾನಮನೋರಥಾಕುಲಹೃದಯೋ ಮೃಗದಾರಕಾ -  
 ಭಾಸೇನ ಸ್ವಾರಬ್ಧಕರ್ಮಣಾ ಯೋಗಾರಂಭಣತೋ ವಿಭ್ರಂಶಿತಃ ಸ  
 ಯೋಗತಾಪಸೋ ಭಗವದಾರಾಧನಲಕ್ಷಣಾಚ್ಚ ಕಥಮಿತರಥಾ  
 ಜಾತ್ಯಂತರ ಏಣಕುಣಕ ಆಸಂಗಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿಶ್ರೇಯಸ -  
 ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತಯಾ ಪ್ರಾಕ್ವರಿತ್ಯಕ್ತದುಸ್ಯಜಹೃದಯಾಭಿಜಾತಸ್ಯ  
 ತಸ್ಯೈವಮಂತರಾಯವಿಹತಯೋಗಾರಂಭಣಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಭರತಸ್ಯ  
 ತಾವನ್ಮೃಗಾರ್ಭಕಪೋಷಣಪಾಲನಪ್ರೀಣನಲಾಲನಾನುಷಂಗೇಣಾ -  
 ವಿಗಣಯತ ಆತ್ಮಾನಮಹಿರಿವಾಮುಬಿಲಂ ದುರತಿಕ್ರಮಃ  
 ಕಾಲಃ ಕರಾಲರಭಸ ಆಪದ್ಯತ || 26 ||

197

ತದಾನೀಮಪಿ ಪಾರ್ಶ್ವವರ್ತಿನಮಾತ್ಮಜಮಿವಾನುಶೋಚಂತ -  
 ಮಭಿವೀಕ್ಷಮಾಣೋ ಮೃಗ ಏವಾಭಿನಿವೇಶಿತಮನಾ ವಿಸೃಜ್ಯ  
 ಲೋಕಮಿಮಂ ಸಹ ಮೃಗೇಣ ಕಲೇವರಂ ಮೃತಮನು ನ ಮೃತಜನ್ಮಾ -  
 ನುಸ್ಮೃತಿರಿತರವನ್ಮೃಗಶರೀರಮವಾಪ || 27 ||

198

ತತ್ರಾಪಿ ಹ ವಾ ಆತ್ಮನೋ ಮೃಗತ್ವಕಾರಣಂ ಭಗವ -  
 ದಾರಾಧನಸಮೀಹಾನುಭಾವೇನಾನುಸ್ಮೃತ್ಯ ಭೃಶಮನು -  
 ತಪ್ಯಮಾನ ಆಹ || 28 ||

199

ಅಹೋ ಕಷ್ಟಂ ಭ್ರಷ್ಟೋಽಹಮಾತ್ಮವತಾಮನುಪಧಾದ್ಯದ್ವಿಮುಕ್ತ -  
 ಸಮಸ್ತಸಂಗಸ್ಯ ವಿವಿಕ್ತಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯಶರಣಸ್ಯಾತ್ಮವತ  
 ಆತ್ಮನಿ ಸರ್ವೇಷಾಮಾತ್ಮನಾಂ ಭಗವತಿ ವಾಸುದೇವೇ  
 ತದನುಶ್ರವಣಮನನಸಂಕೀರ್ತನಾರಾಧನಾನುಸ್ಮರಣಾ -  
 ಭಿಯೋಗೇನಾಶೂನ್ಯಸಕಲಯಾಮೇನ ಕಾಲೇನ ಸಮಾವೇಶಿತಂ  
 ಸಮಾಹಿತಂ ಕಾತ್ಸರ್ಯೇನ ಮನಸ್ತತ್ತು ಪುನರ್ಮಮಾಬುಧಸ್ಯಾ -  
 ರಾನ್ಮೃಗಸುತಮನು ಪರಿಸುಸ್ರಾವ || 29 ||

200

ಇತ್ಯೇವಂ ನಿಗೂಢನಿರ್ವೇದೋ ವಿಸೃಜ್ಯ ಮೃಗೀಂ ಮಾತರಂ  
 ಪುನರ್ಭಗವತ್ಕ್ಷೇತ್ರಮುಪಶಮಶೀಲಮುನಿಗಣದಯಿತಂ

ಶಾಲಗ್ರಾಮಂ ಪುಲಸ್ತ್ಯಪುಲಹಾಶ್ರಮಂ ಕಾಲಂಜರಾ -  
ತ್ವತ್ಯಾಜಗಾಮ || 30 ||

201

ತಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ಕಾಲಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಸಂಗಾಚ್ಚ ಭೃಶಮುದ್ವಿಗ್ನ  
ಆತ್ಮಸಹಚರಃ ಶುಷ್ಕಪರ್ಣತ್ಯಣವೀರುಧಾ ವರ್ತಮಾನೋ  
ಮೃಗತ್ವನಿಮಿತ್ತಾವಸಾನಮೇವ ಗಣಯನ್ಮೃಗಶರೀರಂ  
ತೀರ್ಥೋದಕಕ್ಷಿನ್ನಮುತ್ಸರ್ಜ || 31 ||

202

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಭರತಚರಿತೇ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅಥ ಕಸ್ಯಚಿದ್ ದ್ವಿಜವರಸ್ಯಾಂಗಿರಃಪ್ರವರಸ್ಯ ಶಮದಮತಪಃ -  
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾದ್ಯಯನತ್ಯಾಗಸಂತೋಷತಿತಿಕ್ಷಾಪ್ರಶ್ರಯವಿದ್ಯಾ -  
ನಸೂಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನಾನಂದಯುಕ್ತಸ್ಯಾತ್ಮಸದೃಶಶ್ರುತಶೀಲಾಚಾರ -  
ರೂಪೌದಾರ್ಯಗುಣಾ ನವ ಸೋದರ್ಯಾ ಅಂಗಜಾ ಬಭೂವುರ್ಮಿಥುನಂ ಚ  
ಯವೀಯಸ್ಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾಯಾಂ || 1 ||

203

ಯಸ್ತು ತತ್ರ ಪುಮಾಂಸ್ತಂ ಪರಮಭಾಗವತಂ ರಾಜರ್ಷಿಪ್ರವರಂ  
ಭರತಮುತ್ಸೃಷ್ಟಮೃಗಶರೀರಂ ಚರಮಶರೀರೇಣ ವಿಪ್ರತ್ವಂ  
ಗತಮಾಹುಃ || 2 ||

204

ತತ್ರಾಪಿ ಸ್ವಜನಸಂಗಾಚ್ಚ ಭೃಶಮುದ್ವಿಜಮಾನೋ ಭಗವತಃ  
ಕರ್ಮಬಂಧವಿದ್ವಂಸನಶ್ರವಣಸ್ಮರಣಗುಣವಿವರಣ -  
ಚರಣಾರವಿಂದಯುಗಲಂ ಮನಸಾ ವಿದಧದಾತ್ಮನಃ  
ಪ್ರತಿಘಾತಮಾಶಂಕಮಾನೋ ಭಗವದನುಗ್ರಹೇಣಾನುಸ್ಮೃತ -  
ಸ್ವಪೂರ್ವಜನ್ಮಾವಲಿರಾತ್ಮಾನಮುನ್ಮತ್ತಜಡಾಂಧಬಧಿರ -  
ಸ್ವರೂಪೇಣ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಲೋಕಸ್ಯ || 3 ||

205

ತಸ್ಯಾಪಿ ಹ ವಾ ಆತ್ಮಜಸ್ಯ ವಿಪ್ರಃ ಪುತ್ರಸ್ನೇಹಾನುಬದ್ಧಮನಾ  
ಆ ಸಮಾವರ್ತನಾತ್ಸಂಸ್ಕಾರಾನ್ ಯಥೋಪದೇಶಂ ವಿದಧಾನ

ಉಪನೀತಸ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಶೌಚಾಚಮನಾದೀನ್ ಕರ್ಮನಿಯಮಾ -  
 ನನಭಿಪ್ರೇತಾನಪಿ ಸಮಶಿಕ್ಷಯದನುಶಿಷ್ಟೇನ ಹಿ ಭಾವ್ಯಂ  
 ಪಿತುಃ ಪುತ್ರೇಣೇತಿ || 4 ||

206

ಸ ಚಾಪಿ ತದು ಹ ಪಿತೃಸನ್ನಿಧಾವೇವಾಸದ್ರೀಚೇನಮಿವ  
 ಸ್ಮ ಕರೋತಿ ಛಂದಾಂಸ್ಯಧ್ಯಾಪಯಿಷ್ಯನ್ ಸಹ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ  
 ಸಪ್ರಣವಶಿರಸ್ತ್ರಿಪದೀಂ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಗ್ರೈಷ್ಮವಾಸಂತಿಕಾ -  
 ನ್ಮಾಸಾನಧೀಯಾನಮಪ್ಯಸಮವೇತರೂಪಂ ಗ್ರಾಹಯಾಮಾಸ || 5 ||

207

ಏವಂ ಸ್ವತನುಜ ಆತ್ಮನ್ಯನುರಾಗಾವೇಶಿತಚಿತ್ತಃ  
 ಶೌಚಾಧ್ಯಯನವ್ರತನಿಯಮಗುರ್ವನಲಶುಶ್ರೂಷಣಾದ್ಯಾಪ -  
 ಕುರ್ವಾಣಕಕರ್ಮಾಣ್ಯನಭಿಯುಕ್ತಾನ್ಯಪಿ ಸಮನುಶಿಷ್ಟೇನ  
 ಭಾವ್ಯಮಿತ್ಯಸದಾಗ್ರಹಃ ಪುತ್ರಮನುಶಾಸ್ಯ ಸ್ವಯಂ  
 ತಾವದನಧಿಗತಮನೋರಥಃ ಕಾಲೇನಾಪ್ರಮತ್ತೇನ  
 ಸ್ವಯಂ ಗೃಹ ಏವ ಪ್ರಮತ್ತ ಉಪಸಂಹೃತಃ || 6 ||

208

ಅಥ ಯವೀಯಸೀ ದ್ವಿಜಸತೀ ಸ್ವಗರ್ಭಜಾತಂ ಮಿಥುನಂ  
 ಸಪತ್ನ್ಯಾ ಉಪನ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಯಮನುಸಂಸ್ಥಯಾಪತಿಲೋಕಮಗಾತ್ || 7 ||

209

ಪಿತರ್ಯುಪರತೇ ಭ್ರಾತರ ಏನಮತತ್ಪ್ರಭಾವವಿದಸ್ತ್ರಯ್ಯಾಂ  
 ವಿದ್ಯಾಯಾಮೇವ ಪರ್ಯವಸಿತಮತಯೋ ನ ಪರವಿದ್ಯಾಯಾಂ  
 ಜಡಮತಿರಿತಿ ಭ್ರಾತುರನುಶಾಸನನಿರ್ಬಂಧಾನ್ನ್ಯವೃತ್ಸಂತ || 8 ||

210

ಸ ಚ ಪ್ರಾಕೃತೈರ್ದ್ವಿಪದಪಶುಭಿರುನ್ಮತ್ತಜಡಬಧಿರೇ -  
 ತ್ಯಭಿಭಾಷ್ಯಮಾಣೋ ಯದಾ ತದನುರೂಪಾಣಿ ಪ್ರಭಾಷತೇ ಕರ್ಮಾಣಿ  
 ಚ ಸ ಕಾರ್ಯಮಾಣಃ ಪರೇಚ್ಛಯಾ ಕರೋತಿ ವಿಷ್ಟಿತೋ ವೇತನತೋ  
 ವಾ ಯಾಚ್ಛಯಾ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ವೋಪಸಾದಿತಮಲ್ಪಂ ಬಹು ಮೃಷ್ಟಂ  
 ಕದನ್ನಂ ವಾಭ್ಯವಹರತಿ ಪರಂ ನೇಂದ್ರಿಯಪ್ರೀತಿನಿಮಿತ್ತಂ |  
 ನಿತ್ಯನಿವೃತ್ತನಿಮಿತ್ತಸ್ವಸಿದ್ಧವಿಶುದ್ಧಾನುಭವಾನಂದ -

ಸ್ವಾತ್ಮಲಾಭಾಧಿಗಮಃ ಸುಖದುಃಖಯೋರ್ದ್ವಂದ್ವನಿಮಿತ್ತಯೋ -  
ರಸಂಭಾವಿತದೇಹಾಭಿಮಾನಃ || 9 ||

211

ಶೀತೋಷ್ಣವಾತವರ್ಷೇಷು ವೃಷ ಇವಾನಾವೃತಾಂಗಃ ಪೀನಃ  
ಸಂಹನನಾಂಗಃ ಸ್ಥಂಡಿಲಸಂವೇಶನಾನುನ್ಮರ್ದನಾಮಜ್ಜನ -  
ರಜಸಾ ಮಹಾಮಣಿರಿವಾನಭಿವ್ಯಕ್ತಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸಃ ಕುಪಟಾ -  
ವೃತಕಟಿರುಪವೀತೇನೋರುಮಷಿಣಾ ದ್ವಿಜಾತಿರಿತಿ ಬ್ರಹ್ಮ -  
ಬಂಧುರಿತಿ ಸಂಜ್ಞಯಾತಜ್ಞಜನಾವಮತೋ ವಿಚಚಾರ || 10 ||

212

ಯದಾ ತು ಪರತ ಆಹಾರಂ ಕರ್ಮವೇತನತ ಈಹಮಾನಃ  
ಸ್ವಭ್ರಾತೃಭಿರಪಿ ಕೇದಾರಕರ್ಮಣಿ ನಿರೂಪಿತಸ್ತದಪಿ  
ಕರೋತಿ ಕಿಂತು ನ ಸಮಂ ವಿಷಮಂ ನ್ಯೂನಮಧಿಕಮಿತಿ  
ವೇದ ಕಣಪಿಣ್ಯಾಕಫಲೀಕರಣಕುಲ್ಮಾಷಸ್ಥಾಲೀ -  
ಪುರೀಷಾದೀನ್ಯಪ್ಯಮೃತವದಭ್ಯವಹರತಿ || 11 ||

213

ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ಕಶ್ಚಿದ್ ವೃಷಲಪತಿರ್ಭದ್ರಕಾಲ್ಯೈ  
ಪುರುಷಪಶುಮಾಲಭತಾಪತ್ಯಕಾಮಃ || 12 ||

214

ತಸ್ಯ ಹ ದೈವಮುಕ್ತಸ್ಯ ಪಶೋಃ ಪದವೀಂ ತದನುಚರಾಃ  
ಪರಿಧಾವಂತೋ ನಿಶಿ ನಿಶೀಧಸಮಯೇ ತಮಸಾ -  
ಽಽವೃತಾಯಾಮನಧಿಗತಪಶವ ಆಕಸ್ಮಿಕೇನ ವಿಧಿನಾ  
ಕೇದಾರಾನ್ ವೀರಾಸನೇನ ಮೃಗವರಾಹಾದಿಭ್ಯಃ  
ಸಂರಕ್ಷಮಾಣಮಂಗಿರಃಪ್ರವರಸುತಮಪಶ್ಯನ್ || 13 ||

215

ಅಥ ತ ಏನಮನವದ್ಯಲಕ್ಷಣಮವಮೃಶ್ಯ ಭರ್ತೃಕರ್ಮ -  
ನಿಷ್ಪತ್ತಿಂ ಮನ್ಯಮಾನಾ ಬದ್ಧಾ ರಶನಯಾ ಚಂಡಿಕಾ -  
ಗೃಹಮುಪನಿನ್ಯುರ್ಮುದಾ ವಿಕಸಿತವದನಾಃ || 14 ||

216

ಅಥ ಪಣಯಸ್ತಂ ಸ್ವವಿಧಿನಾಭಿಷಿಚ್ಯಾಹತೇನ  
ವಾಸಸಾಽಽಚ್ಛಾದ್ಯ ಭೂಷಣಾಲೇಪಸ್ತಕ್ತಿಲಕಾದಿಭಿ -

ರುಪಸ್ಕೃತಂ ಭುಕ್ತವಂತಂ ಧೂಪದೀಪಮಾಲ್ಯಲಾಜ -  
 ಕಿಸಲಯಾಂಕುರಫಲೋಪಹಾರೋಪೇತಯಾ ವೈಶಸ -  
 ಸಂಸ್ಥಯಾ ಮಹತಾ ಗೀತಸ್ತುತಿಮೃದಂಗಪಣವಘೋಷೇಣ  
 ಚ ಪುರುಷಪಶುಂ ಭದ್ರಕಾಲ್ಯಾಃ ಪುರತ ಉಪವೇಶಯಾಮಾಸುಃ || 15 ||

217

ಅಥ ವೃಷಲರಾಜಪಣಿಃ ಪುರುಷಪಶೋರಸೃಗಾಸವೇನ  
 ದೇವೀಂ ಭದ್ರಕಾಲೀಂ ಯಕ್ಷ್ಯಮಾಣಸ್ತದಭಿಮಂತ್ರಿತಮಸಿ -  
 ಮತಿಕರಾಲನಿಶಿತಮುಪಾದದೇ || 16 ||

218

ಇತಿ ತೇಷಾಂ ವೃಷಲಾನಾಂ ರಜಸ್ತಮಃಪ್ರಕೃತೀನಾಂ  
 ಧನಮದರಜ ಉತ್ಸಿಕ್ತಮನಸಾಂ ಭಗವತ್ಕಲಾ -  
 ವೀರಕುಲಂ ಕದರ್ಥೀಕೃತ್ಯೋತ್ಪಥೇನ ಸ್ವೈರಂ ವಿಹರತಾಂ  
 ಹಿಂಸಾವಿಹಾರಾಣಾಂ ಕರ್ಮಾತಿದಾರುಣಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಸ್ಯ  
 ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಸುತಸ್ಯ ನಿರ್ವೈರಸ್ಯ ಸರ್ವಭೂತ -  
 ಸುಹೃದಃ ಸೂನಾಯಾಮಪ್ಯನನುಮತಮಾಲಂಬನಂ ತದುಪಲಭ್ಯ  
 ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸಾತಿದುರ್ವಿಷಹೇಣ ದಂದಹ್ಯಮಾನೇನ ವಪುಷಾ  
 ಸಹಸೋಚ್ಚಚಾಟ ಸೈವ ದೇವೀ ಭದ್ರಕಾಲೀ || 17 ||

219

ಭೃಶಮಮರ್ಷರೋಷಾವೇಶರಭಸವಿಲಸಿತಭೃಕುಟಿ -  
 ವಿಟಪಕುಟಿಲದಂಷ್ಟ್ರಾರುಣೇಕ್ಷಣಾಟೋಪಾತಿಭಯಾನಕ -  
 ವದನಾ ಹಂತುಕಾಮೇವೇದಂ ಮಹಾಟ್ಟಹಾಸಮತಿಸಂರಂಭೇಣ  
 ವಿಮುಂಚಂತೀ ತತ ಉತ್ಪತ್ಯ ಪಾಪೀಯಸಾಂ ದುಷ್ಟಾನಾಂ  
 ತೇನೈವಾಸಿನಾ ವಿವೃಕ್ಷಶೀರ್ಷ್ಣಾಂ ಗಲಾತ್ಸ್ರವಂತಮ -  
 ಸೃಗಾಸವಮತ್ಯುಷ್ಣಂ ಸಹ ಗಣೇನ ನಿಪೀಯಾತಿಪಾನಮದ -  
 ವಿಹ್ವಲೋಚ್ಚೈಸ್ತರಾಂ ಸ್ವಪಾರ್ಷದೈಃ ಸಹ ಜಗೌ  
 ನನರ್ತ ಚ ವಿಜಹಾರ ಚ ಶಿರಃ ಕಂದುಕಲೀಲಯಾ || 18 ||

220

ಏವಮೇವ ಖಲು ಮಹದಭಿಚಾರಾತಿಕ್ರಮಃ  
 ಕಾತ್ಸೈರ್ನಾತ್ಮನೇ ಫಲತಿ || 19 ||

221

ನ ವಾ ಏತದ್ವಿಷ್ಣುದತ್ತ ಮಹದದ್ಭುತಂ ಯದಸಂಭ್ರಮಃ  
 ಸ್ವಶಿರಶ್ಚೇದನ ಆಪತಿತೇಽಪಿ ವಿಮುಕ್ತದೇಹಾದ್ಯಾತ್ಮಭಾವ -  
 ಸುದೃಢಹೃದಯಗ್ರಂಥೀನಾಂ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವಸುಹೃದಾತ್ಮನಾಂ  
 ನಿರ್ವೈರಾಣಾಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವತಾನಿಮಿಷಾರಿವರಾಯುಧೇನಾ -  
 ಪ್ರಮತ್ತೇನ ತೈಸ್ತೈರ್ಭಾವೈಃ ಪರಿರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾನಾಂ  
 ತತ್ಪಾದಮೂಲಮಕುತಶ್ಚಿದ್ಭಯಮುಪಸೃತಾನಾಂ  
 ಭಾಗವತಪರಮಹಂಸಾನಾಂ || 20 ||

222

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಜಡಭರತಚರಿತೇ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅಥ ಸಿಂಧುಸೌವೀರಪತೇ ರಹೂಗಣಸ್ಯ ವ್ರಜತ

ಇಕ್ಷುಮತ್ಯಾಸ್ತಟೇ ತತ್ಕುಲಪತಿನಾ ಶಿಬಿಕಾವಾಹಪುರುಷಾ -

ನ್ವೇಷಣಸಮಯೇ ದೈವೇನೋಪಸಾದಿತಃ ಸ ದ್ವಿಜವರ ಉಪಲಬ್ಧ

ಏಷ ಪೀವಾ ಯುವಾ ಸಂಹನನಾಂಗೋ ಗೋಖರವದ್ಧರಂ ವೋಢು -

ಮಲಮಿತಿ ಪೂರ್ವವಿಷ್ಟಿಗೃಹೀತ್ಯೈಃ ಸಹ ಗೃಹೀತಃ ಪ್ರಸಭ -

ಮತದರ್ಹ ಉವಾಹ ಶಿಬಿಕಾಂ ಸ ಮಹಾನುಭಾವಃ ॥ 1 ॥

223

ಯದಾ ಹಿ ದ್ವಿಜವರಸ್ಯೇಷುಮಾತ್ರಾವಲೋಕಾನುಗತೇನ

ಸಮಾಹಿತಾ ಪುರುಷಗತಿಸ್ತದಾ ವಿಷಮಗತಾಂ ಸ್ವಶಿಬಿಕಾಂ

ರಹೂಗಣ ಉಪಧಾರ್ಯ ಪುರುಷಾನಧಿವಹತ ಆಹ ಹೇ ವೋಢಾರಃ

ಸಾಧ್ವತಿಕ್ರಮತ ಕಿಮಿತಿ ವಿಷಮಮುಹ್ಯತೇ ಯಾನಮಿತಿ ॥ 2 ॥

224

ಅಥ ತ ಈಶ್ವರವಚಃ ಸೋಪಾಲಂಭಮುಪಾಕರ್ಣ್ಯೋಪಾಯತುರೀಯಾ -

ಚ್ಛಂಕಿತಮನಸಸ್ತಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಾಂಬಭೂವುಃ ॥ 3 ॥

225

ನ ವಯಂ ನರದೇವ ಪ್ರಮತ್ತಾ ಭವನ್ನಿಯಮಾನುಪಥಾಃ ಸಾಧ್ವೇವ

ವಹಾಮಃ ಅಯಮಧುನೈವ ನಿಯುಕ್ತೋಽಪಿ ನ ದ್ರುತಂ ವ್ರಜತಿ

ನಾನೇನ ಸಹ ವೋಢುಮು ಹ ವಯಂ ಪಾರಯಾಮ ಇತಿ ॥ 4 ॥

226

ಸಾಂಸರ್ಗಿಕೋ ದೋಷ ಏವ ನೂನಮೇಕಸ್ಯಾಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ  
 ಸಾಂಸರ್ಗಿಕಾಣಾಂ ಭವಿತುಮರ್ಹತೀತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ನಿಶಮ್ಯ  
 ಕೃಪಣವಚೋ ರಾಜಾ ರಹೂಗಣ ಉಪಾಸಿತವೃದ್ಧೋಽಪಿ  
 ನಿಸರ್ಗೇಣ ಬಲಾತ್ಕೃತ ಈಷದುತ್ಥಿತಮನ್ಯುರವಿಸ್ಪಷ್ಟ -  
 ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸಂ ಜಾತವೇದಸಮಿವ ರಜಸಾಽವೃತಮತಿರಾಹ || 5 ||

227

ಅಹೋ ಕಷ್ಟಂ ಭ್ರಾತರ್ವ್ಯಕ್ತಮುರು ಪರಿಶ್ರಾಂತೋ ದೀರ್ಘಮಧ್ವಾನ -  
 ಮೇಕ ಏವ ಊಹಿವಾನ್ ಸುಚಿರಂ ನಾತಿಪೀವಾ ನ ಸಂಹನನಾಂಗೋ  
 ಜರಸಾ ಚೋಪದ್ರುತೋ ಭವಾನ್ ಸಖೇ ನೋ ಏವಾಪರ ಏತೇ  
 ಸಂಘಟ್ಟಿನ ಇತಿ ಬಹು ವಿಪ್ರಲಬ್ಧೋಽಪ್ಯವಿದ್ಯಯಾ ರಚಿತ -  
 ದ್ರವ್ಯಗುಣಕರ್ಮಾಶಯಸ್ವಚರಮಕಲೇವರೇಽವಸ್ತುನಿ ಸಂಸ್ಥಾನ -  
 ವಿಶೇಷೇಽಹಮ್ಮಮೇತ್ಯನಧ್ಯಾರೋಪಿತಮಿಧ್ಯಾಪ್ರತ್ಯಯೋ  
 ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಸ್ತುಷ್ಟೀಂ ಶಿಬಿಕಾಂ ಪೂರ್ವವದುವಾಹ || 6 ||

228

ಅಥ ಪುನಃ ಸ್ವಶಿಬಿಕಾಯಾಂ ವಿಷಮಗತಾಯಾಂ ಪ್ರಕುಪಿತ ಉವಾಚ  
 ರಹೂಗಣಃ ಕಿಮಿದಮರೇ ತ್ವಂ ಜೀವನ್ಮತೋ ಮಾಂ ಕದರ್ಥೀಕೃತ್ಯ  
 ಭರ್ತ್ಯಶಾಸನಮತಿಚರಸಿ ಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ಚ ತೇ ಕರೋಮಿ  
 ಚಿಕಿತ್ಸಾಂ ದಂಡಪಾಣಿರಿವ ಜನತಾಯಾ ಯಥಾ ಪ್ರಕೃತಿಂ  
 ಸ್ವಾಂ ಭಜಿಷ್ಯಸ ಇತಿ || 7 ||

229

ಏವಂ ಬಹ್ವಬದ್ಧಮಪಿ ಭಾಷಮಾಣಂ ನರದೇವಾಭಿಮಾನಂ ರಜಸಾ  
 ತಮಸಾನುವಿದ್ಧೇನ ಮದೇನ ತಿರಸ್ಕೃತಾಶೇಷಭಗವತ್ತ್ರಿಯ -  
 ನಿಕೇತಂ ಪಂಡಿತಮಾನಿನಂ ಸ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ  
 ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಃ ಸರ್ವಭೂತಸುಹೃದಾತ್ಮಾ ಯೋಗೇಶ್ವರಚರ್ಯಾಯಾಂ  
 ನಾತಿವ್ಯತ್ಪನ್ನಮತಿಂ ಸ್ಮಯಮಾನ ಇವ ವಿಗತಸ್ಮಯ ಇದಮಾಹ || 8 ||

230

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ  
 ತ್ವಯೋದಿತಂ ವ್ಯಕ್ತಮವಿಪ್ರಲಬ್ಧಂ  
 ಭರ್ತುಃ ಸ ಮೇ ಸ್ಯಾದ್ಯದಿ ವೀರ ಭಾರಃ |

ಗಂತುರ್ಯದಿ ಸ್ಯಾದಧಿಗಮ್ಯಮಧ್ವಾ  
ಪೀವೇತಿ ರಾಶೌ ನ ವಿದಾಂ ಪ್ರವಾದಃ || 9 ||

231

ಸ್ಥೌಲ್ಯಂ ಕಾರ್ಶ್ಯಂ ವ್ಯಾಧಯ ಆಧಯಶ್ಚ  
ಕ್ಷುತ್ಪಿಡ್ಭಯಂ ಕಲಿರಿಚ್ಛಾ ಜರಾ ಚ |  
ನಿದ್ರಾ ರತಿರ್ಮನ್ಯುರಹಂಮದಃ ಶುಚೋ  
ದೇಹೇನ ಜಾತಸ್ಯ ಹಿ ಮೇ ನ ಸಂತಿ || 10 ||

232

ಜೀವನ್ಮೃತತ್ವಂ ನಿಯಮೇನ ರಾಜನ್  
ಆದ್ಯಂತವದ್ಯದ್ವಿಕೃತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಂ |  
ಸ್ವಸ್ವಾಮ್ಯಭಾವೋ ಧ್ರುವ ಈಡ್ಯ ಯತ್ರ  
ತರ್ಹ್ಯುಚ್ಯತೇಽಸೌ ವಿಧಿಕೃತ್ಯಯೋಗಃ || 11 ||

233

ವಿಶೇಷಬುದ್ಧೇರ್ವಿವರಂ ಮನಾಕ್ ಚ  
ಪಶ್ಯಾಮ ಯನ್ನ ವ್ಯವಹಾರತೋಽನ್ಯತ್ |  
ಕ ಈಶ್ವರಸ್ತತ್ರ ಕಿಮೀಶಿತವ್ಯಂ  
ತಥಾಪಿ ರಾಜನ್ ಕರವಾಮ ಕಿಂ ತೇ || 12 ||

234

ಉನ್ಮತ್ತಮತ್ತಜಡವತ್ಸ್ವಸಂಸ್ಥಾಂ  
ಗತಸ್ಯ ಮೇ ವೀರ ಚಿಕಿತ್ಸಿತೇನ |  
ಅರ್ಥಃ ಕಿಯಾನ್ ಭವತಾ ಶಿಕ್ಷಿತೇನ  
ಸ್ತಬ್ಧಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ಚ ಪಿಷ್ಠಪೇಷಃ || 13 ||

235

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ  
ಏತಾವದನುವಾದಪರಿಭಾಷಯಾ ಪ್ರತ್ಯುದೀರ್ಯ ಮುನಿವರ  
ಉಪಶಮಶೀಲ ಉಪರತಾನಾತ್ಮ್ಯನಿಮಿತ್ತ ಉಪಭೋಗೇನ  
ಕರ್ಮಾರಬ್ಧಂ ವ್ಯಪನಯನ್ ರಾಜಯಾನಮಪಿ ತಥೋವಾಹ || 14 ||

236

ಸ ಚಾಪಿ ಪಾಂಡವೇಯ ಸಿಂಧುಸೌವೀರಪತಿಸ್ತತ್ತ್ವಜಿಜ್ಞಾ -  
ಸಾಯಾಂ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ರದ್ಧಯಾಧಿಕೃತಾಧಿಕಾರಸ್ತದ್ಧೃದಯ -

ಗ್ರಂಥಿಮೋಚನಂ ದ್ವಿಜವಚ ಆಶ್ರುತ್ಯ ಬಹು ಯೋಗಗ್ರಂಥ -  
 ಸಮ್ಮತಂ ತ್ವರಯಾವರುಹ್ಯ ಶಿರಸಾ ಪಾದಮೂಲಮುಪಸೃತಃ  
 ಕ್ಷಮಾಪಯನ್ ವಿಗತನೃಪದೇವಸ್ಮಯ ಉವಾಚ || 15 ||

237

ಕಸ್ತ್ವಂ ನಿಗೂಢಶ್ಚರಸಿ ದ್ವಿಜಾನಾಂ  
 ಬಿಭರ್ಷಿ ಸೂತ್ರಂ ಕತಮೋಽವಧೂತಃ |  
 ಕಸ್ಯಾಸಿ ಕುತ್ರತ್ಯ ಇಹಾಪಿ ಕಸ್ಮಾತ್  
 ಕ್ಷೇಮಾಯ ನಶ್ಚೇದಸಿ ನೋತ ಶುಕ್ಲಃ || 16 ||

238

ನಾಹಂ ವಿಶಂಕೇ ಸುರರಾಜವಜ್ರಾ -  
 ನ್ನ ತ್ರ್ಯಕ್ಷಶೂಲಾನ್ನ ಯಮಸ್ಯ ದಂಡಾತ್ |  
 ನಾಗ್ನ್ಯರ್ಕಸೋಮಾನಿಲವಿತ್ತಪಾ -  
 ಸ್ತ್ರಾಚ್ಛಂಕೇ ಭೃಶಂ ಬ್ರಹ್ಮಕುಲಾವಮಾನಾತ್ || 17 ||

239

ತದ್ ಬ್ರೂಹ್ಯಸಂಗೋ ಜಡವನ್ನಿಗೂಢ -  
 ವಿಜ್ಞಾನವೀರ್ಯೋ ವಿಚರಸ್ಯಪಾರಃ |  
 ವಚಾಂಸಿ ಯೋಗಗ್ರಥಿತಾನಿ ಸಾಧೋ  
 ನ ನಃ ಕ್ಷಮಂತೇ ಮನಸಾಪಿ ಭೇತ್ತುಂ || 18 ||

240

ಅಹಂ ಚ ಯೋಗೇಶ್ವರಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವ -  
 ವಿದಾಂ ಮುನೀನಾಂ ಪರಮಂ ಗುರುಂ ವೈ |  
 ಪ್ರಷ್ಟುಂ ಪ್ರವೃತ್ತಃ ಕಿಮಿಹಾರಣಂ ತತ್  
 ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರಿಂ ಜ್ಞಾನಕಲಾವತೀರ್ಣಂ || 19 ||

241

ಸ ವೈ ಭವಾನ್ ಲೋಕನಿರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥ -  
 ಮವ್ಯಕ್ತಲಿಂಗೋ ವಿಚರತ್ಯಪಿಸ್ವಿತ್ |  
 ಯೋಗೇಶ್ವರಾಣಾಂ ಗತಿಮಂಧಬುದ್ಧಿಃ  
 ಕಥಂ ವಿಚಕ್ಷೀತ ಗೃಹಾನುಬಂಧಃ || 20 ||

242

ದೃಷ್ಟಃ ಶ್ರಮಃ ಕರ್ಮತ ಆತ್ಮನೋ ವೈ  
 ಭರ್ತುರ್ಗಂತುರ್ಭವತಶ್ಚಾನುಮನ್ಯೇ |  
 ಯಥಾಸತೋದಾನಯನಾದ್ಯಭಾವಾತ್  
 ಸಮೂಲ ಇಷ್ಟೋ ವ್ಯವಹಾರಮಾರ್ಗಃ || 21 ||

243

ಸ್ಥಾಲ್ಯಗ್ನಿತಾಪಾತ್ಪಯಸೋಽಭಿತಾಪ -  
 ಸ್ತತ್ತಾಪತಸ್ತಂಡುಲಗರ್ಭರಂಧಿಃ |  
 ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾಸ್ವಾಶಯಸನ್ನಿಕರ್ಷಾತ್  
 ತತ್ಸಂಸೃತಿಃ ಪುರುಷಸ್ಯಾನುರೋಧಾತ್ || 22 ||

244

ಶಾಸ್ತಾಭಿಗೋಪ್ತಾ ನೃಪತಿಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ  
 ಯಃ ಕಿಂಕರೋ ವೈ ನ ಪಿನಷ್ಟಿ ಪಿಷ್ಪಂ |  
 ಸ್ವಧರ್ಮಮಾರಾಧನಮಚ್ಯುತಸ್ಯ  
 ಯದೀಹಮಾನೋ ವಿಜಹಾತ್ಯಘೌಘಂ || 23 ||

245

ತನ್ಮೇ ಭವಾನ್ನರದೇವಾಭಿಮಾನ -  
 ಮದೇನ ತುಚ್ಛೇಕೃತಸತ್ತಮಸ್ಯ |  
 ಕೃಷೀಷ್ಟ ಮೈತ್ರೀದೃಶಮಾರ್ತಬಂಧೋ  
 ಯಥಾ ತರೇ ಸದವಧ್ಯಾನಮಂಹಃ || 24 ||

246

ನ ವಿಕ್ರಿಯಾ ವಿಶ್ವಸುಹೃತ್ಸಖಸ್ಯ  
 ಸಾಮ್ಯೇನ ವೀತಾಭಿಮತೇಸ್ತವಾಪಿ |  
 ಮಹದ್ವಿಮಾನಾತ್ ಸ್ವಕೃತಾದ್ಧಿ ಮಾದೃಜ್ -  
 ನಂಕ್ಷ್ಯತ್ಯದೂರಾದಪಿ ಶೂಲಪಾಣಿಃ || 25 ||

247

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ  
ಅಕೋವಿದಃ ಕೋವಿದವಾದವಾದಾನ್  
ವದಸ್ಯಥೋ ನಾತಿವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ |  
ನ ಸೂರಯೋ ಹಿ ವ್ಯವಹಾರಮೇನಂ  
ತತ್ತ್ವಾವಮರ್ಶೇನ ಸಹಾಮನಂತಿ || 1 ||

248

ತಥೈವ ರಾಜನ್ಮರುಗಾರ್ಹಮೇಧ -  
ವಿತಾನವಿದ್ಯೋರುವಿಜೃಂಭಿತೇಷು |  
ನ ವೇದವಾದೇಷು ಹಿ ತತ್ತ್ವವಾದಃ  
ಪ್ರಾಯೇಣ ಶುದ್ಧೋ ನು ಚಕಾಸ್ತಿ ಸಾಧುಃ || 2 ||

249

ನ ತಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಗ್ರಹಣಾಯ ಸಾಕ್ಷಾದ್  
ವರೀಯಸೀರಪಿ ವಾಚಃ ಸಮಾಸನ್ |  
ಸ್ವಪ್ನೇ ನಿರುಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹಮೇಧಿಸೌಖ್ಯಂ  
ನ ಯಸ್ಯ ಹೇಯಾನುಮಿತಂ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಯಾತ್ || 3 ||

250

ಯಾವನ್ಮನೋ ರಜಸಾ ಪೂರುಷಸ್ಯ  
ಸತ್ತ್ವೇನ ವಾ ತಮಸಾ ವಾನುರುದ್ಧಂ |  
ಚೇತೋಭಿರಾಕೂತಿಭಿರಾತನೋತಿ  
ನಿರಂಕುಶಂ ಕುಶಲಂ ಚೇತರಂ ವಾ || 4 ||

251

ಸ ವಾಸನಾತ್ಮಾ ವಿಷಯೋಪರಕ್ತೋ  
 ಗುಣಪ್ರವಾಹೋ ವಿಕೃತಃ ಷೋಡಶಾತ್ಮಾ |  
 ಬಿಭ್ರತ್ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾಮಭಿರೂಪಭೇದ -  
 ಮಂತರ್ಬಹಿಷ್ಠ್ವಂ ಚ ಪುರೈಸ್ತನೋತಿ || 5 ||

252

ದುಃಖಂ ಸುಖಂ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಂ ಚ ತೀವ್ರಂ  
 ಕಾಲೋಪಪನ್ನಂ ಫಲಮಾವ್ಯನಕ್ತಿ |  
 ಆಲಿಂಗ್ಯ ಮಾಯಾರಚಿತಾಂತರಾತ್ಮಾ  
 ಸ್ವದೇಹಿನಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚಕ್ರಕೂಟಃ || 6 ||

253

ತಾವಾನಯಂ ವ್ಯವಹಾರಃ ಸದಾವಿಃ  
 ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಸಾಕ್ಷ್ಯೋ ಭವತಿ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಃ |  
 ತಸ್ಮಾನ್ಮನೋ ಲಿಂಗಮದೋ ವದಂತಿ  
 ಗುಣಾಗುಣತ್ವಸ್ಯ ಪರಾವರಸ್ಯ || 7 ||

254

ಗುಣಾನುರಕ್ತಂ ವ್ಯಸನಾಯ ಜಂತೋಃ  
 ಕ್ಷೇಮಾಯ ನೈರ್ಗುಣ್ಯಮಥೋ ಮನಃ ಸ್ಯಾತ್ |  
 ಯಥಾ ಪ್ರದೀಪೋ ಘೃತವರ್ತಿಮಶ್ವನ್  
 ಶಿಖಾಃ ಸಧೂಮಾ ಭಜತಿ ಹ್ಯನ್ಯದಾ ಸ್ವಂ |  
 ಪದಂ ತಥಾ ಗುಣಕರ್ಮಾನುಬದ್ಧಂ  
 ವೃತ್ತೀರ್ಮನಃ ಶ್ರಯತೇಽನ್ಯತ್ರ ತತ್ತ್ವಂ || 8 ||

255

ಏಕಾದಶಾಸನ್ನನಸೋ ಹಿ ವೃತ್ತಯಃ  
 ಆಕೂತಯಃ ಪಂಚ ಧಿಯೋಽಭಿಮಾನಃ |  
 ಮಾತ್ರಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಪುರಂ ಚ ತಾಸಾಂ  
 ವದಂತಿ ಹೈಕಾದಶ ವೀರ ಭೂಮೀಃ || 9 ||

256

ಗಂಧಾಕೃತಿಸ್ಪರ್ಶರಸಶ್ರವಾಂಸಿ  
 ವಿಸರ್ಗರತ್ಯರ್ತ್ಯಭಿಜಲ್ಪಶಿಲ್ಪಾಃ |

ಏಕಾದಶಂ ಸ್ವೀಕರಣಂ ಮಮೇತಿ

ಶಯ್ಯಾಮಹಂ ದ್ವಾದಶಮೇಕ ಆಹುಃ || 10 ||

257

ದ್ರವ್ಯಸ್ವಭಾವಾಶಯಕರ್ಮಕಾಲ್ಯೈ -

ರೇಕಾದಶಾಮೀ ಮನಸೋ ವಿಕಾರಾಃ |

ಸಹಸ್ರಶಃ ಶತಶಃ ಕೋಟಿಶಶ್ಚ

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞತೋ ನ ಮಿಥೋ ನ ಸ್ವತಃ ಸ್ಯುಃ || 11 ||

258

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಏತಾ ಮನಸೋ ವಿಭೂತೀ -

ರ್ಜೀವಸ್ಯ ಮಾಯಾರಚಿತಸ್ಯ ನಿತ್ಯಾಃ |

ಆವಿರ್ಹಿತಾಃ ಕ್ವಾಪಿ ತಿರೋಹಿತಾಶ್ಚ

ಶುದ್ಧೋ ವಿಚಕ್ಷೇ ಹ್ಯವಿಶುದ್ಧಕರ್ತುಃ || 12 ||

259

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಆತ್ಮಾ ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣಃ

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿರಜಃ ಪರೇಶಃ |

ನಾರಾಯಣೋ ಭಗವಾನ್ ವಾಸುದೇವಃ

ಸ್ವಮಾಯಯಾಽಽತ್ಮನೃವಧೀಯಮಾನಃ || 13 ||

260

ಯಥಾನಿಲಃ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾನಾ -

ಮಾತೃಸ್ವರೂಪೇಣ ನಿವಿಷ್ಟ ಈಶೇತ್ |

ಏವಂ ಪರೋ ಭಗವಾನ್ ವಾಸುದೇವಃ

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಆತ್ಮೇದಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟಃ || 14 ||

261

ನ ಯಾವದೇತಾಂ ತನುಭೃನ್ನರೇಂದ್ರ

ವಿಧೂಯ ಮಾಯಾಂ ವಯುನೋದಯೇನ |

ವಿಮುಕ್ತಸಂಗೋ ಜಿತಷಟ್ಸಪತ್ನೋ

ವೇದಾತ್ಮತತ್ತ್ವಂ ಭ್ರಮತೀಹ ತಾವತ್ || 15 ||

262

ನ ಯಾವದೇತನ್ಮನ ಆತ್ಮಲಿಂಗಂ

ಸಂಸಾರತಾಪಾವಪನಂ ಜನಸ್ಯ |

ಯಚ್ಛ್ಲೋಕಮೋಹಾಮಯರಾಗಲೋಭ -

ವೈರಾನುಬಂಧಂ ಮಮತಾಂ ವಿಧತ್ತೇ || 16 ||

263

ಭ್ರಾತೃವ್ಯಮೇನಂ ತದದಭ್ರವೀರ್ಯ -

ಮುಪೇಕ್ಷಯಾಧ್ಯೇಧಿತಮಪ್ರಮತ್ತಃ |

ಗುರೋರ್ಹರೇಶ್ಚರಣೋಪಾಸನಾಸ್ತೋ

ಜಹಿ ವ್ಯಲೀಕಂ ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಮೋಷಂ || 17 ||

264

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ

ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಹೂಗಣಸಂವಾದೇ ಏಕಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ರಹೂಗಣ ಉವಾಚ

ನಮೋ ನಮಃ ಕಾರಣವಿಗ್ರಹಾಯ

ಸ್ವರೂಪತುಚ್ಛೇಕೃತವಿಗ್ರಹಾಯ |

ನಮೋಽವಧೂತ ದ್ವಿಜಬಂಧುಲಿಂಗ -

ನಿಗೂಢನಿತ್ಯಾನುಭವಾಯ ತುಭ್ಯಂ || 1 ||

265

ಜ್ವರಾಮಯಾರ್ತಸ್ಯ ಯಥಾಗದಂ ಸತ್

ನಿದಾಘದಗ್ಧಸ್ಯ ಯಥಾ ಹಿಮಾಂಭಃ |

ಕುದೇಹಮಾನಾಹಿವಿದಷ್ಟದೃಷ್ಟೇ -

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ವಚಸ್ತೇಽಮೃತಮೌಷಧಂ ಮೇ || 2 ||

266

ತಸ್ಮಾದ್ಭವಂತಂ ಮಮ ಸಂಶಯಾರ್ಥಂ

ಪ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಶ್ಚಾದಧುನಾ ಸುಬೋಧಂ |

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗಗ್ರಥಿತಂ ತವೋಕ್ತ -

ಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಕೌತೂಹಲಚೇತಸೋ ಮೇ || 3 ||

267

ಯದಾಹ ಯೋಗೇಶ್ವರ ದೃಶ್ಯಮಾನಂ

ಕ್ರಿಯಾಫಲಂ ಸದ್ವ್ಯವಹಾರಮೂಲಂ |

ನ ಹ್ಯಂಜಸಾ ತತ್ತ್ವವಿಮರ್ಶನಾಯ

ಭವಾನಮುಷ್ಮಿನ್ ಭ್ರಮತೇ ಮನೋ ಮೇ || 4 ||

268

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ

ಅಯಂ ಜನೋ ನಾಮ ಚಲನ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ

ಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಃ ಪಾರ್ಥಿವ ಕಸ್ಯ ಹೇತೋಃ |

ತಸ್ಯಾಪಿ ಚಾಂಕ್ಷೋರಧಿ ಗುಲ್ಫಜಂಘಾ -

ಜಾನೂರುಮಧ್ಯೋರಶಿರೋಧರಾಂಸಾಃ || 5 ||

269

ಅಂಸೇಽಧಿ ದಾರ್ವೀ ಶಿಬಿಕಾ ಚ ಯಸ್ಯಾಂ

ಸೌವೀರರಾಜೇತ್ಯಪದೇಶ ಆಸ್ತೇ |

ಯಸ್ಮಿನ್ ಭವಾನ್ ರೂಢನಿಜಾಭಿಮಾನೋ

ರಾಜಾಸ್ಮಿ ಸಿಂಧುಷ್ಟಿತಿ ದುರ್ಮದಾಂಧಃ || 6 ||

270

ಶೋಚ್ಯಾನಿಮಾಂಸ್ತ್ವಮಧಿಕಷ್ಟದೀನಾನ್

ವಿಷ್ಣ್ವಾ ನಿಗೃಹ್ಣನ್ನಿರನುಗ್ರಹೋಽಸಿ |

ಜನಸ್ಯ ಗೋಪ್ತಾಸ್ಮಿ ವಿಕತ್ಥಮಾನೋ

ನ ಶೋಭಸೇ ವೃದ್ಧಸಭಾಸು ಧೃಷ್ಟಃ || 7 ||

271

ಯದಾ ಕ್ಷಿತಾವೇವ ಚರಾಚರಸ್ಯ

ವಿದಾಮ ನಿಷ್ಣಾಂ ಪ್ರಭವಂ ಚ ನಿತ್ಯಂ |

ತನ್ನಾಮತೋಽನ್ಯದ್ ವ್ಯವಹಾರಮೂಲಂ

ನಿರೂಪ್ಯತಾಂ ಸತ್ ಕ್ರಿಯಯಾನುಮೇಯಂ || 8 ||

272

ಏವಂ ನಿರುಕ್ತಂ ಕ್ಷಿತಿಶಬ್ದವೃತ್ತ -

ಮಸನ್ನಿಧಾನಾತ್ಪರಮಾಣವೋ ಯೇ |

ಅವಿದ್ಯಯಾ ಮನಸಾ ಕಲ್ಪಿತಾಸ್ತೇ

ಯೇಷಾಂ ಸಮೂಹೇನ ಕೃತೋ ವಿಶೇಷಃ || 9 ||

273

ಏವಂ ಕೃಶಂ ಸ್ಥೂಲಮಣುರ್ಬೃಹದ್ಯದ್

ಅಸಚ್ಚ ಸಜ್ಜೀವಮಜೀವಮನ್ಯತ್ |

ದ್ರವ್ಯಸ್ವಭಾವಾಶಯಕಾಲಕರ್ಮ -

ನಾಮ್ನಾಜಯಾವೇಹಿ ಕೃತಂ ದ್ವಿತೀಯಂ || 10 ||

274

ಜ್ಞಾನಂ ವಿಶುದ್ಧಂ ಪರಮಾರ್ಥಮೇಕ -

ಮನಂತರಂ ತ್ವಬಹಿರ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಂ |

ಪ್ರತ್ಯಕ್ ಪ್ರಶಾಂತಂ ಭಗವಚ್ಛಬ್ದಸಂಜ್ಞಂ

ಯದ್ವಾಸುದೇವಂ ಕವಯೋ ವದಂತಿ || 11 ||

275

ರಹೂಗಣೈತತ್ತಪಸಾ ನ ಯಾತಿ

ನ ಚೇಜ್ಯಯಾ ನಿರ್ವಪಣಾದ್ ಗೃಹಾದ್ವಾ |

ನಚ್ಛಂದಸಾ ನೈವ ಜಲಾಗ್ನಿಸೂರ್ಯೈ -

ರ್ವಿನಾ ಮಹತ್ಪಾದರಜೋಽಭಿಷೇಕಂ || 12 ||

276

ಯತ್ರೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕಗುಣಾನುವಾದಃ

ಪ್ರಸ್ತೂಯತೇ ಗ್ರಾಮ್ಯಕಥಾವಿಘಾತಃ |

ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣೋಽನುದಿನಂ ಮುಮುಕ್ಷೋ -

ರ್ಮತಿಂ ಸತೀಂ ಯಚ್ಛತಿ ವಾಸುದೇವೇ || 13 ||

277

ಅಹಂ ಪುರಾ ಭರತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ

ವಿಮುಕ್ತದೃಷ್ಟಶ್ರುತಸಂಗಬಂಧಃ |

ಆರಾಧನಂ ಭಗವತ ಈಹಮಾನೋ

ಮೃಗೋಽಭವಂ ಮೃಗಸಂಗಾದ್ಧತಾರ್ಥಃ || 14 ||

278

ಸಾ ಮಾಂ ಸ್ಮೃತಿರ್ಮೃಗದೇಹೇಽಪಿ ವೀರ

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಚನಪ್ರಭವಾ ನೋ ಜಹಾತಿ |

ಅಥೋ ಅಹಂ ಜನಸಂಗಾದಸಂಗೋ

ವಿಶಂಕಮಾನೋಽವಿವೃತಶ್ಚರಾಮಿ || 15 ||

279

ತಸ್ಮಾನ್ನರೋಽಸಂಗಸುಸಂಗಜಾತ -

ಜ್ಞಾನಾಸಿನೇಹೈವ ವಿವೃಕ್ಷಮೋಹಃ |

ಹರಿಂ ತದೀಹಾಕಥನಶ್ರುತಾಭ್ಯಾಂ

ಲಬ್ಧಸ್ತೃತಿಯಾರ್ತ್ಯತಿಪಾರಮಧ್ವನಃ || 16 ||

280

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಹೂಗಣಸಂವಾದೇ ದ್ವಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ

ದುರತ್ಯಯೇಽಧ್ವನ್ಯಜಯಾ ನಿವೇಶಿತೋ

ರಜಸ್ತಮಃಸತ್ತ್ವವಿಭಕ್ತಕರ್ಮದೃಕ್ |

ಸ ಏಷ ಸಾಧೋಽರ್ಥಪರಃ ಪರಿಭ್ರಮನ್

ಭವಾಟವೀಂ ಯಾತಿ ನ ಶರ್ಮ ವಿಂದತಿ || 1 ||

281

ಯಸ್ಯಾಮಿಮೇ ಷಣ್ಮರದೇವ ದಸ್ಯವಃ

ಸಾರ್ಥಂ ವಿಲುಂಪಂತಿ ಕುನಾಯಕಂ ಬಲಾತ್ |

ಗೋಮಾಯವೋ ಯತ್ರ ಹರಂತಿ ಸಾರ್ಥಿಕಂ

ಪ್ರಮತ್ತಮಾವಿಶ್ಯ ಯಥೋರಣಂ ವೃಕಾಃ || 2 ||

282

ಪ್ರಭೂತವೀರುತ್ಪಣಗುಲ್ಮಗಹ್ವರೇ

ಕಠೋರದಂಶೈರ್ಮುಶಕೈರುಪದ್ರುತಃ |

ಕ್ಷಚಿತ್ತು ಗಂಧರ್ವಪುರಂ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ

ಕ್ಷಚಿತ್ಕ್ಷಚಿಚ್ಚಾಶುರಯೋಲ್ಮುಕಗ್ರಹಂ || 3 ||

283

ನಿವಾಸತೋಯದ್ರವಿಣಾತ್ಮಬುದ್ಧಿ -

ಸ್ತುತಸ್ತತೋ ಧಾವತಿ ಭೋ ಅಟವ್ಯಾಂ |

ಕ್ಷಚಿಚ್ಚ ವಾತ್ಸ್ಯೋತ್ಥಿತಪಾಂಸುಧೂಮ್ರಾ

ದಿಶೋ ನ ಜಾನಾತಿ ರಜಸ್ವಲಾಕ್ಷಃ || 4 ||

284

ಅದೃಶ್ಯಿಲ್ಲಿಸ್ವನಕರ್ಣಶೂಲ  
 ಉಲೂಕವಾಗ್ಭಿವ್ಯಧಿತಾಂತರಾತ್ಮಾ |  
 ಅಪುಣ್ಯವೃಕ್ಷಾನ್ ಶ್ರಯತೇ ಕ್ಷುಧಾದಿರ್ತೋ  
 ಮರೀಚಿತೋಯಾನ್ಯಭಿಧಾವತಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 5 ||

285

ಕ್ಷಚಿದ್ವಿತೋಯಾಃ ಸರಿತೋಽಭಿಯಾತಿ  
 ಪರಸ್ಪರಂ ಚಾಲಷತೇ ನಿರಂಧಃ |  
 ಆಸಾದ್ಯ ದಾವಂ ಕ್ವಚಿದಗ್ನಿತಪ್ತೋ  
 ನಿರ್ವಿದ್ಯತೇ ಕ್ವ ಚ ಯಕ್ಷೈರ್ಹೃತಾಸುಃ || 6 ||

286

ಶೂರೈರ್ಹೃತಸ್ವಃ ಕ್ವ ಚ ನಿರ್ವಿಣ್ಣಚೇತಾಃ  
 ಶೋಚನ್ ವಿಮುಹ್ಯನ್ನಪಯಾತಿ ಕಶ್ಮಲಂ |  
 ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಗಂಧರ್ವಪುರಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ  
 ಪ್ರಮೋದತೇ ನಿರ್ವೃತವನ್ಮಹೂರ್ತಂ || 7 ||

287

ಚಲನ್ ಕ್ವಚಿತ್ಕಂಟಕಶರ್ಕರಾಂಘ್ರಿ -  
 ನರ್ಗಾರುರುಕ್ಷುವಿಮನಾ ಇವಾಸ್ತೇ |  
 ಪದೇ ಪದೇಽಭ್ಯಂತರವಹ್ನಿನಾದಿತಃ  
 ಕೌಟುಂಬಿಕಃ ಕ್ರುದ್ಯತಿ ವೈ ಜನಾಯ || 8 ||

288

ಕ್ಷಚಿನ್ನಿಗೀರ್ಣೋಽಜಗರಾಹಿನಾ ಜನೋ  
 ನಾವೈತಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಪಿನೇಽಪವಿದ್ಧಃ |  
 ದಷ್ಟಃ ಸ್ಮ ಶೇತೇ ಕ್ವ ಚ ದಂದಶೂಕೈ -  
 ರಂಧೋಽಂಧಕೂಪೇ ಪತಿತಸ್ತಮಿಸ್ರೇ || 9 ||

289

ಕರ್ಹಿ ಸ್ಮ ಚಿತ್ಪದ್ವರಸಾನ್ ವಿಚಿನ್ವಂ -  
 ಸ್ತನ್ಮಕ್ಷಿಕಾಭಿವ್ಯಧಿತೋ ವಿಮಾನಃ |  
 ತತ್ರಾತಿಕೃಚ್ಛಾತ್ಪ್ರತಿಲಬ್ಧಮಾನೋ  
 ಬಲಾದ್ವಿಲುಂಪಂತ್ಯಥ ತಂ ತತೋಽನ್ಯೇ || 10 ||

290

ಕ್ಷಚಿಚ್ಛ ಶೀತಾತಪವಾತವರ್ಷ -

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಂ ಕರ್ತುಮನೀಶ ಆಸ್ತೇ |

ಕ್ಷಚಿನ್ಮಿಥೋ ವಿಪಣನ್ ಯಚ್ಛ ಕಿಂಚಿದ್

ವಿದ್ವೇಷಮೃಚ್ಛತ್ಯುತ ವಿತ್ತಶಾರ್ಥಾತ್ || 11 ||

291

ಕ್ಷಚಿತ್ತ್ವಚಿತ್ಕ್ಷೀಣಧನಸ್ತು ತಸ್ಮಿನ್

ಶಯ್ಯಾಸನಸ್ಥಾನವಿಹಾರಹೀನಃ |

ಯಾಚನ್ ಪರಾದಪ್ರತಿಲಬ್ಧಕಾಮಃ

ಪಾರಕ್ಯದೃಷ್ಟಿರ್ಲಭತೇಽವಮಾನಂ || 12 ||

292

ಅನ್ಯೋನ್ಯವಿತ್ತವ್ಯತಿಷಂಗವೃದ್ಧ -

ವೈರಾನುಬಂಧೋ ವಿವಹನ್ಮಿಥಶ್ಚ |

ಅದ್ವನ್ಯಮುಷ್ಮಿನ್ನರುಕೃಚ್ಛ ವಿತ್ತ -

ಬಾಧೋಪಸರ್ಗೈರ್ವಿಹರನ್ ವಿಪನ್ನಃ || 13 ||

293

ತಾಂಸ್ತಾನ್ ವಿಪನ್ನಾನ್ ಸ ಹಿ ತತ್ರ ತತ್ರ

ವಿಹಾಯ ಜಾತಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಸಾರ್ಥಃ |

ಆವರ್ತತೇಽದ್ಯಾಪಿ ನ ಕಶ್ಚಿದತ್ರ

ವೀರಾಧ್ವನಃ ಪಾರಮುಪೈತಿ ಯೋಗಂ || 14 ||

294

ಮನಸ್ವಿನೋ ನಿರ್ಜಿತದಿಗ್ಗಜೇಂದ್ರಾ

ಮಮೇತಿ ಸರ್ವೇ ಭುವಿ ಬದ್ಧವೈರಾಃ |

ಮೃಧೇ ಶಯೀರನ್ನ ತು ತದ್ವಜಂತಿ

ಯನ್ಮ್ಯಸ್ತದಂಡೋ ಗತವೈರೋಽಭಿಯಾತಿ || 15 ||

295

ಪ್ರಸಜ್ಜತಿ ಕ್ವಾಪಿ ಲತಾಭುಜಾಶ್ರಯ -

ಸ್ತದಾಶ್ರಯಾವ್ಯಕ್ತಪದದ್ವಿಜಸ್ಪೃಹಃ |

ಕ್ಷಚಿತ್ಕದಾಚಿದ್ಧರಿಚಕ್ರತಸ್ತಸನ್

ಸಖ್ಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ಬಕಕಂಕಗೃಧ್ರೈಃ || 16 ||

296

ತೈರ್ವಂಚಿತೋ ಹಂಸಕುಲಂ ಸಮಾವಿಶ -

ನ್ನರೋಚಯನ್ ಶೀಲಮುಪೈತಿ ವಾನರಾನ್ |

ತಜ್ಜಾತಿರಾಸೇನ ಸುನಿರ್ವೃತೇಂದ್ರಿಯಃ

ಪರಸ್ಪರೋದ್ವೇಕ್ಷಣವಿಸ್ಮೃತಾವಧಿಃ || 17 ||

297

ದ್ರುಮೇಷು ರಂಸ್ಯನ್ ಸುತದಾರವತ್ಸಲೋ

ವ್ಯವಾಯದೀನೋ ವಿವಶಃ ಸ್ವಬಂಧನೇ |

ಕ್ಷಚಿತ್ಪ್ರಮಾದಾದ್ಗಿರಿಕಂದರೇ ಪತನ್

ವಲ್ಲಿಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಗಜಭೀತ ಆಸ್ಥಿತಃ || 18 ||

298

ಅತಃ ಕಥಂಚಿತ್ಸ ವಿಮುಕ್ತ ಆಪದಃ

ಪುನಶ್ಚ ಸಾರ್ಥಂ ಪ್ರವಿಶತ್ಯರಿಂದಮ |

ಅಧ್ವನ್ಯಮುಷ್ಮಿನ್ನಜಯಾ ನಿವೇಶಿತೋ

ಭ್ರಮಂಜನೋಽದ್ಯಾಪಿ ನ ವೇದ ಕಶ್ಚನ || 19 ||

299

ರಹೂಗಣ ತ್ವಮಪಿ ಹೃದ್ವನೋಽಸ್ಯ

ಸನ್ನಸ್ತದಂಡಃ ಕೃತಭೂತಮೈತ್ರಃ |

ಅಸಜ್ಜಿತಾತ್ಮಾ ಹರಿಸೇವಯಾ ಶಿತಂ

ಜ್ಞಾನಾಸಿಮಾದಾಯ ತರಾತಿಪಾರಂ || 20 ||

300

ರಾಜೋವಾಚ

ಅಹೋ ನೃಜನ್ಮಾಖಿಲಜನ್ಮಶೋಭನಂ

ಕಿಂ ಜನ್ಮಭಿಸ್ತ್ವಪರೈರಪ್ಯಮುಷ್ಮಿನ್ |

ನ ಯದ್ಧೃಷೀಕೇಶಯಶಃಕೃತಾತ್ಮನಾಂ

ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ವಃ ಪ್ರಚುರಃ ಸಮಾಗಮಃ || 21 ||

301

ನ ಹೃದ್ಭುತಂ ತ್ವಚ್ಚರಣಾಬ್ಜರೇಣುಭಿ -

ರ್ಹತಾಂಹಸೋ ಭಕ್ತಿರಧೋಕ್ಷಜೇಽಮಲಾ |

ಮೌಹೂರ್ತಿಕಾದ್ಯಸ್ಯ ಸಮಾಗಮಾಚ್ಚ ಮೇ

ದುಸ್ತರ್ಕಮೂಲೋಽಪಹತೋಽವಿವೇಕಃ || 22 ||

302

ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋಽಸ್ತು ನಮಃ ಶಿಶುಭ್ಯೋ

ನಮೋ ಯುವಭ್ಯೋ ನಮ ಆ ವಟುಭ್ಯಃ |

ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗಾಮವಧೂತಲಿಂಗಾ -

ಶ್ಚರಂತಿ ತೇಭ್ಯಃ ಶಿವಮಸ್ತು ರಾಜ್ಞಾಂ || 23 ||

303

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯೇವಮುತ್ತರಾಮಾತಃ ಸ ವೈ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಸುತಃ

ಸಿಂಧುಪತಯ ಆತ್ಮಸತತ್ತ್ವಂ ವಿಗಣಯತಃ

ಪರಾನುಭಾವಃ ಪರಮಕಾರುಣಿಕತಯೋಪದಿಶ್ಯ

ರಹೂಗಣೇನ ಸಕರುಣಮಭಿವಂದಿತಚರಣ

ಆಪೂರ್ಣಾರ್ಣವ ಇವ ನಿಭೃತಕರಣೋರ್ಮ್ಯಾಶಯೋ

ಧರಣಿಮಿಮಾಂ ವಿಚಚಾರ || 24 ||

304

ಸೌವೀರಪತಿರಪಿ ಸುಜನಸಮವಗತಪರಮಾತ್ಮಸತತ್ತ್ವ

ಆತ್ಮನ್ಯವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾರೋಪಿತಾಂ ಚ ದೇಹಾತ್ಮಮತಿಂ ವಿಸಸರ್ಜ

ಏವಂ ಹಿ ನೃಪ ಭಗವದಾಶ್ರಿತಾಶ್ರಿತಾನುಭಾವಃ || 25 ||

305

ರಾಜೋವಾಚ

ಯೋ ಹ ವಾ ಇಹ ಬಹುವಿದಾ ಮಹಾಭಾಗವತ ತ್ವಯಾಭಿಹಿತಃ

ಪರೋಕ್ಷೇಣ ವಚಸಾ ಜೀವಲೋಕಭವಾಧ್ವಾ ಸ ಹ್ಯಾರ್ಯ -

ಮನೀಷಯಾ ಕಲ್ಪಿತವಿಷಯೋ ನಾಂಜಸಾವೃತ್ಪನ್ನಲೋಕ -

ಸಮಧಿಗಮಃ ಅಥ ತದೇವೈತದ್ಗುರವಗಮಂ ಸಮವೇತಾ -

ನುಕಲ್ಪೇನ ನಿರ್ದಿಶ್ಯತಾಮಿತಿ || 26 ||

306

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ

ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಸ ಹೋವಾಚ

ಯ ಏಷ ದೇಹಾತ್ಮಮಾನಿನಾಂ ಸತ್ತ್ವಾದಿಗುಣವಿಶೇಷ -  
ವಿಕಲ್ಪಿತಕುಶಲಾಕುಶಲಸಮವಹಾರವಿನಿರ್ಮಿತವಿವಿಧ -  
ದೇಹಾವಲಿಭಿರ್ವಿರೋಗಸಂಯೋಗಾದ್ಯನಾದಿಸಂಸಾರಾನು -  
ಭವಸ್ಯ ದ್ವಾರಭೂತೇನ ಷಡಿಂದ್ರಿಯವರ್ಗೇಣ ತಸ್ಮಿ -  
ಂದುರ್ಗಾಢ್ವವದಸುಗಮೇಽದ್ವನ್ಯಾಪತಿತ ಈಶ್ವರಸ್ಯ ಭಗವತೋ  
ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶವರ್ತಿನ್ಯಾ ಮಾಯಯಾ ಜೀವಲೋಕೋಽಯಂ ಯಥಾ  
ವಣಿಕ್ಸಾಥೋಽರ್ಥಪರಃ ಸ್ವದೇಹನಿಷ್ಪಾದಿತಕರ್ಮಾನುಭವಃ  
ಶ್ಮಶಾನವದಶಿವತಮಾಯಾಂ ಸಂಸಾರಾಟವ್ಯಾಂ ಗತೋ ನಾದ್ಯಾಪಿ  
ವಿಫಲಬಹುಪ್ರತಿಯೋಗೇಹಸ್ತತ್ತಾಪೋಪಶಮನೀಂ ಹರಿಗುರು -  
ಚರಣಾರವಿಂದಮಧುಕರಾನುಪದವೀಮವರುಂಧೇ ಯಸ್ಯಾಮು ಹ  
ವಾ ಏತೇ ಷಡಿಂದ್ರಿಯನಾಮಾನಃ ಕರ್ಮಣಾ ದಸ್ಯವ ಏವ ತೇ || 1 ||

307

ತದ್ಯಥಾ ಪುರುಷಸ್ಯ ಧನಂ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಧರ್ಮೌಪಯಿಕಂ  
ಬಹು ಕೃಚ್ಛಾಧಿಗತಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮಪುರುಷಾರಾಧನ -  
ಲಕ್ಷಣೋ ಯೋಽಸೌ ಧರ್ಮಸ್ತಂ ತು ಸಾಂಪರಾಯ ಉದಾಹರಂತಿ |  
ತದ್ಧರ್ಮ್ಯಂ ಧನಂ ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನಶ್ರವಣಾಸ್ವಾದನಾವ -  
ಘ್ರಾಣಸಂಕಲ್ಪವ್ಯವಸಾಯಗೃಹಗ್ರಾಮೋಪಭೋಗೇನ  
ಕುನಾಥಸ್ಯಾಜಿತಾತ್ಮನೋ ಯಥಾ ಸಾರ್ಥಸ್ಯ ವಿಲುಂಪಂತಿ || 2 ||

308

ಅಥ ಚ ಯತ್ರ ಕೌಟುಂಬಿಕಾ ದಾರಾಪತ್ಯಾದಯೋ ನಾಮ್ನಾ ಕರ್ಮಣಾ  
ವೃಕಸೃಗಾಲಾ ಏವಾನಿಚ್ಛತೋಽಪಿ ಕದರ್ಯಸ್ಯ ಕುಟುಂಬಿನ  
ಉರಣಕವತ್ಸಂರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಂ ಮಿಷತೋಽಪಿ ಹರಂತಿ || 3 ||

309

ಯಥಾ ಹ್ಯನುವತ್ಸರಂ ಕೃಷ್ಯಮಾಣಮಪ್ಯದಗ್ಧಬೀಜಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ  
ಪುನರೇವಾವಪನಕಾಲೇ ಗುಲ್ಮತೃಣವೀರುದ್ಭಿರ್ಗರ್ಹ್ವರಮಿವ  
ಭವತ್ಯೇವಮೇವ ಗೃಹಾಶ್ರಮಃ ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರಂ ಯಸ್ಮಿನ್ನ ಹಿ  
ಕರ್ಮಾಣ್ಯುತ್ಸೀದಂತಿ ಯದಯಂ ಕಾಮಕರಂಡ ಏಷ ಆವಸಥಃ || 4 ||

310

ತತ್ರ ಗತೋ ದಂಶಮಶಕಸಮಾಪಸದೈರ್ಮನುಜೈಃ ಶಲಭ -  
ಶಕುಂತತಸ್ಕರಮೂಷಕಾದಿಭಿರುಪರುದ್ಧಮಾನಬಹಿಃಪ್ರಾಣಃ  
ಕ್ಷಚಿತ್ ಪರಿವರ್ತಮಾನೋಽಸ್ಮಿನ್ನದ್ವನ್ಯವಿದ್ಯಾಕಾಮಕರ್ಮಭಿ -  
ರುಪರಕ್ತಮನಸಾನುಪಪನ್ನಾರ್ಥಂ ನರಲೋಕಂ ಗಂಧರ್ವ -  
ನಗರಮುಪಪನ್ನಮಿತಿ ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿರನುಪಶ್ಯತಿ || 5 ||

311

ತತ್ರ ಚ ಕ್ಷಚಿದಾತಪೋದಕನಿಭಾನ್ ವಿಷಯಾನುಪಧಾವತಿ  
ಪಾನಭೋಜನವ್ಯವಾಯಾದಿವ್ಯಸನಲೋಲುಪಃ || 6 ||

312

ಕ್ಷಚಿಚ್ಛಾಶೇಷದೋಷನಿಷದನಂ ಪುರೀಷವಿಶೇಷಂ  
ತದ್ವರ್ಣಗುಣನಿರ್ಮಿತಮತಿಃ ಸುವರ್ಣಮುಪಾದಿತ್ಸತ್ಯಗ್ನಿ -  
ಕಾಮಕಾತರ ಇವೋಲ್ಮುಕಪಿಶಾಚಂ || 7 ||

313

ಅಥ ಕದಾಚಿನ್ನಿವಾಸಪಾನೀಯದ್ರವಿಣಾದ್ಯನೇಕಾತ್ಮೋ -  
ಪಜೀವನಾಭಿನಿವೇಶ ಏತಸ್ಯಾಂ ಸಂಸಾರಾಟವ್ಯಾಮಿತಸ್ತತಃ  
ಪರಿಧಾವತಿ || 8 ||

314

ಕ್ಷಚಿಚ್ಛ ವಾತ್ಸೌಪಮ್ಯಯಾ ಪ್ರಮದಯಾಽರೋಹಮಾರೋಪಿತ -  
ಸ್ತತ್ಕಾಲರಜಸಾ ರಜನೀಭೂತ ಇವಾಸಾಧುಮರ್ಯಾದೋ  
ರಜಸ್ವಲಾಕ್ಷೋಽಪಿ ದಿಗ್ದೇವತಾ ಅತಿರಜಸ್ವಲಮರ್ತಿನಃ  
ವಿಜಾನಾತಿ || 9 ||

315

ಕ್ಷಚಿತ್ಸಕೃದವಗತವಿಷಯವೈತಥ್ಯಃ ಸ್ವಯಂ  
 ಪರಾಭಿಧ್ಯಾನೇನ ವಿಭ್ರಂಶಿತಸ್ಮೃತಿಸ್ತಯೈವ  
 ಮರೀಚಿತೋಯಪ್ರಾಯಾಂಸ್ತಾನೇವಾಭಿಧಾವತಿ || 10 || 316

ಕ್ಷಚಿದುಲೂಕಝಿಲ್ಲಿಸ್ವನವದತಿಪರುಷರಭಸಾಟೋಪಂ  
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಪರೋಕ್ಷಂ ವಾ ರಿಪುರಾಜಕುಲನಿರ್ಭರ್ತ್ಸಿತೇನಾ -  
 ತಿವ್ಯಥಿತಕರ್ಣಮೂಲಹೃದಯಃ || 11 || 317

ಸ ಯದಾ ದುಗ್ಧಪೂರ್ವಸುಕೃತಸ್ತದಾ ಕಾರಸ್ಕರಕಾಕತುಂಡಾ -  
 ದ್ಯಪುಣ್ಯದ್ರುಮಲತಾವಿಷೋದಪಾನವದುಭಯಾರ್ಥಶೂನ್ಯ -  
 ದ್ರವಿಣಾಂಜೀವನ್ಮೃತಾನ್ ಸ್ವಯಂ ಜೀವನ್ಮ್ರಿಯಮಾಣ  
 ಉಪಧಾವತಿ || 12 || 318

ಏಕದಾಸತ್ಪ್ರಸಂಗಾನ್ನಿಕೃತಮತಿವ್ಯುದಕಸ್ತೋತಃ ಸ್ವಲನವದ್  
 ಉಭಯತೋಽಪಿ ದುಃಖದಂ ಪಾಖಂಡಮಭಿಯಾತಿ || 13 || 319

ಯದಾ ತು ಪರಬಾಧಯಾಂಧ ಆತ್ಮನೇ ನೋಪನಮತಿ ತದಾ ಹಿ  
 ಪಿತೃಪುತ್ರಬರ್ಹಿಷ್ಮತಃ ಪಿತೃಪುತ್ರಾನ್ ವಾ ಸ ಖಲು  
 ಭಕ್ಷಯತಿ || 14 || 320

ಕ್ಷಚಿದಾಸಾದ್ಯ ಗೃಹಂ ದಾವವತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥವಿಧುರಮ -  
 ಸುಖೋದರ್ಕಂ ಶೋಕಾಗ್ನಿನಾ ದಹ್ಯಮಾನೋ ಭೃಶಂ  
 ನಿರ್ವೇದಮುಪಗಚ್ಛತಿ || 15 || 321

ಕ್ಷಚಿತ್ಕಾಲವಿಷಮಿತರಾಜಕುಲರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಪ್ರಿಯತಮ -  
 ಧನಾಸುಃ ಪ್ರಮೃತಕ ಇವ ವಿಗತಜೀವಲಕ್ಷಣ ಆಸ್ತೇ || 16 || 322

ಕದಾಚಿನ್ಮನೋರಥೋಪಗತಪಿತೃಪಿತಾಮಹಾದ್ಯಸತ್ಸದಿತಿ  
 ಸ್ವಪ್ನನಿರ್ವೃತಿಲಕ್ಷಣಮನುಭವತಿ || 17 || 323

- ಕ್ಷಚಿದ್ ಗೃಹಾಶ್ರಮಕರ್ಮಚೋದನಾತಿಭರಗಿರಿ -  
ಮಾರುರುಕ್ಷಮಾಣೋ ಲೋಕವ್ಯಸನಕರ್ಷಿತಮನಾಃ  
ಕಂಟಕಶರ್ಕರಾಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪ್ರವಿಶನ್ನಿವ ಸೀದತಿ || 18 || 324
- ಕ್ಷಚಿಚ್ಛ ದುಃಸಹೇನ ಕಾಯಾಭ್ಯಂತರವಹ್ನಿನಾ ಗೃಹೀತಸಾರಃ  
ಸ್ವಕುಟುಂಬಾಯ ಕ್ರುದ್ಯತಿ || 19 || 325
- ಸ ಏವ ಪುನರ್ನಿದ್ರಾಜಗರಗೃಹೀತೋಽಂಧೇ ತಮಸಿ ಮಗ್ನಃ  
ಶೂನ್ಯಾರಣ್ಯ ಇವ ಶೇತೇ ನಾನ್ಯತ್ ಕಿಂಚನ ವೇದ ಶವ  
ಇವಾಪವಿದ್ಧಃ || 20 || 326
- ಕದಾಚಿದ್ ಭಗ್ನಮಾನದಂಷ್ಟ್ರೋ ದುರ್ಜನದಂದಶೂಕ್ತೈರಲಬ್ಧ -  
ನಿದ್ರಾಕ್ಷಣೋ ವ್ಯಥಿತಹೃದಯೇನಾನುಕ್ಷೀಯಮಾಣವಿಜ್ಞಾ -  
ನೋಽಂಧಕೂಪೇಽಂಧವತ್ಪತತಿ || 21 || 327
- ಕರ್ಹಿ ಸ್ಮ ಚಿತ್ಕಾಮಮಧುಲವಾನ್ ವಿಚಿನ್ವನ್ ಯದಾ  
ಪರದಾರಪರದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯವರುಂಧಾನೋ ರಾಜ್ಞಾ ಸ್ವಾಮಿಭಿರ್ವಾ  
ನಿಹತಃ ಪತತ್ಯಪಾರೇ ನಿರಯೇ || 22 || 328
- ಅಥ ಚ ತಸ್ಮಾದುಭಯಥಾಪಿ ಹಿ ಕರ್ಮಾಸ್ಮಿನ್ನಾತ್ಮನಃ  
ಸಂಸಾರಾವಪನಮುದಾಹರಂತಿ || 23 || 329
- ಮುಕ್ತಸ್ತತೋ ಯದಿ ಬಂಧಾದ್ವೇವದತ್ತ ಉಪಾಚ್ಛಿನತ್ತಿ  
ತಸ್ಮಾದಪಿ ವಿಷ್ಣುಮಿತ್ರ ಇತ್ಯನವಸ್ಥಿತಿಃ || 24 || 330
- ಕ್ಷಚಿಚ್ಛ ಶೀತವಾತಾದ್ಯನೇಕಾಧಿದೈವಿಕಭೌತಿಕಾ -  
ತ್ಮೀಯಾನಾಂ ದಶಾನಾಂ ಪ್ರತಿನಿವಾರಣೇಽಕಲ್ಪೋ  
ದುರಂತಚಿಂತಯಾ ವಿಷಣ್ಣ ಆಸ್ತೇ || 25 || 331

ಕ್ಷಚಿನ್ಮಿಥೋ ವ್ಯವಹರನ್ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಧನಮನ್ಯೇಭ್ಯೋ  
ವಾ ಕಾಕಿಣಿಕಾಮಾತ್ರಮಪ್ಯಪಹರನ್ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವಾ  
ವಿದ್ವೇಷಮೇತಿ ವಿತ್ತಶಾತ್ಯಾತ್ || 26 ||

332

ಅಧ್ವನ್ಯಮುಷ್ಮಿನ್ನಿಮ ಉಪಸರ್ಗಾಸ್ತಥಾ ಸುಖದುಃಖ -  
ರಾಗದ್ವೇಷಭಯಾಭಿಮಾನಪ್ರಮಾದೋನ್ಮಾದಶೋಕಮೋಹಲೋಭ -  
ಮಾತ್ಸರ್ಯೇಷ್ಯಾವಮಾನಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾಧಿವ್ಯಾಧಿಜನ್ಮ -  
ಜರಾಮರಣಾದಯಃ || 27 ||

333

ಕ್ಷಾಪಿ ದೇವಮಾಯಯಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಭುಜಲತೋಪಗೂಢಃ ಪ್ರಸ್ಕನ್ನ -  
ವಿವೇಕವಿಜ್ಞಾನೋ ಯದ್ವಿಹಾರಗೃಹಾರಂಭಾಕುಲಹೃದಯ -  
ಸ್ತದಾಶ್ರಯಾವಸಕ್ತಸುತದುಹಿತೈಕಲತ್ರಭಾಷಿತಾವಲೋಕ -  
ವಿಚೇಷ್ಟಿತಾಪಹೃತಹೃದಯ ಆತ್ಮಾನಮಜಿತಾತ್ಮಾಪಾರೇಽಂಧೇ  
ತಮಸಿ ಪ್ರಹಿಣೋತಿ || 28 ||

334

ಕದಾಚಿದೀಶ್ವರಸ್ಯ ಭಗವತೋ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚಕ್ರಾತ್ಪರಮಾಣ್ವಾದಿ -  
ದ್ವಿಪರಾರ್ಥಾಪವರ್ಗಕಾಲೋಪಲಕ್ಷಣಾತ್ಪರಿವರ್ತೀನ ವಯಸಾ  
ರಂಹಸಾ ಹರತ ಆಬ್ರಹ್ಮತ್ಯಣಸ್ತಂಬಾದೀನಾಂ ಭೂತಾನಾ -  
ಮನಿಮಿಷತೋ ಮಿಷತಾಂ ವಿತ್ರಸ್ತಹೃದಯಸ್ತಮೇವೇಶ್ವರಂ  
ಕಾಲಚಕ್ರನಿಜಾಯುಧಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವಂತಂ ಯಜ್ಞಪುರುಷಮನಾ -  
ದೃತ್ಯ ಪಾಖಂಡದೇವತಾಃ ಕಂಕಗೃಧ್ರಬಕವಟಿಪ್ರಾಯಾ  
ಆರ್ಯಸಮಯಪರಿಹೃತಾಃ ಸಾಂಕೇತೈನಾಭಿಧತ್ತೇ || 29 ||

335

ಯದಾ ಪಾಖಂಡಿಭಿರಾತ್ಮವಂಚಿತೈಸ್ತೈರುರು ವಂಚಿತೋ  
ಬ್ರಹ್ಮಕುಲಂ ಸಮಾವಸಂಸ್ತೇಷಾಂ ಶೀಲಮುಪನಯನಾದಿ -  
ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನೇನ ಭಗವತೋ ಯಜ್ಞ -  
ಪುರುಷಸ್ಯಾರಾಧನಮೇವ ತದರೋಚಯನ್ ಶೂದ್ರಕುಲಂ ಭಜತೇ  
ನಿಗಮಾಚಾರೇಽಶುದ್ಧಿತೋ ಯಸ್ಯ ಮಿಥುನೀಭಾವಃ ಕುಟುಂಬಭರಣಂ  
ಯಥಾ ವಾನರಜಾತೇಃ || 30 ||

336

ತತ್ರಾಪಿ ನಿರವರೋಧಃ ಸ್ವೈರೇಣ ವಿಹರನ್ನತಿಕ್ರಪಣಬುದ್ಧಿ -  
ರನ್ಯೋನ್ಯಮುಖನಿರೀಕ್ಷಣಾದಿನಾ ಗ್ರಾಮ್ಯಕರ್ಮಣೈವ  
ವಿಸ್ಮೃತಕಾಲಾವಧಿಃ || 31 ||

337

ಕ್ಷಚಿದ್ ದ್ರುಮವದೈಹಿಕಾರ್ಥೇಷು ಗೃಹೇಷು ರಂಸ್ಯನ್ ಯಥಾ  
ವಾನರಃ ಸುತದಾರವತ್ಸಲೋ ವ್ಯವಾಯಕ್ಷಣಃ || 32 ||

338

ಏವಮಧ್ವನ್ಯವರುಂಧಾನೋ ಮೃತ್ಯುಗಜಭಯಾತ್ತಮಸಿ  
ಗಿರಿಕಂದರಪ್ರಾಯೇ || 33 ||

339

ಕ್ಷಚಿಚ್ಛೇತವಾತಾದ್ಯನೇಕದೈವಿಕಭೌತಿಕಾತ್ಮೀಯಾನಾಂ  
ದುಃಖಾನಾಂ ಪ್ರತಿನಿವಾರಣೇಽಕಲ್ಪೋ ದುರಂತವಿಷಯವಿಷಣ್ಣ  
ಆಸ್ತೇ || 34 ||

340

ಕ್ಷಚಿನಿಧೋ ವ್ಯವಹರನ್ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಧನಮುಪಯಾತಿ  
ವಿತ್ತಶಾರ್ಥೇನ || 35 ||

341

ಕ್ಷಚಿತ್ಕ್ಷೀಣಧನಃ ಶಯ್ಯಾಸನಾಶನಾದ್ಯುಪಭೋಗವಿಹೀನೋ  
ಯಾವದಪ್ರತಿಲಬ್ಧಮನೋರಥೋಪಗತಾದಾನೇಽವಸಿತಮತಿ -  
ಸ್ತತಸ್ತತೋಽವಮಾನಾದೀನಿ ಜನಾದಭಿಲಭತೇ || 36 ||

342

ಏವಂ ವಿತ್ತವೃತ್ತಿಷಂಗವಿವೃದ್ಧವೈರಾನುಬಂಧೋಽಪಿ  
ಪೂರ್ವವಾಸನಯಾ ಮಿಥ ಉದ್ವಹತ್ಯಥಾಪವಹತಿ || 37 ||

343

ಏತಸ್ಮಿನ್ ಸಂಸಾರಾದ್ವನಿ ನಾನಾಕ್ಷೇಶೋಪಸರ್ಗಬಾಧಿತ  
ಆಪನ್ನವಿಪನ್ನೋ ಯತ್ರ ಯಸ್ತಮು ಹ ವಾವೇತರಸ್ತತ್ರ  
ವಿಸೃಜ್ಯ ಜಾತಂ ಜಾತಮುಪಾದಾಯ ಶೋಚನ್ಮಹ್ಯನ್ ಬಿಭ್ಯ -  
ದ್ವಿವದನ್ ಕ್ರಂದನ್ ಸಂಹೃಷ್ಯನ್ನಾಯನ್ನಹ್ಯಮಾನಃ  
ಸಾಧುವರ್ಜಿತೋ ನೈವಾವರ್ತತೇಽದ್ಯಾಪಿ ಯತ ಆರಬ್ಧ  
ಏಷ ನರಲೋಕಸಾಧೋರ್ಯಮಧ್ವನಃ ಪಾರಮುಪದಿಶಂತಿ || 38 ||

344

ಯದಿದಂ ಯೋಗಾನುಶಾಸನಂ ನ ವಾ ಏತದವರುಂಧತೇ  
ಯನ್ಮೃತ್ಯದಂಡಾ ಮುನಯ ಉಪಶಮಶೀಲಾ ಉಪರತಾತ್ಮನಃ  
ಸಮವಗಚ್ಛಂತಿ || 39 ||

345

ಯದಪಿ ದಿಗಿಭಜಯಿನೋ ಯಜ್ಞಿನೋ ಯೇ ವೈ ರಾಜರ್ಷಯಃ ಕಿಂ ತು  
ಪರಂ ಮೃಧೇ ಶಯೀರನ್ನಸ್ಯಾಮೇವ ಮಮೇಯಮಿತಿ ಕೃತವೈರಾನು -  
ಬಂಧಾಯಾಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸ್ವಯಮುಪಸಂಹೃತಾಃ || 40 ||

346

ಕರ್ಮವಲ್ಲೀಮವಲಂಬ್ಯ ತತ ಆಪದಃ ಕಥಂಚಿನ್ನರಕಾದ್ವಿಮುಕ್ತಃ  
ಪುನರಪ್ಯೇವಂ ಸಂಸಾರಾಧ್ವನಿ ವರ್ತಮಾನೋ ನರಲೋಕಸಾರ್ಥ -  
ಮುಪಯಾತಿ ಏವಮುಪರಿಗತೋಽಪಿ || 41 ||

347

ತಸ್ಯೇದಮುಪಗಾಯಂತಿ —  
ಆರ್ಷಭಸ್ಯೇಹ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಮನಸಾಪಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ |  
ನಾನುವರ್ತಾಹತಿ ನೃಪೋ ಮಕ್ಷಿಕೇವ ಗರುತ್ಮತಃ || 42 ||

348

ಯೋ ದುಸ್ಯಜಾಂದಾರಸುತಾನ್ ಸುಹೃದ್ರಾಜ್ಯಂ  
ಹೃದಿಸ್ಪೃಶಃ |  
ಜಹೌ ಯುವೈವ ಮಲವದುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಲಾಲಸಃ || 43 ||

349

ಯೋ ದುಸ್ಯಜಾನ್ ಕ್ಷಿತಿಸುತಸ್ವಜನಾರ್ಥದಾರಾನ್  
ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ಸುರವರೈಃ ಸದಯಾವಲೋಕಾಂ |  
ನೈಚ್ಛನ್ನಪಸ್ತದುಚಿತಂ ಮಹತಾಂ ಮಧುದ್ವಿಟ್  
ಸೇವಾನುರಕ್ತಮನಸಾಮಭವೋಽಪಿ ಫಲುಃ || 44 ||

350

ಯಜ್ಞಾಯ ಧರ್ಮಪತಯೇ ವಿಧಿನೈಪುಣಾಯ  
ಯೋಗಾಯ ಸಾಂಖ್ಯಶಿರಸೇ ಪ್ರಕೃತೀಶ್ವರಾಯ |  
ನಾರಾಯಣಾಯ ಹರಯೇ ನಮ ಇತ್ಯುದಾರಂ  
ಹಾಸ್ಯನ್ಮೃಗತ್ವಮಪಿ ಯಃ ಸಮುದಾಜಹಾರ || 45 ||

351

ಯ ಇದಂ ಭಾಗವತಸಭಾಜಿತಾವದಾತಗುಣಕರ್ಮಣೋ  
 ರಾಜರ್ಷೇರ್ಭರತಸ್ಯಾನುಚರಿತಂ ಸ್ವಸ್ವಯನಮಾಯುಷ್ಯಂ  
 ಧನ್ಯಂ ಯಶಸ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗ್ಯಾಪವರ್ಗ್ಯಂ ವಾನುಶೃಣೋ -  
 ತ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯತ್ಯಭಿನಂದತಿ ಚ ಸರ್ವಾ ಏವಾಶಿಷ  
 ಆತ್ಮನ ಆಶಾಸ್ತೇ ನ ಕಾಂಚನ ಪರತ ಇತಿ || 46 ||

352

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಭರತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಪಾರೋಕ್ಷ್ಯವಿವರಣಂ ನಾಮ ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಭರತಸ್ಯಾತ್ಮಜಃ ಸುಮತಿನಾಮಾಭಿಹಿತೋ ಯಮು ಹ ವಾವ  
ಕೇಚಿತ್ಪಾಖಂಡಿನ ಋಷಭಪದವೀಮನುವರ್ತಮಾನಂ ಚಾನಾರ್ಯಾ  
ಅವೇದಸಮಾಮ್ನಾತಾಂ ದೇವತಾಂ ಸ್ವಮನೀಷಯಾ ಪಾಪೀಯಸ್ಯಾ  
ಕಲೌ ಕಲ್ಪಯಿಷ್ಯಂತಿ || 1 ||

353

ತಸ್ಮಾದ್ ವೃದ್ಧಸೇನಾಯಾಂ ದೇವತಾಜಿನ್ನಾಮ  
ಪುತ್ರೋಽಭವತ್ || 2 ||

354

ಅಥಾಸುರ್ಯಾಂ ತತ್ತನಯೋ ದೇವದ್ಯುಮ್ನಸ್ತತೋ ಧೇನುಮತ್ಯಾಂ  
ಸುತಃ ಪರಮೇಷ್ಟೀ ತಸ್ಯ ಸುವರ್ಚಲಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಹ ಉಪಜಾತಃ || 3 ||

355

ಯ ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾಮಾಖ್ಯಾಯ ಸ್ವಯಂ ಸಂಶುದ್ಧೋ  
ಮಹಾಪುರುಷಮನುಸಸ್ಮಾರ || 4 ||

356

ಪ್ರತಿಹಾತ್ಸವರ್ಚಲಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಹತ್ರಾದಯಸ್ತ್ರಯ ಆಸನ್ನಿಜ್ಯಾ -  
ಕೋವಿದಾಃ ಸೂನವಃ ಪ್ರತಿಹರ್ತುಃ ಸ್ತುತ್ಯಾಮಜಭೂಮಾನಾ -  
ವಜನಿಷಾತಾಂ || 5 ||

357

ಭೂಮ್ನ ಋಷಿಕುಲ್ಯಾಯಾಮುದ್ಗೀಢಸ್ತತಃ ಪ್ರಸ್ತಾವೋ  
ದೇವಕುಲ್ಯಾಯಾಂ ಪ್ರಸ್ತಾವಾನ್ನಿಯುತ್ಸಾಯಾಂ ಹೃದಯಜ

ಆಸೀದ್ವಿಭುವಿಭೋ ರತ್ಯಾಂ ಚ ಪೃಥುಷೇಣಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನಕ್ತ  
 ಆಕೂತ್ಯಾಂ ಜಜ್ಞೇ ನಕ್ತಾದ್ ದ್ರುತಿಪುತ್ರೋ ಗಯೋ ರಾಜರ್ಷಿಪ್ರವರ  
 ಉದಾರಶ್ರವಾ ಅಜಾಯತ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಜಗದ್ರಿ -  
 ರಕ್ಷಿಷಯಾ ಗೃಹೀತಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಕಲಾಽಽತ್ಮವತ್ತ್ವಾದಿ -  
 ಲಕ್ಷಣೇನ ಮಹಾಪುರುಷತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ || 6 ||

358

ಸ ವೈ ಸ್ವಧರ್ಮೇಣ ಪ್ರಜಾಪಾಲನಪೋಷಣಪ್ರೀಣನೋಪಲಾಲನಾ -  
 ನುಶಾಸನಲಕ್ಷಣೇನೇಜ್ಯಾದಿನಾ ಚ ಭಗವತಿ ಮಹಾಪುರುಷೇ  
 ಪರಾವರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾರ್ಪಿತಪರಮಾರ್ಥಲಕ್ಷಣೇನ  
 ಬ್ರಹ್ಮವಿಚ್ಛರಣಾನುಸೇವಯಾಽಪಾದಿತಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ  
 ಚಾಭೀಕ್ಷಣಶಃ ಪರಿಭಾವಿತಾತಿಶುದ್ಧಮತಿರುಪರತಾನಾತ್ಮ್ಯ  
 ಆತ್ಮನಿ ಸ್ವಯಮುಪಲಭ್ಯಮಾನಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಾನುಭವೋಽಪಿ  
 ನಿರಭಿಮಾನ ಏವಾವನಿಮಜೂಗುಪತ್ || 7 ||

359

ತಸ್ಯೇಮಾಂ ಗಾಥಾಂ ಪಾಂಡವೇಯ ಪುರಾವಿದ ಉಪಗಾಯಂತಿ || 8 ||

360

ಗಯಂ ನೃಪಃ ಕಃ ಪ್ರತಿಯಾತಿ ಕರ್ಮಭಿ -  
 ಯಜ್ಞಾಭಿಮಾನೀ ಬಹುವಿದ್ಧರ್ಮಗೋಪ್ತಾ |  
 ಸಮಾಗತಶ್ರೀಃ ಸದಸಸ್ಪತಿಃ ಸತಾಂ  
 ಸತ್ಸೇವಕೋಽನ್ಯೋ ಭಗವತ್ಕಲಾಮೃತೇ || 9 ||

361

ಯಮಭ್ಯಷಿಂಚನ್ ಪರಯಾ ಮುದಾ ಸತೀಃ  
 ಸತ್ಯಾಶಿಷೋ ದಕ್ಷಕನ್ಯಾಃ ಸರಿದ್ಭಿಃ |  
 ಯಸ್ಯ ಪ್ರಜಾನಾಂ ದುದುಹೇ ಧರಾಽಽಶಿಷೋ  
 ನಿರಾಶಿಷೋ ಗುಣವತ್ಸಸ್ತುತೋಧಾಃ || 10 ||

362

ಛಂದಾಂಸ್ಯಕಾಮಸ್ಯ ಚ ಯಸ್ಯ ಕಾಮಾನ್  
 ದುದೂಹುರಾಜಹ್ನುರಥೋ ಬಲಿಂ ನೃಪಾಃ |

ಪ್ರತ್ಯಂಚಿತಾ ಯುಧಿ ಧರ್ಮೇಣ ವಿಪ್ರಾ  
ಯದಾಶಿಷಾಂ ಷಷ್ಠಮಂಶಂ ಪರೇತ್ಯ || 11 ||

363

ಯಸ್ಯಾಧ್ವರೇ ಭಗವಾನಧ್ವರಾತ್ಮಾ  
ಮಘೋನಿ ಮಾದ್ಯತ್ಯುರುಸೋಮಪೀಥೇ |  
ಶ್ರದ್ಧಾವಿಶುದ್ಧಾಚಲಭಕ್ತಿಯೋಗ -  
ಸಮರ್ಪಿತೇಜ್ಯಾಫಲಮಾಜಹಾರ || 12 ||

364

ಯತ್ಪ್ರೀಣನಾಧ್ವರ್ಹಿಷಿ ದೇವತಿಯರ್ಜ್ಞ  
ಮನುಷ್ಯವೀರುತ್ಪಣಮಾವಿರಿಂಚಾತ್ |  
ಪ್ರೀಯೇತ ಸದ್ಯಃ ಸ ಹ ವಿಶ್ವಜೀವಃ  
ಪ್ರೀತಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೀತಿಮಗಾದ್ಗಯಸ್ಯ || 13 ||

365

ಗಯಾದ್ಗಯಂತ್ಯಾಂ ಚಿತ್ರರಥಃ ಸುಗತಿರವರೋಧನ ಇತಿ ತ್ರಯಃ  
ಪುತ್ರಾ ಬಭೂವುಶ್ಚಿತ್ರರಥಾದೂರ್ಣಾಯಾಂ ಸಮ್ರಾಡಜನಿಷ್ಟ || 14 ||

366

ತತ ಉತ್ಕಲಾಯಾಂ ಮರೀಚಿರ್ಮರೀಚೇರ್ಬಿಂದುಮತ್ಯಾಂ ಬಿಂದುಮಾ -  
ನುದಪದ್ಯತ ತಸ್ಮಾತ್ಸರಘಾಯಾಂ ಮಧುರ್ನಾಮಾಭವನ್ಮಥೋಃ  
ಸುಮನಸಿ ವೀರವ್ರತಸ್ತತೋ ಭೋಜಾಯಾಂ ಮಂಥುಪ್ರಮಂಥೂ  
ಜಜ್ಞಾತೇ ಮಂಥೋಃ ಸತ್ಯಾಯಾಂ ಭೌವನಸ್ತತೋ  
ದೂಷಣಾಯಾಂ ತ್ವಷ್ಟಾಜನಿಷ್ಟ ತ್ವಷ್ಟುರ್ವಿರೋಚನಾಯಾಂ  
ವಿರಜೋ ವಿರಜಸ್ಯ ಶತಜಿತ್ಪ್ರವರಂ ಪುತ್ರಶತಂ ಕನ್ಯಾ ಚ  
ವಿಷೂಚ್ಯಾಂ ಕಿಲ ಜಾತಂ || 15 ||

367

ತತ್ರಾಯಂ ಶ್ಲೋಕಃ —  
ಪ್ರೈಯವ್ರತಂ ವಂಶಮಿಮಂ ವಿರಜಶ್ಚರಮೋದ್ಭವಃ |  
ಅಕರೋದತ್ಯಲಂ ಕೀರ್ತ್ಯಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಸುರಗಣಂ ಯಥಾ || 16 ||

368

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರಿಯವ್ರತವಂಶಾನುಕೀರ್ತನಂ ನಾಮ ಪಂಚದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಉಕ್ತಸ್ತ್ವಯಾ ಭೂಮಂಡಲಾಯಾಮವಿಶೇಷೋ ಯಾವದಾದಿತ್ಯ -  
ಸ್ತಪತಿ ಯತ್ರ ಚಾಸೌ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಗಣೈಶ್ಚಂದ್ರಮಾ ವಾ  
ಸಹ ದೃಶ್ಯತೇ || 1 ||

369

ತತ್ರಾಪಿ ಪ್ರಿಯವ್ರತರಥಚರಣಪರಿಖಾತ್ಯೈಃ ಸಪ್ತಭಿಃ  
ಸಪ್ತ ಸಿಂಧವ ಉಪಕ್ಲಪ್ತಾ ಯತ ಏತಸ್ಯಾಃ ಸಪ್ತದ್ವೀಪ -  
ವಿಶೇಷವಿಕಲ್ಪಸ್ತ್ವಯಾ ಭಗವನ್ ಖಲು ಸೂಚಿತ  
ಏತದೇವಾಖಿಲಮಹಂ ಮಾನತೋ ಲಕ್ಷಣತಶ್ಚ ಸರ್ವಂ  
ವಿಜಿಜ್ಞಾಸಾಮಿ || 2 ||

370

ಭಗವತೋ ಗುಣಮಯೇ ಸ್ಥೂಲರೂಪ ಆವೇಶಿತಂ ಮನೋ  
ಹ್ಯಗುಣೇಽಪಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಷಿ ಪರೇ  
ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಭಗವತಿ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯೇ ಕ್ಷಮಮಾವೇಶಿತುಂ  
ತದು ಹೈತದ್ಗುರೋಽರ್ಹಸ್ಯನುವರ್ಣಯಿತುಮಿತಿ || 3 ||

371

ಋಷಿರುವಾಚ

ನ ವೈ ಮಹಾರಾಜ ಭಗವತೋ ಮಾಯಾಗುಣವಿಭೂತೇಃ  
ಕಾಷ್ಠಾಂ ಮನಸಾ ವಚಸಾ ವಾಧಿಗಂತುಮಲಂ  
ವಿಬುಧಾಯುಷಾಪಿ ಪುರುಷಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಧಾನ್ಯೇನೈವ

ಭೂಗೋಲಕವಿಶೇಷಂ ನಾಮರೂಪಮಾನಲಕ್ಷಣತೋ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಃ || 4 ||

372

ಯೋ ವಾಯಂ ದ್ವೀಪಃ ಕುವಲಯಕಮಲಕೋಶಾಭ್ಯಂತರ -

ಕೋಶೋ ನಿಯುತಯೋಜನವಿಶಾಲಃ ಸಮವರ್ತುಲೋ

ಯಥಾ ಪುಷ್ಕರಪತ್ರಂ || 5 ||

373

ಯಸ್ಮಿನ್ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ನವಯೋಜನಸಹಸ್ರಾಯಾಮಾ -

ನ್ಯಷ್ಟಭಿರ್ಮರ್ಯಾದಾಗಿರಿಭಿಃ ಸುವಿಭಕ್ತಾನಿ ಭವಂತಿ || 6 ||

374

ಏಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಇಲಾವೃತಂ ನಾಮಾಭ್ಯಂತರವರ್ಷಂ ಯಸ್ಯ

ನಾಭ್ಯಾಮವಸ್ಥಿತಃ ಸರ್ವತಃ ಸೌವರ್ಣಃ ಕುಲಗಿರಿರಾಜೋ

ಮೇರುದ್ವೀಪಾಯಾಮಸಮುನ್ನಾಹಃ ಕರ್ಣಿಕಾಭೂತಃ ಕುವಲಯ -

ಕಮಲಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನಿ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ ಸಹಸ್ರಯೋಜನವಿತತೋ

ಮೂಲೇ ಷೋಡಶಸಹಸ್ರಂ ತಾವತಾಂತರ್ಭೂಮ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ || 7 ||

375

ಉತ್ತರೋತ್ತರೇಣೇಲಾವೃತಂ ನೀಲಃ ಶ್ವೇತಃ ಶೃಂಗವಾನಿತಿ

ತ್ರಯೋ ರಮ್ಯಕಹಿರಣ್ಯಮಯಕುರೂಣಾಂ ವರ್ಷಾಣಾಂ ಮರ್ಯಾದಾಗಿರಯಃ

ಪ್ರಾಗಾಯತಾ ಉಭಯತಃ ಕ್ಷಾರೋದಾವಧಯೋ ದ್ವಿಸಹಸ್ರಪೃಥವ

ಏಕೈಕಶಃ ಪೂರ್ವಸ್ತೂರ್ವಸ್ತಾದುತ್ತರ ಉತ್ತರೋ

ದಶಾಂಶಾಧಿಕಾಂಶೇನ ದೈರ್ಘ್ಯ ಏವ ಹ್ರಸಂತಿ || 8 ||

376

ಏವಂ ದಕ್ಷಿಣೇನೇಲಾವೃತಂ ನಿಷಧೋ ಹೇಮಕೂಟೋ ಹಿಮಾಲಯ

ಇತಿ ಪ್ರಾಗಾಯತಾ ಯಥಾ ನೀಲಾದಯೋಽಯುತಯೋಜನೋತ್ಸೇಧಾ

ಹರಿವರ್ಷಕಿಂಪುರುಷಭಾರತಾನಾಂ ಯಥಾಸಂಖ್ಯಂ || 9 ||

377

ತಥೈವೇಲಾವೃತಮಪರೇಣ ಪೂರ್ವೇಣ ಚ ಮಾಲ್ಯವದ್ಗಂಧಮಾದನಾ -

ವಾನೀಲನಿಷಧಾಯತೌ ದ್ವಿಸಹಸ್ರಂ ಪಪ್ರಥತುಃ ಕೇತುಮಾಲ -

ಭದ್ರಾಶ್ವಯೋಃ ಸೀಮಾನಂ ವಿದಧಾತೇ || 10 ||

378

ಮಂದರೋ ಮೇರುಮಂದರಃ ಸುಪಾರ್ಶ್ವಃ ಕುಮುದ ಇತ್ಯಯುತಯೋಜನ -  
 ವಿಸ್ತಾರೋನ್ನಾಹಾ ಮೇರೋಶ್ಚತುರ್ದಿಶಮವಷ್ಟಂಭಗಿರಯ  
 ಉಪಕ್ಕಪ್ತಾಃ || 11 ||

379

ಚತುಷ್ಟೇತೇಷು ಚೂತಜಂಬೂಕದಂಬನ್ಯಗ್ರೋಧಾಶ್ಚತ್ವಾರಃ  
 ಪಾದಪಪ್ರವರಾಃ ಪರ್ವತಕೇತವ ಇವಾಧಿಸಹಸ್ರ -  
 ಯೋಜನೋನ್ನಾಹಾಸ್ತಾವದ್ ವಿಟಪವಿತತಯಃ  
 ಶತಯೋಜನಪರಿಣಾಹಾಃ || 12 ||

380

ಹ್ರದಾಶ್ಚತ್ವಾರಃ ಪಯೋಮದ್ವಿಕ್ಷುರಸಮೃಷ್ಟಜಲಾ  
 ಯದುಪಸ್ಪರ್ಶಿನ ಉಪದೇವಗಣಾ ಯೋಗೈಶ್ಚರ್ಯಾಣಿ  
 ಸ್ವಾಭಾವಿಕಾನಿ ಭರತರ್ಷಭ ಧಾರಯಂತಿ || 13 ||

381

ದೇವೋದ್ಯಾನಾನಿ ಚ ಭವಂತಿ ಚತ್ವಾರಿ ನಂದನಂ ಚೈತ್ರರಥಂ  
 ವೈಭ್ರಾಜಕಂ ಸರ್ವತೋಭದ್ರಮಿತಿ || 14 ||

382

ಯೇಷ್ಟಮರಪರಿವೃಥಾಃ ಸಹ ಸುರಲಲನಾಲಲಾಮಯೂಥಪತಯ  
 ಉಪದೇವಗಣೈರುಪಗೀಯಮಾನಮಹಿಮಾನಃ ಕಿಲ ವಿಹರಂತಿ || 15 ||

383

ಮಂದರೋತ್ಸಂಗ ಏಕಾದಶಶತಯೋಜನೋತ್ತಂಗದೇವಚೂತ -  
 ಶಿರಸೋ ಗಿರಿಶಿಖರಸ್ಥೂಲಾನಿ ಫಲಾನ್ಯಮೃತಕಲ್ಪಾನಿ  
 ಪತಂತಿ || 16 ||

384

ತೇಷಾಂ ವಿಶೀರ್ಯಮಾಣಾನಾಮತಿಮಧುರಸುರಭಿಸುಗಂಧಿ -  
 ಬಹುಲಾರುಣರಸೋದೇನಾರುಣೋದಾ ನಾಮ ನದೀ ಮಂದರಗಿರಿ -  
 ಶಿಖರಾನ್ನಿಪತಂತೀ ಪೂರ್ವೇಣೇಲಾವೃತಮುಪಪ್ಲಾವಯತಿ || 17 ||

385

ಯದುಪಜೋಷಣಾಧ್ಯವಾನ್ಯಾ ಅನುಚರೀಣಾಂ ಪುಣ್ಯಜನವಧೂನಾ -  
 ಮವಯವಸ್ಪರ್ಶಸುಗಂಧವಾತೋ ದಶಯೋಜನಂ ಸಮಂತಾದನು -  
 ವಾಸಯತಿ || 18 ||

386

ಏವಂ ಜಂಬೂಫಲಾನಾಮತ್ಯುಚ್ಚನಿಪಾತವಿಶೀರ್ಣಾನಾಮನಸ್ಥಿ -  
 ಪ್ರಾಯಾಣಾಮಿಭಕಾಯನಿಭಾನಾಂ ರಸೇನ ಜಂಬೂ ನಾಮ ನದೀ  
 ಮೇರುಮಂದರಶಿಖರಾದಯುತಯೋಜನಾದವನಿತಲೇ ನಿಪತಂತೀ  
 ದಕ್ಷಿಣೇನಾತ್ಮಾನಂ ಯಾವದಿಲಾವೃತಮುಪಸ್ಯಂದಯತಿ || 19 ||

387

ತಾವದುಭಯೋರಪಿ ರೋಧಸೋರ್ಯಾ ಮೃತ್ತಿಕಾ ತದ್ರಸೇನಾನು -  
 ವಿಧ್ಯಮಾನಾ ವಾಯ್ವರ್ಕ್ಸಂಯೋಗವಿಪಾಕೇನ ಸದಾಮರಲೋಕಾ -  
 ಭರಣಂ ಜಾಂಬೂನದಂ ನಾಮ ಸುವರ್ಣಂ ಭವತಿ || 20 ||

388

ಯದು ಹ ವಾವ ವಿಬುಧಾದಯಃ ಸಹ ಯುವತಿಭಿರ್ಮುಕುಟಕಟಕ -  
 ಕಟಿಸೂತ್ರಾದ್ಯಾಭರಣರೂಪೇಣ ಖಲು ಧಾರಯಂತಿ || 21 ||

389

ಯಸ್ತು ಮಹಾಕದಂಬಃ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಿರೂಢೋ ಯಾಸ್ತಸ್ಯ  
 ಕೋಟಿರೇಭ್ಯೋ ವಿನಿಸೃತಾಃ ಪಂಚಾಯಾಮಪರಿಣಾಹಾಃ  
 ಪಂಚ ಮಧುಧಾರಾಃ ಸುಪಾರ್ಶ್ವಶಿಖರಾತ್ಪತಂತ್ಯೋ -  
 ಽಪರೇಣಾತ್ಮಾನಮಿಲಾವೃತಮನುಮೋದಯಂತಿ || 22 ||

390

ಯಾ ಹ್ಯುಪಯುಂಜಾನಾನಾಂ ಮುಖನಿರ್ವಾಸಿತೋ ವಾಯುಃ ಸಮಂತಾ -  
 ಚ್ಛತಯೋಜನಮನುವಾಸಯತಿ || 23 ||

391

ಏವಂ ಕುಮುದನಿರೂಢೋ ಯಃ ಶತವಲ್ಮೋ ನಾಮ ವಟಸ್ತಸ್ಯ  
 ಸ್ಕಂಧೇಭ್ಯೋ ನೀಚೀನಾಃ ಪಯೋದಧಿ ಮಧುಘೃತಗುಡಾನ್ನಾ -  
 ದ್ಯಂಬರಶಯ್ಯಾಸನಾಭರಣಾದಯಃ ಸರ್ವ ಏವ ಕಾಮದುಘಾ ನದಾಃ  
 ಕುಮುದಾಗ್ರಾತ್ಪತಂತಸ್ತಮುತ್ತರೇಣೇಲಾವೃತಮುಪ -  
 ಯೋಜಯಂತಿ || 24 ||

392

ಯಾನುಪಜುಷಾಣಾನಾಂ ನ ಕದಾಚಿದಪಿ ಪ್ರಜಾನಾಂ  
 ವಲೀಪಲಿತಕ್ಲಮಸ್ವೇದದೌರ್ಗಂಧ್ಯಜರಾಮಯ -  
 ಮೃತ್ಯುಶೀತೋಷ್ಣವೈವರ್ಣ್ಯೋಪಸರ್ಗಾದಯಸ್ತಾಪ -  
 ವಿಶೇಷಾ ಭವಂತಿ ಯಾವಜ್ಜೀವಂ ಸುಖಂ ನಿರತಿಶಯಮೇವ || 25 ||

393

ಕುರಂಗಕುರರಕುಸುಂಭವೈಕಂಕತ್ರಕೂಟಶಿಶಿರಪತಂಗ -  
 ರುಚಕನಿಷಧಶಿನೀವಾಸಕಪಿಲಶಂಖವೈದೂರ್ಯಜಾರುಧಿ -  
 ಹಂಸರ್ಷಭನಾಗಕಾಲಂಜರನಾರದಾದಯೋ ವಿಂಶತಿಗಿರಯೋ  
 ಮೇರೋಃ ಕರ್ಣಿಕಾಯಾ ಇವ ಕೇಸರಭೂತಾ ಮೂಲದೇಶೇ  
 ಪರಿತ ಉಪಕ್ಲಪ್ತಾಃ || 26 ||

394

ಜಠರದೇವಕೂಟೌ ಮೇರುಂ ಪೂರ್ವೇಣಾಷ್ಟಾದಶಯೋಜನಸಹಸ್ರ -  
 ಮುದಗಾಯತೌ ದ್ವಿಸಹಸ್ರಂ ಪೃಥುತುಂಗೌ ಭವತಃ |  
 ಏವಮಪರೇಣ ಪವನಪಾರಿಯಾತ್ರೌ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಕೈಲಾಸಕರವೀರೌ  
 ಪ್ರಾಗಾಯತಾವೇವಮುತ್ತರತಸ್ತ್ರೈಶ್ಯಂಗಮಕರಾವಷ್ಟಭಿರೇತ್ಯೈಃ  
 ಪರಿಸ್ತತೋಽಗ್ನಿರಿವ ಪರಿತಶ್ಚಕಾಸ್ತಿ ಕಾಂಚನಗಿರಿಃ || 27 ||

395

ಮೇರೋರ್ಮೂರ್ಧನಿ ಭಗವತ ಆತ್ಮಯೋನೇರ್ಮಧ್ಯತ ಉಪಕ್ಲಪ್ತಾಂ  
 ಪುರೀಮಯುತಯೋಜನಸಾಹಸ್ರೀಂ ಸಮಚತುರಸ್ತ್ರಾಂ ಶಾತಕೌಂಭೀಂ  
 ವದಂತಿ || 28 ||

396

ತಾಮನು ಪರಿತೋ ಲೋಕಪಾಲಾನಾಮಷ್ಟಾನಾಂ ಯಥಾದಿಶಂ  
 ಯಥಾರೂಪಂ ತುರೀಯಮಾನೇನ ಪುರೋಽಷ್ಟಾವುಪಕ್ಲಪ್ತಾಃ || 29 ||

397

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಭುವನಕೋಶವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಷೋಡಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತತ್ರ ಭಗವತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಜಲಿಂಗಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಕ್ರಮತೋ  
ವಾಮಪಾದಾಂಗುಷ್ಠನಖನಿರ್ಭಿನ್ನೋರ್ಧ್ವಾಂಡಕಟಾಹವಿವರೇಣಾ -  
ಂತಃಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಯಾ ಬಾಹ್ಯಜಲಧಾರಾ ತಚ್ಚರಣಪಂಕಜಾ -  
ವನೇಜನಾರುಣಕಿಂಜಲ್ಕೋಪರಂಜಿತಾಖಿಲಜಗದಘ -  
ಮಲಾಪಹೋಪಸ್ಪರ್ಶನಾಮಲಾ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವತ್ಪದೀ -  
ತ್ಯನುಪಲಕ್ಷಿತವಚೋಽಭಿಧೀಯಮಾನಾತಿಮಹತಾ  
ಕಾಲೇನ ಯುಗಸಹಸ್ರೋಪಲಕ್ಷಣೇನ ದಿವೋ  
ಮೂರ್ಧನ್ಯವತತಾರ ಯತ್ತದ್ವಿಷ್ಟುಪದಮಾಹುಃ ॥ 1 ॥

398

ಯತ್ರ ಹ ವಾವ ವೀರವ್ರತ ಔತ್ತಾನಪಾದಿಃ ಪರಮಭಾಗವತೋ -  
ಽಸ್ಮತ್ಕುಲದೇವತಾಚರಣಾರವಿಂದೋದಕಮಿತಿ ಯಾಮನುಸವನ -  
ಮುತ್ಕೃಷ್ಯಮಾಣಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ ದೃಢಂ  
ಕ್ಲಿದ್ಯಮಾನಾಂತರ್ಹೃದಯ ಔತ್ಕಂಠ್ಯವಿವಶಾಮೀಲಿತ -  
ಲೋಚನಯುಗಲಕುಡ್ಮಲವಿಗಲಿತಾಮಲಬಾಷ್ಪಕಲಯಾಭಿವ್ಯಜ್ಯ -  
ಮಾನರೋಮಪುಲಕಕುಲಕೋಽಧುನಾಪಿ ಪರಮಾದರೇಣ ಶಿರಸಾ  
ಬಿಭರ್ತಿ ॥ 2 ॥

399

ತತಃ ಸಪ್ತ ಋಷಯಸ್ತತ್ಪ್ರಭಾವಾಭಿಜ್ಞಾ ಯಾಂ ನನು ತಪಸ  
ಆತ್ಯಂತಿಕೀ ಸಿದ್ಧಿರೇತಾವತೀ ಭಗವತಿ ಸರ್ವಾತ್ಮನಿ

- ವಾಸುದೇವೇನುಪರತಭಕ್ತಿಯೋಗಲಾಭೇನೈವೋ -  
 ಪೇಕ್ಷಿತಾನ್ಯಾರ್ಥಾತ್ಮಗತಯೋ ಮುಕ್ತಿಮಿವಾಗತಾಂ ಮುಮುಕ್ಷವ  
 ಇವ ಸಬಹುಮಾನಮದ್ಯಾಪಿ ಜಟಾಜೂಟ್ಟೈರುದ್ವಹಂತಿ || 3 || 400
- ತತೋನೇಕಸಹಸ್ರಕೋಟಿವಿಮಾನಾನೀಕಸಂಕುಲದೇವಯಾನೇನಾ -  
 ವತರಂತೀಂದುಮಂಡಲಮಾವಾರ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸದನೇ ನಿಪತತಿ || 4 || 401
- ತತ್ರ ಚತುರ್ಥಾ ಭಿದ್ಯಮಾನಾ ಚತುರ್ಭಿರ್ನಾಮಭಿಶ್ಚತುರ್ದಿಶ -  
 ಮಭಿಸ್ಪಂದಂತೀ ನದನದೀಪತಿಮೇವಾಭಿನಿವಿಶತಿ  
 ಸೀತಾಲಕನಂದಾ ಚಕ್ಷುರ್ಭದ್ರೇತಿ || 5 || 402
- ಸೀತಾ ತು ಬ್ರಹ್ಮಸದನಾತ್ಕೇಸರಾಚಲಾದಿಗಿರಿಶಿಖರೇಭ್ಯೋ -  
 ಽಧೋಽಧಃ ಪ್ರಸ್ರವಂತೀ ಗಂಧಮಾದನಮೂರ್ಧಸು ಪತಿತ್ವಾಂತರೇಣ  
 ಭದ್ರಾಶ್ವವರ್ಷಂ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಕ್ಷಾರಸಮುದ್ರ -  
 ಮಭಿಪ್ರವಿಶತಿ || 6 || 403
- ಏವಂ ಮಾಲ್ಯವಚ್ಛಿಖರಾನ್ನಿಷ್ಪತಂತೀ ತತೋನುಪರತವೇಗಾ  
 ಕೇತುಮಾಲಮಭಿ ಚಕ್ಷುಃ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಸರಿತ್ವತಿಂ  
 ಪ್ರವಿಶತಿ || 7 || 404
- ಭದ್ರಾ ಚೋತ್ತರತೋ ಮೇರುಶಿರಸೋ ನಿಪತಿತಾ ಗಿರಿಶಿಖರಾ -  
 ದ್ಗಿರಿಶಿಖರಮತಿಹಾಯ ಶೃಂಗವತಃ ಶೃಂಗಾದವಸ್ಯಂದ -  
 ಮಾನಾ ಉತ್ತರಾಂಸ್ತು ಕುರೂನಭಿತ ಉದೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಜಲಧಿ -  
 ಮಭಿಪ್ರವಿಶತಿ || 8 || 405
- ತಥೈವಾಲಕನಂದಾ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಬ್ರಹ್ಮಸದನಾದ್ಬಹೂನಿ  
 ಗಿರಿಕೂಟಾನ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ಹೇಮಕೂಟಾದ್ಧೈಮಕೂಟಾನ್ಯತಿ -  
 ರಭಸತರರಂಹಸಾ ಲುರಯಂತೀ ಭಾರತಮಭಿವರ್ಷಂ  
 ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಜಲಧಿಮಭಿಪ್ರವಿಶತಿ ಯಸ್ಯಾಂ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ

ಚಾಗಚ್ಛತಃ ಪುಂಸಃ ಪದೇ ಪದೇಶ್ವಮೇಧರಾಜಸೂಯಾದೀನಾಂ  
ಫಲಂ ನ ದುರ್ಲಭಮಿತಿ || 9 ||

406

ಅನ್ಯೇ ಚ ನದಾ ನದ್ಯಶ್ಚ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಸಂತಿ ಬಹುಶೋ  
ಮೇರ್ವಾದಿಗಿರಿದುಹಿತರಃ ಶತಶಃ || 10 ||

407

ತತ್ರಾಪಿ ಭಾರತಮೇವ ವರ್ಷಂ ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರಮನ್ಯಾನ್ಯಷ್ಟ  
ವರ್ಷಾಣಿ ಸ್ವರ್ಗಿಣಾಂ ಪುಣ್ಯಶೇಷೋಪಭೋಗಸ್ಥಾನಾನಿ  
ಭೌಮಾನಿ ಸ್ವರ್ಗಪದಾನಿ ವ್ಯಪದಿಶಂತಿ || 11 ||

408

ಏಷು ಪುರುಷಾಣಾಮಯುತಪುರುಷಾಯುರ್ವರ್ಷಾಣಾಂ ದೇವ -  
ಕಲ್ಪಾನಾಂ ನಾಗಾಯುತಪ್ರಾಣಾನಾಂ ವಜ್ರಸಂಹನನಬಲವಯೋ -  
ಮೋದಪ್ರಮುದಿತಮಹಾಸೌರತಮಿಥುನವ್ಯವಾಯಾಪವರ್ಗವರ್ಷ -  
ಧೃತ್ಯೈಕಗರ್ಭಕಲತ್ರಾಣಾಂ ತತ್ರ ತು ತ್ರೇತಾಯುಗಸಮಃ  
ಕಾಲೋ ವರ್ತತೇ || 12 ||

409

ಯತ್ರ ಹ ದೇವಪತಯಃ ಸ್ವೈಃ ಸ್ವೈರ್ಗಣನಾಯಕೈರ್ವಿಹಿತ -  
ಮಹಾರ್ಹಣಾಃ ಸರ್ವತುಕುಸುಮಸ್ತಬಕಫಲಕಿಸಲಯ -  
ಶ್ರಿಯಾಽನಮ್ಯಮಾನವಿಟಪಲತಾವಿಟಪಿಭಿರುಪಶುಂಭಮಾನ -  
ರುಚಿರಕಾನನಾಶ್ರಮಾಯತನವರ್ಷಗಿರಿದ್ರೋಣೀಷು ತಥಾ  
ಚಾಮಲಜಲಾಶಯೇಷು ವಿಕಚವಿವಿಧನವನರುಹಾಮೋದಮುದಿತ -  
ರಾಜಹಂಸಜಲಕುಕ್ಕುಟಕಾರಂಡವಸಾರಸಚಕ್ರವಾಕಾದಿಭಿ -  
ರ್ಮಧುಕರನಿಕರಾಕೃತಿಭಿರುಪಕೂಜಿತೇಷು ಜಲಕ್ರೀಡಾದಿಭಿ -  
ರ್ವಿಚಿತ್ರವಿನೋದೈಃ ಸುಲಲಿತಸುರಸುಂದರೀಣಾಂ  
ಕಾಮಕಲಿಲವಿಲಾಸಹಾಸಲೀಲಾವಲೋಕಾಕೃಷ್ಟಮನೋ -  
ದೃಷ್ಟಯಃ ಸ್ವೈರಂ ವಿಹರಂತಿ || 13 ||

410

ನವಸ್ವಪಿ ವರ್ಷೇಷು ಭಗವಾನ್ನಾರಾಯಣೋ ಮಹಾಪುರುಷಃ  
ಪುರುಷಾಣಾಂ ತದನುಗ್ರಹಾಯಾತ್ಮತತ್ತ್ವವ್ಯೂಹೇನಾತ್ಮನಾ -  
ದ್ಯಾಪಿ ಸನ್ನಿಧೀಯತೇ || 14 ||

411

ಇಲಾವೃತೇ ತು ಭಗವಾನ್ ಭವ ಏಕ ಏವ ಪುಮಾನ್ನ ಹ್ಯನ್ಯ -  
ಸ್ತತ್ರಾಪರೋ ನಿರ್ವಿಶತಿ ಭವಾನ್ಯಾಃ ಶಾಪನಿಮಿತ್ತಜ್ಞೋ  
ಯತ್ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತಃ ಸ್ತ್ರೀಭಾವಸ್ತತ್ಪಶ್ಚಾದ್ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ || 15 ||

412

ಭವಾನೀನಾಥೈಃ ಸ್ತ್ರೀಗಣಾರ್ಬುದಸಹಸ್ರೈರವರುದ್ಯಮಾನೋ  
ಭಗವತಶ್ಚತುರ್ಮೂರ್ತೀರ್ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ತುರೀಯಾಂ ತಾಮಸೀಂ  
ಮೂರ್ತಿಂ ಪ್ರಕೃತಿಮಾತ್ಮನಃ ಸಂಕರ್ಷಣಸಂಜ್ಞಾಮಾತ್ಮಸಮಾಧಿ -  
ರೂಪೇಣ ಸನ್ನಿಧಾಪ್ಯೈತದಭಿಗೃಣನ್ ಭವ ಉಪಧಾವತಿ || 16 ||

413

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮಹಾಪುರುಷಾಯ ಸರ್ವಗುಣಸಂಖ್ಯಾ -  
ನಾಯಾನಂತಾಯಾವ್ಯಕ್ತಾಯ ನಮ ಇತಿ || 17 ||

414

ಭಜೇ ಭಜನ್ಯಾರಣಪಾದಪಂಕಜಂ  
ಭಗಸ್ಯ ಕೃತ್ಸ್ನಸ್ಯ ಪರಂ ಪರಾಯಣಂ |  
ಭಕ್ತೇಷ್ಟಲಂ ಭಾವಿತಭೂತಭಾವನಂ  
ಭವಾಪಹಂ ತ್ವಾ ಭವಭಾವಮೀಶ್ವರಂ || 18 ||

415

ನ ಯಸ್ಯ ಮಾಯಾಗುಣಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಭಿ -  
ರ್ನಿರೀಕ್ಷತೋ ಹ್ಯಣ್ವಪಿ ದೃಷ್ಟಿರಜ್ಯತೇ |  
ಈಶೇ ಯಥಾ ನೋಽಜಿತಮನ್ಯುರಂಹಸಾಂ  
ಕಸ್ತಂ ನ ಮನ್ಯೇತ ಜಿಗೀಷುರಾತ್ಮನಃ || 19 ||

416

ಅಸದ್ಭೂತೋ ಯಃ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾಯಯಾ  
ಕ್ಷೀಬೇವ ಮಧ್ವಾಸವತಾಮ್ರಲೋಚನಃ |

ನ ನಾಗವಧ್ವೋಽರ್ಹಣ ಈಶಿರೇ ಹ್ರಿಯಾ  
ಯತ್ಪಾದಯೋಃ ಸ್ಪರ್ಶನಧರ್ಷಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ || 20 ||

417

ಯಮಾಹುರಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಜನ್ಮಸಂಯಮಂ  
ತ್ರಿಭಿರ್ವಿಹೀನಂ ಯಮನಂತಮೃಷಯಃ |  
ನ ವೇದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಮಿವ ಕ್ವಚಿತ್ಸ್ಥಿತಂ  
ಭೂಮಂಡಲಂ ಮೂರ್ಧಸಹಸ್ರಧಾಮಸು || 21 ||

418

ಯಸ್ಯಾದ್ಯ ಆಸೀದ್ ಗುಣವಿಗ್ರಹೋ ಮಹಾನ್  
ವಿಜ್ಞಾನಧಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನಜಃ ಕಿಲ |  
ಯತ್ಸಂಭವೋಽಹಂ ತ್ರಿವೃತಾ ಸ್ವತೇಜಸಾ  
ವೈಕಾರಿಕಂ ತಾಮಸಮೈಂದ್ರಿಯಂ ಸೃಜೇ || 22 ||

419

ಏತೇ ವಯಂ ಯಸ್ಯ ವಶೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ  
ಸ್ಥಿತಾಃ ಶಕುಂತಾ ಇವ ಸೂತ್ರಯಂತ್ರಿತಾಃ |  
ಮಹಾನಹಂ ವೈಕೃತತಾಮಸೇಂದ್ರಿಯಾಃ  
ಸೃಜಾಮ ಸರ್ವೇ ಯದನುಗ್ರಹಾದಿದಂ || 23 ||

420

ಯನ್ನಿರ್ಮಿತಾಂ ಕರ್ಹ್ಯಪಿ ಕರ್ಮಪರ್ವಣೀಂ  
ಮಾಯಾಂ ಜನೋಽಯಂ ಗುಣಸರ್ಗಮೋಹಿತಃ |  
ನ ವೇದ ನಿಸ್ತಾರಣಯೋಗಮಂಜಸಾ  
ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತೇ ವಿಲಯೋದಯಾತ್ಮನೇ || 24 ||

421

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ  
ತಥಾ ಚ ಭದ್ರಶ್ರವಾ ನಾಮ ಧರ್ಮಸುತಸ್ತತ್ಕುಲಪತಯಃ  
ಪುರುಷಾ ಭದ್ರಾಶ್ವವರ್ಷೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಭಗವತೋ  
ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಂ ತನುಂ ಧರ್ಮಮಯೀಂ ಹಯಶೀರ್ಷಾ -  
ಭಿಧಾನಾಂ ಪರಮೇಣ ಸಮಾಧಿನಾ ಸನ್ನಿಧಾಪ್ಯೇದಮಭಿ -  
ಗೃಣಂತ ಉಪಧಾವಂತಿ || 1 ||

422

ಭದ್ರಶ್ರವಸ ಊಚುಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಧರ್ಮಾಯಾತ್ಮವಿಶೋಧನಾಯ ನಮ ಇತಿ || 2 ||

423

ಅಹೋ ವಿಚಿತ್ರಂ ಭಗವದ್ವಿಚೇಷ್ಟಿತಂ  
ಘ್ನಂತಂ ಜನೋಽಯಂ ಹಿ ಮಿಷನ್ನ ಪಶ್ಯತಿ |  
ಧ್ಯಾಯನ್ನಸದ್ಯಹಿ ವಿಕರ್ಮ ಸೇವಿತುಂ  
ನಿರ್ಹೃತ್ಯ ಪುತ್ರಂ ಪಿತರಂ ಜಿಜೀವಿಷತಿ || 3 ||

424

ವದಂತಿ ವಿಶ್ವಂ ಕವಯಃ ಸ್ಮ ನಶ್ವರಂ  
ಪಶ್ಯಂತಿ ಚಾಧ್ಯಾತ್ಮವಿದೋ ವಿಪಶ್ಚಿತಃ |  
ತಥಾಪಿ ಮುಹ್ಯಂತಿ ತವಾಜ ಮಾಯಯಾ  
ಸುವಿಸ್ಮಿತಂ ಕೃತ್ಯಮಜಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ತಂ || 4 ||

425

ವಿಶ್ವೋದ್ಭವಸ್ಥಾನನಿರೋಧಕರ್ಮ ತೇ  
 ಹ್ಯಕರ್ತುರಂಗೀಕೃತಮಪ್ಯಪಾವೃತಃ |  
 ಯುಕ್ತಂ ನ ಚಿತ್ರಂ ತ್ವಯಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಣೇ  
 ಸರ್ವಾತ್ಮನಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತೇ ಚ ವಸ್ತುತಃ || 5 ||

426

ವೇದಾನ್ ಯುಗಾಂತೇ ತಮಸಾ ತಿರಸ್ಕೃತಾನ್  
 ರಸಾತಲಾದ್ಯೋ ನೃತುರಂಗವಿಗ್ರಹಃ |  
 ಪ್ರತ್ಯಾದದೇ ವೈ ಕವಯೇಭಿಯಾಚತೇ  
 ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತೇವಿತಥೇಹಿತಾಯ ಇತಿ || 6 ||

427

ಹರಿವರ್ಷೇ ಚಾಪಿ ಭಗವಾನ್ನರಹರಿರೂಪೇಣಾಸ್ತೇ  
 ತದ್ರೂಪಗ್ರಹಣನಿಮಿತ್ತಮುತ್ತರತ್ರಾಭಿಧಾಸ್ಯೇ |  
 ತದ್ಧಯಿತಂ ರೂಪಂ ಮಹಾಪುರುಷಗುಣಭಾಜನೋ ಮಹಾ -  
 ಭಾಗವತೋ ದೈತ್ಯದಾನವಕುಲತೀರ್ಥೀಕರಣಶೀಲಾಚರಿತಃ  
 ಪ್ರಹ್ಲಾದೋವ್ಯವಧಾನಾನನ್ಯಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ ಸಹ  
 ತದ್ವರ್ಷಪುರುಷೈರುಪಾಸ್ತೇ ಇದಂ ಚೋದಾಹರತಿ || 7 ||

428

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ನರಸಿಂಹಾಯ ನಮಸ್ತೇಜಸ್ತೇಜಸೇ  
 ಆವಿರಾವಿರ್ಭವ ವಜ್ರನಖ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರ ಕರ್ಮಾಶಯಾನ್  
 ರಂಧಯ ರಂಧಯ ತಮೋ ಗ್ರಸ ಗ್ರಸ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ |  
 ಅಭಯಮಭಯಮಾತ್ಮನಿ ಭೂಯಿಷ್ಠಾ ಓಂ ಕ್ಷೌಂ || 8 ||

429

ಸ್ವಸ್ತಸ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಖಲಃ ಪ್ರಸೀದತಾಂ  
 ಧ್ಯಾಯಂತು ಭೂತಾನಿ ಶಿವಂ ಮಿಥೋ ಧಿಯಾ |  
 ಮನಶ್ಚ ಭದ್ರಂ ಭಜತಾದಧೋಕ್ಷಜೇ  
 ಆವೇಶ್ಯತಾಂ ನೋ ಮತಿರಪ್ಯಹೈತುಕೇ || 9 ||

430

ಮಾಗಾರದಾರಾತ್ಮಜವಿತ್ತಬಂಧುಷು  
 ಸಂಗೋ ಯದಿ ಸ್ಯಾದ್ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯೇಷು ನಃ |

ಯಃ ಪ್ರಾಣವೃತ್ತ್ಯಾ ಪರಿತುಷ್ಟೌ ಆತ್ಮವಾನ್  
ಸಿದ್ಧ್ಯತ್ಯದೂರಾನ್ನ ತಥೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಿಯಃ || 10 || 431

ಯತ್ಸಂಗಲಬ್ಧಂ ನಿಜವೀರ್ಯವೈಭವಂ  
ತೀರ್ಥಂ ಮುಹುಃ ಸಂಸ್ಪೃಶತಾಂ ಹಿ ಮಾನಸಂ |  
ಹರತ್ಯಜೋಽಂತಃ ಶ್ರುತಿಭಿರ್ಗತೋಽಂಗಜಂ  
ಕೋ ವೈ ನ ಸೇವೇತ ಮುಕುಂದವಿಕ್ರಮಂ || 11 || 432

ಯಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಭಕ್ತಿರ್ಭಗವತ್ಯಕಿಂಚನಾ  
ಸರ್ವೈರ್ಗುಣೈಸ್ತತ್ರ ಸಮಾಸತೇ ಸುರಾಃ |  
ಹರಾವಭಕ್ತಸ್ಯ ಕುತೋ ಮಹದ್ಗುಣಾ  
ಮನೋರಥೇನಾಸತಿ ಧಾವತೋ ಬಹಿಃ || 12 || 433

ಹರಿರ್ಹಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವಾನ್ ಶರೀರಿಣಾ -  
ಮಾತ್ಮಾ ಝಷಾಣಾಮಿವ ತೋಯಮೀಪ್ಸಿತಂ |  
ಹಿತ್ವಾ ಮಹಾಂಸ್ತಂ ಯದಿ ಸಜ್ಜತೇ ಗೃಹೇ  
ತದಾ ಮಹತ್ತ್ವಂ ವಯಸಾ ದಂಪತೀನಾಂ || 13 || 434

ತಸ್ಮಾದ್ರಜೋರಾಗವಿಷಾದಮನ್ಯು -  
ಮಾನಸ್ಯಹಾಭಯದೈನ್ಯಾಧಿಮೂಲಂ |  
ಹಿತ್ವಾ ಗೃಹಂ ಸಂಸೃತಿಚಕ್ರವಾಲಂ  
ನೃಸಿಂಹಪಾದಂ ಭಜತಾಕುತೋಭಯಮಿತಿ || 14 || 435

ಕೇತುಮಾಲೇಽಪಿ ಭಗವಾನ್ ಕಾಮದೇವಸ್ವರೂಪೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ  
ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ದುಹಿತ್ಯುಣಾಂ ಪುತ್ರಾಣಾಂ  
ತದ್ವರ್ಷಪತೀನಾಂ ಪುರುಷಾಯುಷಾಹೋರಾತ್ರಪರಿಸಂಖ್ಯಾನಾನಾಂ  
ಯಾಸಾಂ ಗರ್ಭಾ ಮಹಾಪುರುಷಮಹಾಸ್ತ್ರತೇಜಸೋದ್ವೇಜಿತ -  
ಮನಸಾಂ ವಿಧ್ವಸ್ತಾ ವ್ಯಸವಃ ಸಂವತ್ಸರಾಂತೇ  
ವಿನಿಪತಂತಿ || 15 || 436

ಅತೀವ ಸುಲಲಿತಗತಿವಿಲಾಸವಿಲಸಿತರುಚಿರಹಾಸಲೇಶಾವ -  
 ಲೋಕಲೀಲಯಾ ಕಿಂಚಿದುತ್ತಂಭಿತಸುಂದರಭ್ರೂಮಂಡಲಸುಭಗ -  
 ವದನಾರವಿಂದಶ್ರಿಯಾ ರಮಾಂ ರಮಯನ್ನಿಂದ್ರಿಯಾಣಿ ರಮಯತೇ || 16 ||

437

ತದ್ಭಗವತೋ ಮಾಯಾಮಯಂ ರೂಪಂ ಪರಮಸಮಾಧಿಯೋಗೇನ ರಮಾ  
 ದೇವೀ ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯ ರಾತ್ರಿಷು ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ದುಹಿತೃಭಿರುಪೇ -  
 ತಾಹಃಸು ಚ ತದ್ಭರ್ತೃಭಿರುಪಾಸ್ತೇ ಇದಂ ಚೋದಾಹರತಿ || 17 ||

438

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ  
 ಸರ್ವಗುಣವಿಶೇಷೈರ್ವಿಲಕ್ಷಿತಾತ್ಮನೇ ಆಕೂತೀನಾಂ  
 ಚಿತ್ತೀನಾಂ ಚೇತಸಾಂ ವಿಶೇಷಾಣಾಂ ಚಾಧಿಪತಯೇ  
 ಷೋಡಶಕಲಾಯಚ್ಛಂದೋಮಯಾಯಾನ್ನಮಯಾಮೃತಮಯಾಯ  
 ಸರ್ವಮಯಾಯ ಸಹಸೇ ಓಜಸೇ ಬಲಾಯ ಕಾಂತಾಯ ಕಾಮಾಯ  
 ನಮಸ್ತೇ ಉಭಯತ್ರ ಭೂಯಾತ್ || 18 ||

439

ಸ್ತ್ರಿಯೋ ವ್ರತೈಸ್ತ್ವಾ ಹೃಷೀಕೇಶ್ವರಂ ಸ್ವತೋ  
 ಹ್ಯಾರಾಧ್ಯ ಲೋಕೇ ಪತಿಮಾಶಾಸತೇಽನ್ಯಂ |  
 ತಾಸಾಂ ನ ತೇ ವೈ ಪರಿಪಾಂತ್ಯಪತ್ಯಂ  
 ಪ್ರಿಯಂ ಧನಾಯೂಂಷಿ ಯತೋಽಸ್ವತಂತ್ರಾಃ || 19 ||

440

ಸ ವೈ ಪತಿಃ ಸ್ಯಾದಕುತೋಭಯಃ ಸ್ವಯಂ  
 ಸಮಂತತಃ ಪಾತಿ ಭಯಾತುರಂ ಜನಂ |  
 ಸ ಏಕ ಏವೇತರಥಾ ಮಿಥೋ ಭಯಂ  
 ನೈವಾತ್ಮಲಾಭಾದಧಿ ಮನ್ಯತೇ ಪರಂ || 20 ||

441

ಯಾ ತಸ್ಯ ತೇ ಪಾದಸರೋರುಹಾರ್ಹಣಂ  
 ನಿಕಾಮಯೇತ್ಸಾಖಿಲಕಾಮಲಂಪಟಾ |  
 ತದೇವ ರಾಸೀಪ್ಸಿತಮೀಪ್ಸಿತೋಽರ್ಚಿತೋ  
 ಯದ್ಭಗ್ನಯಾಚ್ಛಾ ಭಗವನ್ ಪ್ರತಪ್ಯತೇ || 21 ||

442

ಮತ್ಪ್ರಾಪ್ತಯೇಽಜೇಶಸುರಾಸುರಾದಯ -

ಸ್ತಪ್ಯಂತ ಉಗ್ರಂ ತಪ ಐಂದ್ರಿಯೇಧಿಯಃ |

ಮತೇ ಭವತ್ಪಾದಪರಾಯಣಾನ್ನ ಮಾಂ

ವಿಂದಂತ್ಯಹಂ ತ್ವದ್ಧೃದಯಾ ಯತೋಽಜಿತ || 22 ||

443

ಸ ತ್ವಂ ಮಮಾಪ್ಯಚ್ಯುತ ಶೀರ್ಷ್ಣಿ ವಂದಿತಂ

ಕರಾಂಬುಜಂ ಯತ್ತ್ವದಧಾಯಿ ಸಾತ್ವತಾಂ |

ಬಿಭರ್ಷಿ ಮಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮ ವರೇಣ್ಯ ಮಾಯಯಾ

ಕ ಈಶ್ವರಸ್ಯೇಹಿತಮೂಹಿತುಂ ವಿಭುರಿತಿ || 23 ||

444

ರಮ್ಯಕೇ ಚ ಭಗವತಃ ಪ್ರಿಯತಮಂ ಮಾತ್ಸ್ಯಮವತಾರರೂಪಂ

ತದ್ವರ್ಷಪುರುಷಸ್ಯ ಮನೋಃ ಪ್ರಾಕೃದರ್ಶಿತಂ ಸ ಇದಾನೀಮಪಿ

ಮಹತಾ ಭಕ್ತಿಯೋಗೇನಾರಾಧಯತೀದಂ ಚೋದಾಹರತಿ || 24 ||

445

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮುಖ್ಯತಮಾಯ ನಮಃ ಸತ್ತ್ವಾಯ ಪ್ರಾಣಾ -

ಯೌಜಸೇ ಸಹಸೇ ಬಲಾಯ ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯಾಯ ನಮ ಇತಿ || 25 ||

446

ಅಂತರ್ಬಹಿಶ್ಚಾಖಿಲಲೋಕಪಾಲಕೈ -

ರದೃಷ್ಟರೂಪೋ ವಿಚರಸ್ಯುರುಸ್ವನಃ |

ಸ ಈಶ್ವರಸ್ತ್ವಂ ಯ ಇದಂ ವಶೇಽನಯ -

ನ್ನಾಮ್ನಾ ಯಥಾ ದಾರುಮಯೀಂ ನರಃ ಸ್ತ್ರಿಯಂ || 26 ||

447

ಯಂ ಲೋಕಪಾಲಾಃ ಕಿಲ ಮತ್ಸರಜ್ವರಾ

ಹಿತ್ವಾ ಯತಂತೋಽಪಿ ಪೃಥಕ್ ಸಮೇತ್ಯ ಚ |

ಪಾತುಂ ನ ಶೇಕುದ್ವಿಪದಶ್ಚತುಷ್ಪದಃ

ಸರಿಸೃಪಂ ಸ್ಥಾನು ಯದತ್ರ ದೃಶ್ಯತೇ || 27 ||

448

ಭವಾನ್ ಯುಗಾಂತಾರ್ಣವ ಊರ್ಮಿಮಾಲಿನಿ

ಕ್ಷೋಣೀಮಿಮಾಮೋಷಧಿವೀರುಧಾಂ ನಿಧಿಂ |

ಮಯಾ ಸಹೋರು ಕ್ರಮತೇಜ ಓಜಸಾ

ತಸ್ಮೈ ಜಗತ್ಪಾಣಗಣಾತ್ಮನೇ ನಮ ಇತಿ || 28 ||

449

ಹಿರಣ್ಮಯೇಪಿ ಭಗವಾನ್ನಿವಸತಿ ಕೂರ್ಮತನುಂ

ಬಿಭ್ರಾಣಸ್ತಸ್ಯ ತಪ್ಪಿಯತಮಾಂ ತನುಮರ್ಯಮಾ ಸಹ  
ವರ್ಷಪುರುಷೈಃ ಪಿತೃಗಣಾಧಿಪತಿರುಪಧಾವತಿ

ಮಂತ್ರಮಿಮಂ ಚಾನುಜಪತಿ || 29 ||

450

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಅಕೂಪಾರಾಯ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವಗುಣ -

ವಿಶೇಷಣಾಯಾನುಪಲಕ್ಷಿತಸ್ಥಾನಾಯ ನಮೋ ವರ್ಷಣೇ

ನಮೋ ಭೂಮ್ನೇ ನಮೋ ನಮೋಽವಸ್ಥಾನಾಯ ನಮಸ್ತೇ || 30 ||

451

ಯದ್ರೂಪಮೇತನ್ನಿಜಮಾಯಯಾರ್ಪಿತ -

ಮರ್ಥಸ್ವರೂಪಂ ಬಹುರೂಪರೂಪಿತಂ |

ಸಂಖ್ಯಾ ನ ಯಸ್ಯಾಸ್ಯಯಥೋಪಲಂಭನಾತ್

ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತೇಽವ್ಯಪದೇಶರೂಪಿಣೇ || 31 ||

452

ಜರಾಯುಜಂ ಸ್ವೇದಜಮಂಡಜೋದ್ಭಿದಂ

ಚರಾಚರಂ ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃಭೂತಮೈಂದ್ರಿಯಂ |

ದ್ಯೌಃ ಖಂ ಕ್ಷಿತಿಃ ಶೈಲಸರಿತ್ಸಮುದ್ರ -

ದ್ವೀಪಗ್ರಹಕ್ಷೇತ್ಯಭಿಧೇಯ ಏಕಃ || 32 ||

453

ಯಸ್ಮಿನ್ನಸಂಖ್ಯೇಯವಿಶೇಷನಾಮ -

ರೂಪಾಕೃತೌ ಕವಿಭಿಃ ಕಲ್ಪಿತೇಯಂ |

ಸಂಖ್ಯಾ ಯಯಾ ತತ್ತ್ವದೃಶಾಪನೀಯತೇ

ತಸ್ಮೈ ನಮಃ ಸಾಂಖ್ಯನಿದರ್ಶನಾಯ ತೇ ಇತಿ || 33 ||

454

ಉತ್ತರೇಷು ಚ ಕುರುಷು ಭಗವಾನ್ ಯಜ್ಞಪುರುಷಃ

ಕೃತವರಾಹರೂಪ ಆಸ್ತೇ ತಂ ತು ದೇವೀ ಹೈಷಾ ಭೂಃ

ಸಹ ಕುರುಭಿರಸ್ವಲಿತಭಕ್ತಿಯೋಗೇನೋಪಧಾವತಿ  
ಇಮಾಂ ಚ ಪರಮಾಮುಪನಿಷದಮಾವರ್ತಯತಿ || 34 ||

455

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮಂತ್ರತತ್ತ್ವಲಿಂಗಾಯ  
ಯಜ್ಞಕ್ರತವೇ ಮಹಾಧ್ವರಾವಯವಾಯ ಮಹಾಪುರುಷಾಯ  
ನಮಃ ಕರ್ಮಶುಕ್ಲಾಯ ತ್ರಿಯುಗಾಯ ನಮಸ್ತೇ || 35 ||

456

ಯಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಂ ಕವಯೋ ವಿಪಶ್ಚಿತೋ  
ಗುಣೇಷು ದಾರುಷ್ಟಿವ ಜಾತವೇದಸಂ |  
ಮಧ್ವಂತಿ ಮಥ್ನಾ ಮನಸಾ ದಿದೃಕ್ಷವೋ  
ಗೂಢಂ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥೈರ್ನಮ ಈರಿತಾತ್ಮನೇ || 36 ||

457

ದ್ರವ್ಯಕ್ರಿಯಾಹೇತ್ವಯನೇಶಕರ್ತೃಭಿ -  
ಮಾರ್ಯಾಗುಣೈರ್ವಸ್ತುನಿರೀಕ್ಷಿತಾತ್ಮನೇ |  
ಅನ್ವೀಕ್ಷಯಾಂಗಾತಿಶಯಾತ್ಮಬುದ್ಧಿಭಿ -  
ನಿರಸ್ತಮಾಯಾಕೃತಯೇ ನಮೋ ನಮಃ || 37 ||

458

ಕರೋತಿ ವಿಶ್ವಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮೋದಯಂ  
ಯಸ್ಯೇಪ್ಸಿತಂ ನೇಪ್ಸಿತಮೀಕ್ಷಿತುರ್ಗುಣೈಃ |  
ಮಾಯಾ ಯಥಾಯೋ ಭ್ರಮತೇ ತದಾಶ್ರಯಂ  
ಗ್ರಾವ್ಣೋ ನಮಸ್ತೇ ಗುಣಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಣೇ || 38 ||

459

ಪ್ರಮಥ್ಯ ದೈತ್ಯಂ ಪ್ರತಿವಾರಣಂ ಮೃಧೇ  
ಯೋ ಮಾಂ ರಸಾಯಾ ಜಗದಾದಿಸೂಕರಃ |  
ಕೃತ್ವಾಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರೇ ನಿರಗಾದುದನ್ವತಃ  
ಕ್ರೀಡನ್ನಿವೇಭಃ ಪ್ರಣತಾಸ್ಮಿ ತಂ ವಿಭುಮಿತಿ || 39 ||

460

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಭುವನಕೋಶವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಅಷ್ಟಾದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಏಕೋನವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಕಿಂಪುರುಷೇ ವರ್ಷೇ ಭಗವಂತಮಾದಿಪುರುಷಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಂ  
ಸೀತಾಭಿರಾಮಂ ರಾಮಂ ತಚ್ಚರಣಸನ್ನಿಕರ್ಷಾಭಿರತಃ  
ಪರಮಭಾಗವತೋ ಹನುಮಾನ್ ಸಹ ಕಿಂಪುರುಷೈರವಿರತ -  
ಭಕ್ತಿರುಪಾಸ್ತೇ || 1 ||

461

ಆರ್ಷಿಷೇಣೇನ ಸಹ ಗಂಧರ್ವೈರನುಗೀಯಮಾನಾಂ  
ಪರಮಕಲ್ಯಾಣೀಂ ಭರ್ತೃಭಗವತ್ಕಥಾಂ ಸಮುಪಶೃಣೋತಿ  
ಸ್ವಯಂ ಚೇದಂ ಗಾಯತಿ || 2 ||

462

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಾಯ ನಮ ಆರ್ಯಲಕ್ಷಣ -  
ಶೀಲವ್ರತಾಯ ನಮ ಉಪಶಿಕ್ಷಿತಾತ್ಮನ ಉಪಾಸಿತಲೋಕಾಯ ನಮಃ  
ಸಾಧುವಾದನಿಕಷಣಾಯ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ  
ಮಹಾಪುರುಷಾಯ ಮಹಾರಾಜಾಯ ನಮ ಇತಿ || 3 ||

463

ಯತ್ತದ್ವಿಶುದ್ಧಾನುಭವಮಾತ್ರಮೇಕಂ  
ಸ್ವತೇಜಸಾ ಧ್ವಸ್ತಗುಣವ್ಯವಸ್ಥಂ |  
ಪ್ರತ್ಯಕ್ ಪ್ರಶಾಂತಂ ಸುಧಿಯೋಪಲಂಭನಂ  
ಹೃನಾಮರೂಪಂ ನಿರಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || 4 ||

464

ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರಸ್ತ್ವಿಹ ಮರ್ತ್ಯಶಿಕ್ಷಣಂ  
 ರಕ್ಷೋವಧಾಯೈವ ನ ಕೇವಲಂ ವಿಭೋಃ |  
 ಕುತೋಽನ್ಯಥಾ ಸ್ಯಾದ್ರಮತಃ ಸ್ವ ಆತ್ಮನಃ  
 ಸೀತಾಕೃತಾನಿ ವ್ಯಸನಾನೀಶ್ವರಸ್ಯ || 5 ||

465

ನ ವೈ ಸ ಆತ್ಮಾಽತ್ಮವತಾಂ ಸುಹೃತ್ತಮಃ  
 ಸಕ್ತಸ್ತ್ರಲೋಕ್ಯಾಂ ಭಗವಾನ್ ವಾಸುದೇವಃ |  
 ನ ಸ್ತ್ರೀಕೃತಂ ಕಶ್ಚಲಮಶ್ನುವೀತ  
 ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚಾಪಿ ವಿಹಾತುಮರ್ಹತಿ || 6 ||

466

ನ ಜನ್ಮನೂನಂ ಮಹತೋ ನ ಸೌಭಗಂ  
 ನ ವಾಙ್ ನ ಬುದ್ಧಿರ್ನಾಕೃತಿಸ್ತೋಷಹೇತುಃ |  
 ತೈರ್ಯದ್ವಿಸೃಷ್ಟಾನಪಿ ನೋ ವನೌಕಸ -  
 ಶ್ಚಕಾರ ಸಖ್ಯೇ ಬತ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ || 7 ||

467

ಸುರೋಽಸುರೋ ವಾಪ್ಯಥ ವಾನರೋ ನರಃ  
 ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಯಃ ಸುಕೃತಜ್ಞಮುತ್ತಮಂ |  
 ಭಜೇತ ರಾಮಂ ಮನುಜಾಕೃತಿಂ ಹರಿಂ  
 ಯ ಉತ್ತರಾನನಯತ್ಕೋಸಲಾಂದಿವಮಿತಿ || 8 ||

468

ಭಾರತೇಽಪಿ ವರ್ಷೇ ಭಗವಾನ್ನರನಾರಾಯಣಾಖ್ಯ ಆಕಲ್ಪಾಂತ -  
 ಮುಪಚಿತಧರ್ಮಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯೈಶ್ಚರ್ಯೋಪಶಮೋಪರಮಾತ್ಮೋಪ -  
 ಲಂಭನಮನುಗ್ರಹಾಯಾತ್ಮವತಾಮನುಕಂಪಯಾ ತಪೋಽವ್ಯಕ್ತ -  
 ಗತಿಶ್ಚರತಿ || 9 ||

469

ತಂ ಭಗವಾನ್ನಾರದೋ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವತೀಭಿರ್ಭಾರತೀಭಿಃ ಪ್ರಜಾಭಿ -  
 ಭಗವತ್ಪ್ರೋಕ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗಾಭ್ಯಾಂ ಭಗವದನುಭಾ -  
 ವೋಪವರ್ಣನಂ ಸಾವರ್ಣೀರುಪದೇಕ್ಷ್ಯಮಾಣಃ ಪರಮಭಕ್ತಿ -  
 ಭಾವೇನೋಪಸರತಿ ಇದಂ ಚಾಭಿಗೃಣಾತಿ || 10 ||

470

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಉಪಶಮಶೀಲಾಯೋಪರತಾನಾತ್ಮಾಯ  
 ನಮೋಽಕಿಂಚನವಿತ್ತಾಯ ಋಷಿಋಷಭಾಯ ನರನಾರಾಯಣಾಯ  
 ಪರಮಹಂಸಪರಮಗುರವೇ ಆತ್ಮಾರಾಮಾಧಿಪತಯೇ  
 ನಮೋ ನಮ ಇತಿ || 11 ||

471

ಗಾಯತಿ ಚೇದಂ —

ಕರ್ತಾಸ್ಯ ಸರ್ಗಾದಿಷು ಯೋ ನ ಬದ್ಧತೇ  
 ನ ಹನ್ಯತೇ ದೇಹಗತೋಽಪಿ ದೈಹಿಕೈಃ |  
 ದ್ರಷ್ಟುರ್ನ ದೃಗ್ಯಸ್ಯ ಗುಣೈರ್ವಿದೂಷ್ಯತೇ  
 ತಸ್ಮೈ ನಮೋಽಸಕ್ತವಿವಿಕ್ತಸಾಕ್ಷಿಣೇ || 12 ||

472

ಇದಂ ಹಿ ಯೋಗೇಶ್ವರ ಯೋಗನೈಪುಣಂ  
 ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ಭಗವಾಂಜಗಾದ ಯತ್ |  
 ಯದಂತಕಾಲೇ ತ್ವಯಿ ನಿರ್ಗುಣೇ ಮನೋ  
 ಭಕ್ತ್ಯಾ ದಧೀತೋಜ್ಜಿತದುಷ್ಕಲೇವರಃ || 13 ||

473

ಯಥೈಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಕಾಮಲಂಪಟಃ  
 ಸುತೇಷು ದಾರೇಷು ಧನೇಷು ಚಿಂತಯನ್ |  
 ಶಂಕೇತ ವಿದ್ವಾನ್ ಕುಕಲೇವರಾತ್ಮಯಾದ್  
 ಯಸ್ತಸ್ಯ ಯತ್ನಃ ಶ್ರಮ ಏವ ಕೇವಲಂ || 14 ||

474

ತನ್ನಃ ಪ್ರಭೋ ತ್ವಂ ಕುಕಲೇವರಾರ್ಪಿತಾಂ  
 ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾಹಮ್ಮಮತಾಮಧೋಕ್ಷಜ |  
 ಭಿಂದ್ಯಾಮ ಯೇನಾಶು ವಯಂ ಸುದುರ್ಭಿದಾಂ  
 ವಿಧೇಹಿ ಯೋಗಂ ತ್ವಯಿ ನಃ ಸ್ವಭಾವಮಿತಿ || 15 ||

475

ಭಾರತೇಽಪ್ಯಸ್ಮಿನ್ ವರ್ಷೇ ಸರಿಚ್ಛೈಲಾಃ ಸಂತಿ ಬಹವೋ  
 ಮಲಯೋ ಮಂಗಲಪ್ರಸ್ಥೋ ಮೈನಾಕಸ್ತಿಕೂಟ ಋಷಭಃ ಕೂಟಕಃ  
 ಕೋಲ್ಹಕಃ ಸಹ್ಯೋ ದೇವಗಿರಿರ್ಮುಷ್ಯಮೂಕಃ ಶ್ರೀಶೈಲೋ

ವೇಂಕಟೋ ಮಹೇಂದ್ರೋ ವಾರಿಧಾರೋ ವಿಂಧ್ಯಃ ಶುಕ್ತಿಮಾ -  
 ನೃಕ್ಷಗಿರಿಃ ಪಾರಿಯಾತ್ರೋ ದ್ರೋಣಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟೋ ಗೋವರ್ಧನೋ  
 ರೈವತಕಃ ಕಕುಭೋ ನೀಲೋ ಗೋಕಾಮುಖ ಇಂದ್ರಕೀಲಃ  
 ಕಾಮಗಿರಿರಿತಿ ಚಾನ್ಯೇ ಚ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ ಶೈಲಾಸ್ತೇಷಾಂ  
 ನಿತಂಬಪ್ರಭವಾ ನದಾ ನದ್ಯಶ್ಚ ಸಂತ್ಯಸಂಖ್ಯಾತಾಃ || 16 ||

476

ಏತಾಸಾಮಪೋ ಭಾರತ್ಯಃ ಪ್ರಜಾ ನಾಮಭಿರೇವ ಪುನಂತೀನಾ -  
 ಮಾತ್ಮನಾ ಚೋಪಸ್ಪೃಶಂತಿ || 17 ||

477

ಚಂದ್ರವಸಾ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಅವಟೋದಾ ಕೃತಮಾಲಾ ವೈಹಾಯಸೀ  
 ಕಾವೇರೀ ವೇಣೀ ಪಯಸ್ವಿನೀ ಶರ್ಕರಾವರ್ತಾ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಕೃಷ್ಣಾ  
 ವೇಣ್ಯಾ ಭೀಮರಥೀ ಗೋದಾವರೀ ನಿರ್ವಿಂಧ್ಯಾ ಪಯೋಷ್ಣೀ ತಾಪೀ  
 ರೇವಾ ಸುರಸಾ ನರ್ಮದಾ ಚರ್ಮಣ್ವತೀ ಸಿಂಧುರಂಧಃ ಶೋಣಶ್ಚ  
 ನದೌ ಮಹಾನದೀ ವೇದಸ್ಮೃತಿರ್ಯುಷಿಕುಲ್ಯಾ ತ್ರಿಸಾಮಾ  
 ಕೌಶಿಕೀ ಮಂದಾಕಿನೀ ಯಮುನಾ ಸರಸ್ವತೀ ದೃಷದ್ವತೀ  
 ಗೋಮತೀ ಸರಯೂ ರೋಧಸ್ವತೀ ಸಪ್ತವತೀ ಸುಷೋಮಾ  
 ಶತದ್ರೂಶ್ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ಮರುದ್ವೃಧಾ ವಿತಸ್ತಾ ಅಸಿಕ್ಷೀ  
 ವಿಶ್ವೇತಿ ಮಹಾನದ್ಯಃ || 18 ||

478

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವ ವರ್ಷೇ ಪುರುಷೈರ್ಲಬ್ಧಜನ್ಮಭಿಃ ಶುಕ್ಲಲೋಹಿತ -  
 ಕೃಷ್ಣವರ್ಣೇನ ಸ್ವಾರಭ್ಧೇನ ಕರ್ಮಣಾ ದಿವ್ಯಮಾನುಷನಾರಕ -  
 ಗತಯೋ ಬಹ್ವ್ಯ ಆತ್ಮನ ಆನುಪೂರ್ವ್ಯೇಣ ಸರ್ವಾ ಹ್ಯೇವ  
 ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಿಧೀಯಂತೇ ಯಥಾ ವರ್ಣವಿಧಾನಮಪವರ್ಗಶ್ಚಾಪಿ  
 ಭವತಿ || 19 ||

479

ಯೋಽಸೌ ಭಗವತಿ ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮನ್ಯನಾತ್ಮ್ಯೇನಿರುಕ್ತೇ -  
 ಽನಿಲಯನೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ವಾಸುದೇವೇಽನನ್ಯನಿಮಿತ್ತ -  
 ಭಕ್ತಿಯೋಗಲಕ್ಷಣೋ ನಾನಾಗತಿನಿಮಿತ್ತಾವಿದ್ಯಾಗ್ರಂಥಿ -  
 ರಂಧನದ್ವಾರೇಣ ಯದಾ ಹಿ ಮಹಾಪುರುಷಪುರುಷಪ್ರಸಂಗಃ || 20 ||

480

ಏತದೇವ ಹಿ ದೇವಾ ಗಾಯಂತಿ —

ಅಹೋ ಅಮೀಷಾಂ ಕಿಮಕಾರಿ ಶೋಭನಂ

ಪ್ರಸನ್ನ ಏಷಾಂ ಸ್ವಿದುತ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ |

ಯೈರ್ಜನ್ಮ ಲಬ್ಧಂ ನೃಷು ಭಾರತಾಜಿರೇ

ಮುಕುಂದಸೇವೌಪಯಿಕಂ ಸ್ಪೃಹಾ ಹಿ ನಃ || 21 ||

481

ಕಿಂ ದುಷ್ಕರೈರ್ನಃ ಕ್ರತುಭಿಸ್ತಪೋವ್ರತ್ಯೈ -

ದಾರ್ನಾದಿಭಿರ್ವಾ ದ್ಯುಜಯೇನ ಫಲ್ಗುನಾ |

ನ ಯತ್ರ ನಾರಾಯಣಪಾದಪಂಕಜ -

ಸ್ಮೃತಿಃ ಪ್ರಮುಷ್ಠಾತಿಶಯೇಂದ್ರಿಯೋತ್ಸವಾತ್ || 22 ||

482

ಕಲ್ಪಾಯುಷಾಂ ಸ್ಥಾನಜಯಾತ್ಪುನರ್ಭವಾತ್

ಕ್ಷಣಾಯುಷಾಂ ಭಾರತಭೂಜಯೋ ವರಂ |

ಕ್ಷಣೇನ ಮರ್ತ್ಯೇನ ಕೃತಂ ಮನಸ್ವಿನಃ

ಸನ್ನಾಸ್ಯ ಸಂಯಾಂತ್ಯಭಯಂ ಪದಂ ಹರೇಃ || 23 ||

483

ನ ಯತ್ರ ವೈಕುಂಠಕಥಾಸುಧಾಪಗಾ

ನ ಸಾಧವೋ ಭಾಗವತಾಸ್ತದಾಶ್ರಯಾಃ |

ನ ಯತ್ರ ಯಜ್ಞೇಶಮಖಾ ಮಹೋತ್ಸವಾಃ

ಸುರೇಶಲೋಕೋಽಪಿ ನ ವೈ ಸ ಸೇವ್ಯತಾಂ || 24 ||

484

ಪ್ರಾಪ್ತಾ ನೃಜಾತಿಂ ತ್ವಿಹ ಯೇ ಚ ಜಂತವೋ

ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾದ್ರವ್ಯಕಲಾಪಸಂಭೃತಾಂ |

ನ ವೈ ಯತೇರನ್ನಪುನರ್ಭವಾಯ ತೇ

ಭೂಯೋ ವನೌಕಾ ಇವ ಯಾಂತಿ ಬಂಧನಂ || 25 ||

485

ಯೈಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಬರ್ಹಿಷಿ ಭಾಗಶೋ ಹವಿ -

ನಿರುಪ್ತಮಿಷ್ಟಂ ವಿಧಿಮಂತ್ರವಸ್ತುತಃ |

ಏಕಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಭಿರಾಹುತೋ ಮುದಾ

ಗೃಹ್ಣಾತಿ ಪೂರ್ಣಃ ಸ್ವಯಮಾಶಿಷಾಂ ಪ್ರಭುಃ || 26 ||

486

ಸತ್ಯಂ ದಿಶತ್ಯರ್ಥಿತಮರ್ಥಿತೋ ನೃಣಾಂ

ನೈವಾರ್ಥದೋ ಯತ್ಪುನರರ್ಥಿತಾ ಯತಃ |

ಸ್ವಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ಭಜತಾಮನಿಚ್ಛತಾ -

ಮಿಚ್ಛಾಪಿಧಾನಂ ನಿಜಪಾದಪಲ್ಲವಂ || 27 ||

487

ಯದ್ಯತ್ರ ನಃ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಾವಶೇಷಿತಂ

ಸ್ವಿಷ್ಟಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಕೃತಸ್ಯ ಶೋಭನಂ |

ತೇನಾಜನಾಭೇ ಸ್ಮೃತಿಮಜ್ಜನ್ಮ ನಃ ಸ್ಯಾದ್

ವರ್ಷೇ ಹರಿಯದ್ಭಜತಾಂ ಶಂ ತನೋತಿ || 28 ||

488

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಜಂಬೂದ್ವೀಪಸ್ಯ ಚ ರಾಜನ್ಮಪದ್ವೀಪಾನಷ್ಟೌ ಹೈಕ

ಉಪದಿಶಂತಿ ಸಗರಾತ್ಮಜೈರಶ್ವಾನೈಷಣ ಇಮಾಂ ಮಹೀಂ

ಪರಿತೋ ನಿಖನದ್ಭಿರುಪಕಲ್ಪಿತಾನ್ || 29 ||

489

ತದ್ಯಥಾ ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಸ್ಥಶ್ಚಂದ್ರಶುಕ್ಲ ಆವರ್ತನೋ ರಮಣಕೋ

ಮಂದರಹರಿಣಃ ಪಾಂಚಜನ್ಯಃ ಸಿಂಹಲೋ ಲಂಕೇತಿ || 30 ||

490

ಏವಂ ತವ ಭಾರತೋತ್ತಮ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವರ್ಷವಿಭಾಗೋ

ಯಥೋಪದೇಶಮುಪವರ್ಣಿತ ಇತಿ || 31 ||

491

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ

ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಏಕೋನವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅತಃ ಪರಂ ಪ್ಲಕ್ಷಾದೀನಾಂ ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥಾನತೋ  
ವರ್ಷವಿಭಾಗ ಉಪವರ್ಣ್ಯತೇ || 1 ||

492

ಜಂಬೂದ್ವೀಪೋಽಯಂ ಯಾವತ್ಪ್ರಮಾಣವಿಸ್ತಾರಸ್ತಾವತಾ  
ಕ್ಷಾರೋದಧಿನಾ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತೋ ಯಥಾ ಮೇರುರ್ಜಂಬಾಖ್ಯೇನ  
ಲವಣೋದಧಿರಪಿ ತತೋ ದ್ವಿಗುಣವಿಶಾಲೇನ ಪ್ಲಕ್ಷಾಖ್ಯೇನ  
ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಯಥಾ ಪರಿಖಾ ಬಾಹ್ಯೋಪವನೇನ |  
ಪ್ಲಕ್ಷೋ ಜಂಬೂಪ್ರಮಾಣೋ ದ್ವೀಪಾಖ್ಯಾಕರೋ ಹಿರಣ್ಮಯ  
ಉತ್ಥಿತೋ ಯತ್ರಾಗ್ನಿರುಪಾಸ್ತೇ ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಸ್ತಸ್ಯಾಧಿಪತಿಃ  
ಪ್ರಿಯವ್ರತಾತ್ಮಜ ಇಧ್ಮಜಿಹ್ವಃ ಸ್ವಂ ದ್ವೀಪಂ ಸಪ್ತವರ್ಷಾಣಿ  
ವಿಭಜ್ಯ ಸಪ್ತವರ್ಷನಾಮಭ್ಯ ಆತ್ಮಜೇಭ್ಯ ಆಕಲಯ್ಯ  
ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಯೋಗೇನೋಪರರಾಮ || 2 ||

493

ಶಿವಂ ಯವಸಂ ಸುಭದ್ರಂ ಶಾಂತಂ ಕ್ಷೇಮಮಮೃತಮಭಯಮಿತಿ  
ವರ್ಷಾಣಿ ತೇಷು ಗಿರಯೋ ನದ್ಯಶ್ಚ ಸಪ್ತವಾಭಿಜ್ಞಾತಾಃ || 3 ||

494

ಮಣಿಕೂಟೋ ವಜ್ರಕೂಟ ಇಂದ್ರಸೇನೋ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಾನ್  
ಸುಪರ್ಣೋ ಹಿರಣ್ಯಷ್ಮೀವೋ ಮೇಘಮಾಲ ಇತಿ ಸೇತುಶೈಲಾಃ |  
ಅರುಣಾ ನೃಮ್ಜಾಂಗಿರಸೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಸುಪ್ರಭಾತಾ ಋತಂಭರಾ

ಸತ್ಯಂಭರಾ ಇತಿ ಮಹಾನದ್ಯಃ |

ಯಾಸಾಂ ಜಲೋಪಸ್ಪರ್ಶನವಿಧೂತರಜಸ್ತಮಸೋ  
ಹಂಸಪತಂಗೋರ್ಧ್ವಾಯನಸತ್ಯಾಂಗಸಂಜ್ಞಾಶ್ಚತ್ವಾರೋ  
ವರ್ಣಾಃ ಸಹಸ್ರಾಯುಷೋ ವಿಬುಧೋಪಮಸಂದರ್ಶನಪ್ರಜನನಾಃ  
ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರಂ ತ್ರಯ್ಯಾ ವಿದ್ಯಯಾ ಭಗವಂತಂ ತ್ರಯೀಮಯಂ  
ಸೂರ್ಯಮಾತ್ಮಾನಂ ಯಜಂತೇ || 4 ||

495

ಪ್ರತ್ನಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಂ ಯತ್ಸತ್ಯಸ್ಯರ್ತಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ |

ಅಮೃತಸ್ಯ ಚ ಮೃತ್ಯೋಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಮಾತ್ಮಾನಮೀಮಹೀತಿ || 5 ||

496

ಪ್ಲಕ್ಷಾದಿಷು ಪಂಚಸು ಪುರುಷಾಣಾಮಾಯುರಿಂದ್ರಿಯಮೋಜಃ

ಸಹೋ ಬಲಂ ಬುದ್ಧಿರ್ವಿಕ್ರಮ ಇತಿ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮೌತ್ಪತ್ತಿಕೀ

ಸಿದ್ಧಿರವಿಶೇಷೇಣ ವರ್ತತೇ || 6 ||

497

ಪ್ಲಕ್ಷಃ ಸ್ವಸಮಾನೇನೇಕ್ಷುರಸೋದೇನಾವೃತೋ ಯಥಾ

ತಥಾ ದ್ವೀಪೋಽಪಿ ಶಾಲ್ಮಲೋ ದ್ವಿಗುಣವಿಶಾಲಃ ಸಮಾನೇನ

ಸುರೋದೇನಾವೃತಃ ಪರಿವೃಂಕ್ಷೇ || 7 ||

498

ಯತ್ರ ಹ ವೈ ಶಾಲ್ಮಲೀ ಪ್ಲಕ್ಷಾಯಾಮಾ ಯಸ್ಯಾಂ ವಾವ ಕಿಲ

ನಿಲಯಮಾಹುರ್ಭಗವತ್ಶೃಂದಃ ಸ್ತುತಃ ಪತತ್ತಿರಾಜಸ್ಯ ಸಾ

ದ್ವೀಪಹೂತಯೇ ಉಪಲಕ್ಷ್ಯತೇ || 8 ||

499

ತದ್ವೀಪಾಧಿಪತಿಃ ಪ್ರಿಯವ್ರತಾತ್ಮಜೋ ಯಜ್ಞಬಾಹುಃ

ಸ್ವಸುತೇಭ್ಯಃ ಸಪ್ತಭ್ಯಸ್ತನ್ನಾಮಾನಿ ಸಪ್ತವರ್ಷಾಣಿ

ವ್ಯಭಜತ್ಸುರೋಚನಂ ಸೌಮನಸ್ಯಂ ರಮಣಕಂ ದೇವವರ್ಷಂ

ಪಾರಿಭದ್ರಮಾಪ್ಯಾಯನಮವಿಜ್ಞಾತಮಿತಿ || 9 ||

500

ತೇಷು ವರ್ಷಾದ್ರಯೋ ನದ್ಯಶ್ಚ ಸಪ್ತೈವಾಭಿಜ್ಞಾತಾಃ

ಸ್ವರಸಃ ಶತಶೃಂಗೋ ವಾಮದೇವಃ ಕುಂದೋ ಮುಕುಂದಃ

- ಪುಷ್ಪವರ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಶ್ರುತಿರಿತಿ ಅನುಮತಿಃ ಸಿನೀವಾಲೀ  
ಸರಸ್ವತೀ ಕುಹೂ ರಜನೀ ನಂದಾ ರಾಕೇತಿ || 10 || 501
- ತದ್ವರ್ಷಪುರುಷಾಃ ಶ್ರುತಧರವೀರ್ಯಧರವಸುಂಧರೇಷಂಧರ -  
ಸಂಜ್ಞಾ ಭಗವಂತಂ ವೇದಮಯಂ ಸೋಮಮಾತ್ಮಾನಂ  
ವೇದೇನ ಯಜಂತೇ || 11 || 502
- ಸ್ವಗೋಭಿಃ ಪಿತೃದೇವೇಭ್ಯೋ ವಿಭಜನ್ ಕೃಷ್ಣಶುಕ್ಲಯೋಃ |  
ಪ್ರಜಾನಾಂ ಸರ್ವಾಸಾಂ ರಾಜಾಂಧಃ ಸೋಮೋ ನ ಆಸ್ತಿತ್ವತಿ || 12 || 503
- ಏವಂ ಸುರೋದಾದ್ಭಹಿಸ್ತದ್ವಿಗುಣಃ ಸಮಾನೇನಾವೃತೋ  
ಘೃತೋದೇನ ಯಥಾಪೂರ್ವಃ ಕುಶದ್ವೀಪೋ ಯಸ್ಮಿನ್ ಕುಶಸ್ತಂಬೋ  
ದೇವಕೃತಸ್ತದ್ವಿಪಾಖ್ಯಾಕರೋ ಜ್ವಲನ ಇವಾಪರಃ  
ಸ್ವಶಷ್ಟರೋಚಿಷಾ ದಿಶೋ ವಿರಾಜಯತಿ || 13 || 504
- ತದ್ವಿಪಪತಿಃ ಪ್ರೈಯವ್ರತೋ ರಾಜನ್ ಹಿರಣ್ಯರೇತಾ ನಾಮ  
ಸ್ವಂ ದ್ವೀಪಂ ಸಪ್ತಭ್ಯಃ ಸ್ವಪುತ್ರೇಭ್ಯೋ ಯಥಾಭಾಗಂ  
ವಿಭಜ್ಯ ಸ್ವಯಂ ತಪ ಆತಿಷ್ಠತ ವಸುವಸುದಾನದೃಢ -  
ರುಚಿನಾಭಿಗುಪ್ತಸ್ತುತ್ಯವ್ರತವಿವಿಕ್ತವಾಮದೇವನಾಮಭ್ಯಃ || 14 || 505
- ತೇಷಾಂ ವರ್ಷೇಷು ಸೀಮಾಗಿರಯೋ ನದ್ಯಶ್ಚಾಭಿಜ್ಞಾತಾಃ  
ಸಪ್ತ ಸಪ್ತೈವ ಚಕ್ರಶ್ಚತುಃಶೃಂಗಃ ಕಪಿಲಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟೋ  
ದೇವಾನೀಕ ಊರ್ಧ್ವರೋಮಾ ದ್ರವಿಣ ಇತಿ |  
ರಸಕುಲ್ಯಾ ಮಧುಕುಲ್ಯಾ ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಶ್ರುತವಿಂದಾ  
ದೇವಗರ್ಭಾ ಘೃತಚ್ಯುತಾ ಮಂತ್ರಮಾಲೇತಿ || 15 || 506
- ಯಾಸಾಂ ಪಯೋಭಿಃ ಕುಶದ್ವೀಪೌಕಸಃ ಕುಶಲಕೋವಿದಾಭಿಯುಕ್ತ -  
ಕುಲಕಸಂಜ್ಞಾ ಭಗವಂತಂ ಜಾತವೇದಸರೂಪಿಣಂ  
ಕರ್ಮಕೌಶಲೇನ ಯಜಂತೇ || 16 || 507

ಪರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜಾತವೇದೋಽಸಿ ಹವ್ಯವಾಟ್ |  
ದೇವಾನಾಂ ಪುರುಷಾಂಗಾನಾಂ ಯಜ್ಞೇನ ಪುರುಷಂ ಯಜೇತಿ || 17 ||

508

ತಥಾ ಘೃತೋದಾದ್ಭಹಿಃ ಕ್ರೌಂಚದ್ವೀಪೋ ದ್ವಿಗುಣಃ  
ಸ್ವಮಾನೇನ ಕ್ಷೀರೋದೇನ ಪರಿತ ಉಪಕ್ಕಪ್ತೋ ವೃತೋ ಯಥಾ  
ಕುಶದ್ವೀಪೋ ಘೃತೋದೇನ ಯಸ್ಮಿನ್ ಕ್ರೌಂಚೋ ನಾಮ  
ಪರ್ವತರಾಜೋ ದ್ವೀಪನಾಮನಿರ್ವರ್ತಕ ಆಸ್ತೇ || 18 ||

509

ಯೋಽಸೌ ಗುಹಪ್ರಹರಣೋನ್ಮಥಿತನಿತಂಬಕುಂಜೋಽಪಿ  
ಕ್ಷೀರೋದೇನಾಸಿಚ್ಯಮಾನೋ ಭಗವತಾ ವರುಣೇನಾಭಿಗುಪ್ತೋ  
ವಿಭಯೋ ಬಭೂವ || 19 ||

510

ತಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ಪ್ರೈಯವ್ರತೋ ಘೃತಪೃಷ್ಠೋ ನಾಮಾಧಿಪತಿಃ  
ಸ್ವೇ ದ್ವೀಪೇ ವರ್ಷಾಣಿ ಸಪ್ತ ವಿಭಜ್ಯ ತೇಷು ಪುತ್ರನಾಮಸು  
ಸಪ್ತ ರಿಕ್ಥಾದಾನ್ ವರ್ಷಪಾನ್ನಿವೇಶ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಭಗವಾನ್  
ಭಗವತಃ ಪರಮಕಲ್ಯಾಣಯಶಸ ಆತ್ಮಭೂತಸ್ಯ  
ಹರೇಶ್ವರಣಾರವಿಂದಮುಪಜಗಾಮ || 20 ||

511

ಆಮೋ ಮಧುರುಹೋ ಮೇಘಪೃಷ್ಠಃ ಸುಧಾಮಾ ಭ್ರಾಜಿಷ್ಠೋ  
ಲೋಹಿತಾರ್ಣೋ ವನಸ್ಪತಿರಿತಿ ಘೃತಪೃಷ್ಠ -  
ಸುತಾಸ್ತೇಷಾಂ ವರ್ಷಗಿರಯಃ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತೈವ  
ನದ್ಯಶ್ಚಾಭಿಖ್ಯಾತಾಃ ಶುಕ್ಲೋ ವರ್ಧಮಾನೋ ಭೋಜನ  
ಉಪಬರ್ಹಿಣೋ ನಂದೋ ನಂದನಃ ಸರ್ವತೋಭದ್ರ ಇತಿ  
ಅಭಯಾ ಅಮೃತೌಘಾ ಆರ್ಯಕಾ ತೀರ್ಥವತೀ ವೃತ್ತಿರೂಪವತೀ  
ಪವಿತ್ರವತೀ ಶುಕ್ಲೇತಿ || 21 ||

512

ಯಾಸಾಮಂಭಃ ಪವಿತ್ರಮಮಲಮುಪಯುಂಜಾನಾಃ ಪುರುಷ ಋಷಭ -  
ದ್ರವಿಣದೇವಕಸಂಜ್ಞಾ ವರ್ಷಪುರುಷಾ ಆಪೋಮಯಂ  
ದೇವಮಪಾಂ ಪೂರ್ಣೇನಾಂಜಲಿನಾ ಯಜಂತೇ || 22 ||

513

ಆಪಃ ಪುರುಷವೀರ್ಯಾಃ ಸ್ಥ ಪುನಂತೀರ್ಭೂರ್ಭುವಃ ಸುವಃ |  
ತಾ ನಃ ಪುನೀತಾಮೀವಭ್ನೀಃ ಸ್ಪೃಶತಾಮಾತ್ಮನಾ ಭುವ ಇತಿ || 23 ||

514

ಏವಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ಕ್ಷೀರೋದಾತ್ಪರಿತ ಉಪವೇಶಿತಃ ಶಾಕದ್ವೀಪೋ  
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಯೋಜನಾಯಾಮಃ ಸಮಾನೇನ ಚ  
ದಧಿಮಂಡೋದೇನ ಪರೀತೋ ಯಸ್ಮಿನ್ ಶಾಕೋ ನಾಮ ಮಹೀರುಹಃ  
ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರವ್ಯಪದೇಶಕೋ ಯಸ್ಯ ಹ ಮಹಾಸುರಭಿ -  
ಗಂಧಸ್ತಂ ದ್ವೀಪಮನುವಾಸಯತಿ || 24 ||

515

ತಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರೈಯವ್ರತ ಏವಾಧಿಪತಿನಾಮ್ನಾ ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಸೋಽಪಿ  
ವಿಭಜ್ಯ ಸಪ್ತ ವರ್ಷಾಣಿ ಪುತ್ರನಾಮಾನಿ ತೇಷು ಸ್ವಾತ್ಮಜಾನ್  
ಪುರೋಜವಮನೋಜವಪವಮಾನಧೂಮ್ರಾನೀಕಚಿತ್ರರೇಫಬಹುರೂಪ -  
ವಿಶ್ವಧಾರಸಂಜ್ಞಾನ್ನಿಧಾಪ್ಯಾಧಿಪತೀನ್ ಸ್ವಯಂ  
ಭಗವತ್ಯನಂತ ಆವೇಶಿತಮತಿಸ್ತಪೋವನಂ ಪ್ರವಿವೇಶ || 25 ||

516

ಏತೇಷಾಂ ವರ್ಷಮರ್ಯಾದಾಗಿರಯೋ ನದ್ಯಶ್ಚ ಸಪ್ತ  
ಸಪ್ತೈವ ಈಶಾನ ಉರುಶೃಂಗೋ ಬಲಭದ್ರಃ ಶತಕೇಸರಃ  
ಸಹಸ್ರಸ್ರೋತೋ ದೇವಪಾಲೋ ಮಹಾನಸ ಇತಿ ಅನಘಾಽಯುರ್ದಾ  
ಉಭಯಸ್ಪೃಷ್ಟಿರಪರಾಜಿತಾ ಪಂಚಪದೀ ಸಹಸ್ರ -  
ಸ್ತುತಿನಿಜಧೃತಿರಿತಿ || 26 ||

517

ತದ್ವರ್ಷಪುರುಷಾ ಋತವ್ರತಸತ್ಯವ್ರತದಾನವ್ರತಾನುವ್ರತ -  
ನಾಮಾನೋ ಭಗವಂತಂ ವಾಯ್ವಾತ್ಮಕಂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವಿಧೂತ -  
ರಜಸ್ತಮಸಃ ಪರಮಸಮಾಧಿನಾ ಯಜಂತೇ || 27 ||

518

ಅಂತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಭೂತಾನಿ ಯೋ ಬಿಭರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕೇತುಭಿಃ |  
ಅಂತರ್ಯಾಮೀಶ್ವರಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪಾತು ನೋ ಯದ್ವಶೇ ಸ್ಫುಟಂ || 28 ||

519

ಏವಮೇವ ದಧಿಮಂಡೋದಾತ್ಪರತಃ ಪುಷ್ಕರದ್ವೀಪಸ್ತತೋ  
ದ್ವಿಗುಣಾಯಾಮಃ ಸಮಂತತ ಉಪಕಲ್ಪಿತಃ ಸಮಾನೇನ

ಸ್ವಾದೂದಕೇನ ಸಮುದ್ರೇಣ ಬಹಿರಾವೃತೋ ಯಸ್ಮಿನ್  
 ಬೃಹತ್ಪುಷ್ಕರಂ ಜ್ವಲನಶಿಖಾಮಲಕನಕಪತ್ರಾಯುತಾಯುತಂ  
 ಭಗವತಃ ಕಮಲಾಸನಸ್ಯಾಧ್ಯಾಸನಂ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಂ || 29 ||

520

ತದ್ವೀಪಮಧ್ಯೇ ಮಾನಸೋತ್ತರನಾಮೈಕ ಏವಾರ್ವಾಚೇನಪರಾಚೇನ -  
 ವರ್ಷಯೋರ್ಮರ್ಯಾದಾಚಲೋಽಯುತಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಾಯಾಯಾಮೋ  
 ಯತ್ರ ತು ಚತಸೃಷು ದಿಕ್ಷು ಚತ್ವಾರಿ ಪುರಾಣಿ  
 ಲೋಕಪಾಲಾನಾಮಿಂದ್ರಾದೀನಾಂ ಯದುಪರಿಷ್ಠಾತ್ಸೂರ್ಯರಥಸ್ಯ  
 ಮೇರುಂ ಪರಿಭ್ರಮತಃ ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಕಂ ಚಕ್ರಂ  
 ದೇವಾನಾಮಹೋರಾತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿಭ್ರಮತಿ || 30 ||

521

ತದ್ವೀಪಸ್ಯಾಪ್ಯಧಿಪತಿಃ ಪ್ರೈಯವ್ರತೋ ವೀತಿಹೋತ್ರೋ  
 ನಾಮೈತಸ್ಯಾತ್ಮಜೌ ರಮಣಕಥಾತಕಿನಾಮಾನೌ ವರ್ಷಪತೀ  
 ನಿಯುಜ್ಯ ಸ ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ವಜವದ್ಭಗವತ್ಕರ್ಮಶೀಲ ಏವಾಸ್ತೇ || 31 ||

522

ತದ್ವರ್ಷಪುರುಷಾ ಭಗವಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಣಂ ಸಕರ್ಮಕೇಣ  
 ಕರ್ಮಣಾಽಽರಾಧಯಂತೀದಂ ಚೋದಾಹರಂತಿ || 32 ||

523

ಯತ್ತತ್ಕರ್ಮಮಯಂ ಲಿಂಗಂ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗಂ ಜನೋಽರ್ಚಯೇತ್ |  
 ಏಕಾಂತಮದ್ವಯಂ ಶಾಂತಂ ತಸ್ಮೈ ಭಗವತೇ ನಮ ಇತಿ || 33 ||

524

ಋಷಿರುವಾಚ

ತತಃ ಪರಸ್ತಾಲ್ಲೋಕಾಲೋಕನಾಮಾಚಲೋ ಲೋಕಾಲೋಕಯೋ -  
 ರಂತರಾಲೇ ಪರಿತ ಉಪಕ್ಷಿಪ್ತಃ || 34 ||

525

ಯಾವನ್ಮಾನಸೋತ್ತರಮೇವೋರಂತರಂ ತಾವತೀ ಭೂಮಿಃ  
 ಕಾಂಚನ್ಯನ್ಯಾಽದರ್ಶತಲೋಪಮಾ ಯಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಹಿತಃ  
 ಪದಾರ್ಥೋ ನ ಕಥಂಚಿತ್ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಲಭ್ಯತೇ  
 ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವಸತ್ತ್ವಪರಿಹೃತಾಽಽಸೀತ್ || 35 ||

526

ಲೋಕಾಲೋಕ ಇತಿ ಸಮಾಖ್ಯಾ ಯದನೇನಾಚಲೇನ  
ಲೋಕಾಲೋಕಸ್ಯಾಂತರ್ವರ್ತಿನಾವಸ್ಥಾಪ್ಯತೇ || 36 ||

527

ಸ ಲೋಕತ್ರಯಾಂತೇ ಪರಿತ ಈಶ್ವರೇಣ ವಿಹಿತೋ  
ಯಸ್ಮಾತ್ಸೂರ್ಯಾದೀನಾಂ ಧ್ರುವಾಪವರ್ಗಾಣಾಂ  
ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣಾನಾಂ ಗಭಸ್ತಯೋರ್ವಾಚೀನಾಂಸ್ತ್ರೀನ್  
ಲೋಕಾನಾವಿತನ್ವಾನಾ ನ ಕದಾಚಿತ್ಪರಾಚೀನಾ  
ಭವಿತುಮುತ್ಸಹಂತೇ ತಾವದುನ್ಮಹನಾಯಾಮಃ || 37 ||

528

ಏತಾವಾನ್ ಲೋಕವಿನ್ಯಾಸೋ ಮಾನಲಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥಾಭಿ -  
ರ್ವಿಚಿಂತಿತಃ ಕವಿಭಿಃ ಸ ತು ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿಗಣಿತಸ್ಯ  
ಭೂಗೋಲಸ್ಯ ತುರೀಯಭಾಗೋಽಯಂ ಲೋಕಾಲೋಕಾಚಲಃ || 38 ||

529

ತದುಪರಿಷ್ವಾಚ್ಚತಸೃಷ್ವಾಶಾಸ್ವಾತ್ಮಯೋನಿನಾಖಿಲ -  
ಜಗದ್ಗುರುಣಾಧಿನಿವೇಶಿತಾ ಯೇ ದ್ವಿರದಪತಯ ಋಷಭಃ  
ಪುಷ್ಕರಚೂಡೋ ವಾಮನೋಽಪರಾಜಿತ ಇತಿ ಸಕಲಲೋಕ -  
ಸ್ಥಿತಿಹೇತವಃ || 39 ||

530

ತೇಷಾಂ ಸ್ವವಿಭೂತೀನಾಂ ಲೋಕಪಾಲಾನಾಂ ಚ ವಿವಿಧವೀರ್ಯೋ -  
ಪಬ್ಧಂಹಣಾಯ ಭಗವಾನ್ ಪರಮಮಹಾಪುರುಷೋ  
ಮಹಾವಿಭೂತಿಪತಿರಂತರ್ಯಾಮ್ಯಾತ್ಮನೋ ವಿಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಂ  
ಧರ್ಮಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯೈಶ್ಚರ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟಮಹಾಸಿದ್ಧ್ಯುಪ -  
ಲಕ್ಷಣಂ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಾದಿಭಿಃ ಸ್ವಪಾರ್ಷದಪ್ರವರೈಃ  
ಪರಿವಾರಿತೋ ನಿಜವರಾಯುಧೋಪಶೋಭಿತೈರ್ನಿಜಭುಜದಂಡೈಃ  
ಸಂಧಾರಯಮಾಣಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಗಿರಿವರೇ ಸಮಂತಾತ್ಸಕಲಲೋಕ -  
ಸ್ವಸ್ತಯ ಆಸ್ತೇ || 40 ||

531

ಆಕಲ್ಪಮೇವಂ ವೇಷಂ ಗತ ಏಷ ಭಗವಾನಾತ್ಮಯೋಗಮಾಯಯಾ  
ವಿರಚಿತವಿವಿಧಲೋಕಯಾತ್ರಾಗೋಪೀಥಾಯೇತ್ಯರ್ಥಃ || 41 ||

532

ಯೋಽಂತರ್ವಿಸ್ತಾರ ಏತೇನ ಹ್ಯಲೋಕಪರಿಮಾಣಂ ಚ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ  
ಯದ್ಬಹಿರ್ಲೋಕಾಲೋಕಾಚಲಾತ್ |

ತತಃ ಪರಸ್ತಾದ್ಯೋಗೇಶ್ವರಗತಿಂ ವಿಶುದ್ಧಾಮುದಾಹರಂತಿ || 42 ||

533

ಅಂಡಮಧ್ಯಗತಃ ಸೂರ್ಯೋ

ದ್ಯಾವಾಭೂಮ್ಯೋರ್ಯದಂತರಂ |

ಸೂರ್ಯಾಂಡಗೋಲಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ

ಕೋಟ್ಯಃ ಸ್ತುಃ ಪಂಚವಿಂಶತಿಃ || 43 ||

534

ಮೃತೇಽಂಡ ಏಷ ಏತಸ್ಮಿನ್ ಯದಭೂತ್ತತೋ ಮಾರ್ತಂಡ ಇತಿ

ವ್ಯಪದೇಶಃ |

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಇತಿ ಯದ್ಧಿರಣ್ಯಾಂಡಸಮುದ್ಭವಃ || 44 ||

535

ಸೂರ್ಯೇಣ ಹಿ ವಿಭಜ್ಯಂತೇ ದಿಶಃ ಖಂ ದ್ಯೌರ್ಮಹೀ ಭಿದಾ |

ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗೌ ನರಕಾ ರಸೌಕಾಂಸಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ || 45 ||

536

ದೇವತೀರ್ಯಜ್ಞನುಷ್ಠಾಣಾಂ ಸರೀಸೃಪಸವೀರುಧಾಂ |

ಸರ್ವಜೀವನಿಕಾಯಾನಾಂ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾ ದೃಗೀಶ್ವರಃ || 46 ||

537

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಭುವನಕೋಶವರ್ಣನೇ ಸಮುದ್ರವರ್ಷಸನ್ನಿವೇಶಪರಿಮಾಣಲಕ್ಷಣೋ  
ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಏಕವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ  
ಏತಾವಾನೇವ ಭೂವಲಯಸ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶಃ ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷತೋ  
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಃ ॥ 1 ॥

538

ಏತೇನ ಹಿ ದಿವೋ ಮಂಡಲಮಾನಂ ತದ್ವಿದ ಉಪದಿಶಂತಿ  
ಯಥಾ ದ್ವಿದಲಯೋರ್ನಿಷ್ಠಾವಾದೀನಾಂ ತೇ ಅಂತರೇಣಾಂತರಿಕ್ಷಂ  
ತದುಭಯಸಂಧಿತಂ ॥ 2 ॥

539

ಯನ್ಮಧ್ಯಗತೋ ಭಗವಾಂಸ್ತಪತಾಂಪತಿಸ್ತಪನ ಆತಪೇನ  
ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ಪ್ರತಪತ್ಯವಭಾಸಯತ್ಯಾತ್ಮಭಾಸಾ ಸ ಏಷ  
ಉದಗಯನದಕ್ಷಿಣಾಯನವೈಷುವತಸಂಜ್ಞಾಭಿರ್ಮಾಂದ್ಯ -  
ಶೈಘ್ರ್ಯಸಮಾನಾಭಿರ್ಗತಿಭಿರಾರೋಹಣಾವರೋಹಣಸಮಾನ -  
ಸ್ಥಾನೇಷು ಯಥಾಸವನಮಭಿಪದ್ಯಮಾನೋ ಮಕರಾದಿಷು  
ರಾಶಿಷ್ಠಹೋರಾತ್ರಾಣಿ ದೀರ್ಘಹ್ರಸ್ವಸಮಾನಾನಿ  
ವಿಧತ್ತೇ ॥ 3 ॥

540

ಯದಾ ಮೇಷತುಲಯೋರ್ವರ್ತತೇ ತದಾಹೋರಾತ್ರಾಣಿ  
ಸಮಾನಾನಿ ಭವಂತಿ ಯದಾ ವೃಷಭಾದಿಷು ಪಂಚಸು  
ಚ ರಾಶಿಷು ಚರತಿ ತದಾಹಾನೈವ ವರ್ಧಂತೇ ಹ್ರಸತಿ  
ಚ ಮಾಸಿ ಮಾಸ್ಯೇಕೈಕಾ ಘಟಿಕಾ ರಾತ್ರಿಷು ॥ 4 ॥

541

ಯದಾ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿಷು ಪಂಚಸು ವರ್ತತೇ ತದಾಹೋರಾತ್ರಾಣಿ  
ವಿಪರ್ಯಯಾಣಿ ಭವಂತಿ || 5 ||

542

ಯಾವದ್ಧಕ್ಷಿಣಾಯನಮಹಾನಿ ವರ್ಧಂತೇ ಯಾವದುದಗಯನಂ  
ರಾತ್ರಯಃ || 6 ||

543

ಏವಂ ನವ ಕೋಟಯ ಏಕಪಂಚಾಶಲ್ಪಕ್ಷಾಣಿ ಯೋಜನಾನಾಂ  
ಮಾನಸೋತ್ತರಗಿರಿಪರಿವರ್ತನಸ್ಯೋಪದಿಶಂತಿ  
ತಸ್ಮಿನ್ನೈಂದ್ರೀಂ ಪುರೀಂ ಪೂರ್ವಸ್ಮಾನ್ಮೇರೋದೇವಧಾನೀಂ ನಾಮ  
ದಕ್ಷಿಣತೋ ಯಾಮ್ಯಾಂ ಸಂಯಮನೀಂ ನಾಮ ಪಶ್ಚಾದ್ವಾರುಣೀಂ  
ನಿಮ್ಲೋಚನೀಂ ನಾಮ ಉತ್ತರತಃ ಸೌಮ್ಯಾಂ ವಿಭಾವರೀಂ ನಾಮ  
ತಾಸೂದಯಮಧ್ಯಾಹ್ನಾಸ್ತಮಯನಿಶೀಥಾನೀತಿ ಭೂತಾನಾಂ  
ಪ್ರವೃತ್ತಿನಿವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸಮಯವಿಶೇಷೇಣ  
ಮೇರೋಶ್ಚತುರ್ದಿಶಂ || 7 ||

544

ತತ್ರತ್ಯಾನಾಂ ದಿವಸಮಧ್ಯಂಗತ ಏವ ಸದಾಽಽದಿತ್ಯಸ್ತಪತಿ  
ಸವ್ಯೇನಾಚಲಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಕರೋತಿ || 8 ||

545

ಯತ್ರೋದೇತಿ ತಸ್ಯ ಹ ಸಮಾನಸೂತ್ರನಿಪಾತೇ ನಿಮ್ಲೋಚತಿ  
ಯತ್ರ ಕ್ವಚನ ಸ್ಯಂದೇನಾಭಿತಪತಿ ತಸ್ಯ ಹೈಷ  
ಸಮಾನಸೂತ್ರನಿಪಾತೇ ಪ್ರಸ್ವಾಪಯತಿ ತತ್ರ ಗತಂ  
ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಯೇ ತಂ ಸಮನುಪಶ್ಯೇರನ್ || 9 ||

546

ಯದಾ ಚೈಂದ್ರ್ಯಾಃ ಪುರ್ಯಾಃ ಪ್ರಚಲತೇ ಪಂಚದಶ -  
ಘಟಿಕಾಭಿಯಾರ್ಮ್ಯಾಂ ಸಪಾದಕೋಟಿದ್ವಯಂ ಯೋಜನಾನಾಂ  
ಸಾರ್ಧದ್ವಾದಶಲಕ್ಷಾಣಿ ಸಾಧಿಕಾನಿ ಚೋಪಯಾತಿ || 10 ||

547

ಏವಂ ತತೋ ವಾರುಣೀಂ ಸೌಮ್ಯಾಮೈಂದ್ರೀಂ ಚ  
ಪುನಸ್ತಥಾನ್ಯೇ ಚ ಗ್ರಹಾಃ ಸೋಮಾದಯೋ ನಕ್ಷತ್ರೈಃ ಸಹ  
ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರೇ ಸಮಭ್ಯುದ್ಯಂತಿ ಸಹ ವಾ ನಿಮ್ಲೋಚಂತಿ || 11 ||

548

ಏವಂ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಯೋಜನಾನ್ಯಷ್ಟ -  
ಶತಾಧಿಕಾನಿ ಸೌರೋ ರಥಸ್ತ್ರಯೀಮಯೋಽಸೌ ಚತಸೃಷು  
ಪರಿವರ್ತತೇ ಪುರೀಷು || 12 ||

549

ಯಸ್ಯೈಕಂ ಚಕ್ರಂ ದ್ವಾದಶಾರಂ ಷಣ್ಣೀಮಿ ತ್ರಿಣಾಭಿ  
ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಕಂ ಸಮಾಮನಂತಿ ತಸ್ಯಾಕ್ಷೋ ಮೇರೋರ್ಮೂರ್ಧನಿ  
ಕೃತೋ ಮಾನಸೋತ್ತರೇ ಕೃತೇತರಭಾಗೋ ಯತ್ರ ಪ್ರೋತಂ  
ರವಿರಥಚಕ್ರಂ ತೈಲಯಂತ್ರಚಕ್ರವದ್ ಭ್ರಮ -  
ನ್ಮಾನಸೋತ್ತರಗಿರೌ ಪರಿಭ್ರಮತಿ || 13 ||

550

ತಸ್ಮಿನ್ನಕ್ಷೇ ಕೃತಮೂಲೋ ದ್ವಿತೀಯೋಽಕ್ಷಸ್ತುರ್ಯಮಾನೇನ  
ಸಮಿತಸ್ತೈಲಯಂತ್ರಾಕ್ಷವದ್ ಧ್ರುವೇ ಕೃತೋಪರಿಭಾಗಃ || 14 ||

551

ರಥನೀಡಸ್ತು ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಯೋಜನಾಯತಸ್ತತ್ತುರೀಯಭಾಗ -  
ವಿಶಾಲಸ್ತಾವಾನ್ ರವಿರಥಯುಗೋ ಯತ್ರ ಹಯಾಶ್ವಂದೋ  
ನಾಮಾನಃ ಸಪ್ತಾರುಣಯೋಜಿತಾ ವಹಂತಿ ದೇವಮಾದಿತ್ಯಂ || 15 ||

552

ಪುರಸ್ತಾತ್ಸವಿತುರರುಣಃ ಪಶ್ಚಾಚ್ಚ ನಿಯುಕ್ತಃ ಸೌತ್ಯೇ  
ಕರ್ಮಣಿ ಕಿಲಾಸ್ತೇ || 16 ||

553

ತಥಾ ಬಾಲಖಿಲ್ಯಾ ಋಷಯೋಽಂಗುಷ್ಠಪರ್ವಮಾತ್ರಾಃ  
ಷಷ್ಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪುರತಃ ಸೂರ್ಯಂ ಸೂಕ್ತವಾಕಾಯ  
ನಿಯುಕ್ತಾಃ ಸಂಸ್ತುವಂತಿ || 17 ||

554

ತಥಾನ್ಯೇ ಚ ಋಷಯೋ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಸೋ ನಾಗಾ  
ಗ್ರಾಮಣ್ಯೋ ಯಾತುಧಾನಾ ದೇವಾ ಇತ್ಯೇಕೈಕಶೋ ಗಣಾಃ  
ಸಪ್ತ ಚತುರ್ದಶ ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ಭಗವಂತಂ ಸೂರ್ಯಮಾತ್ಮಾನಂ  
ನಾನಾನಾಮಾನಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾನಾನಾಮಾನಃ ಪೃಥಿಕ್ಕರ್ಮ -  
ಭಿದ್ವ್ಯಂದ್ವಶ ಉಪಾಸತೇ || 18 ||

555

ಲಕ್ಷೋತ್ತರಂ ಸಾರ್ಥನವಕೋಟಿಯೋಜನಪರಿಮಂಡಲಂ  
ಭೂವಲಯಸ್ಯ ಕ್ಷಣೇನ ಸಗವ್ಯೂತ್ಯುತ್ತರಂ  
ದ್ವಿಸಹಸ್ರಯೋಜನಾನಿ ಸ ಭುಂಕ್ತೇ || 19 ||

556

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರಸೂರ್ಯರಥಮಂಡಲವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಏಕವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಾವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಯದೇತದ್ಭಗವತ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಮೇರುಂ ಧ್ರುವಂ ಚ  
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇನ ಪರಿಕ್ರಾಮತೋ ರಾಶೀನಾಮಭಿಮುಖಂ ಪ್ರಚಲಿತಂ  
ಚಾಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಭಗವತೋಪವರ್ಣಿತಮಮುಷ್ಯ ವಯಂ  
ಕಥಮನುಮಿಮೀಮಹೀತಿ || 1 ||

557

ಸ ಹೋವಾಚ

ಯಥಾ ಕುಲಾಲಚಕ್ರೇಣ ಭ್ರಮತಾ ಸಹ ಭ್ರಮತಾಂ  
ತದಾಶ್ರಯಾಣಾಂ ಪಿಪೀಲಿಕಾದೀನಾಂ ಗತಿರನ್ಯೈವ  
ಪ್ರದೇಶಾಂತರೇಷ್ಟಪ್ಯುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾದೇವಂ  
ನಕ್ಷತ್ರರಾಶಿಭಿರುಪಲಕ್ಷಿತೇನ ಕಾಲಚಕ್ರೇಣ ಧ್ರುವಂ  
ಮೇರುಂ ಚ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇನ ಪರಿಧಾವತಾ ಸಹ  
ಪರಿಧಾವಮಾನಾನಾಂ ತದಾಶ್ರಯಾಣಾಂ ಸೂರ್ಯಾದೀನಾಂ  
ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಗತಿರನ್ಯೈವ ನಕ್ಷತ್ರಾಂತರೇ  
ರಾಶ್ಯಂತರೇ ಚೋಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್ || 2 ||

558

ಸ ಏಷ ಭಗವಾನಾದಿಪುರುಷ ಏವ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣೋ  
ಲೋಕಾನಾಂ ಸ್ವಸ್ತಯ ಆತ್ಮಾನಂ ತ್ರಯೀಮಯಂ ಕರ್ಮವಿಶುದ್ಧಿ -  
ನಿಮಿತ್ತಂ ಕವಿಭಿರಪಿ ಚ ವೇದೇನ ವಿಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಮಾನೋ

ದ್ವಾದಶಧಾ ವಿಭಜ್ಯ ಷಟ್ಸು ವಸಂತಾದಿಷ್ಟತುಷು  
ಯಥೋಪಜೋಷಮೃತುಗುಣಾನ್ ವಿದಧಾತಿ || 3 ||

559

ತಮೇತಮಿಹ ಪುರುಷಾಸ್ತ್ರಯ್ಯಾ ವಿದ್ಯಯಾ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾ -  
ಚಾರಾನುಪಥಾ ಉಚ್ಚಾವಚೈಃ ಕರ್ಮಭಿರಾಮ್ನಾತ್ಮಯೋಗ -  
ವಿತಾನೈಶ್ಚ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಯಜಂತೋಽಂಜಸಾ ಶ್ರೇಯಃ  
ಸಮಧಿಗಚ್ಛಂತಿ || 4 ||

560

ಅಥ ಸ ಏಷ ಆತ್ಮಾ ಲೋಕಾನಾಂ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೋರಂತರೇಣ  
ನಭೋವಲಯಸ್ಯ ಕಾಲಚಕ್ರಗತೋ ದ್ವಾದಶ ಮಾಸಾನ್ ಭುಂಕ್ತೇ  
ರಾಶಿಸಂಜ್ಞಾನ್ ಸಂವತ್ಸರಾವಯವಾನ್ಮಾಸಃ ಪಕ್ಷದ್ವಯಂ ದಿವಾ  
ನಕ್ತಂ ಚೇತಿ ಸಪಾದಕ್ಷದ್ವಯಮುಪದಿಶಂತಿ ಯಾವತಾ  
ಷಷ್ಠಮಂಶಂ ಭುಂಜೀತ ಸ ವೈ ಋತುರಿತ್ಯುಪದಿಶ್ಯತೇ  
ಸಂವತ್ಸರಾವಯವಃ || 5 ||

561

ಅಥ ಚ ಯಾವತಾರ್ಥೇನ ನಭೋವೀಥ್ಯಾಂ ಪ್ರಚರತಿ ತಂ  
ಕಾಲಮಯನಮಾಚಕ್ಷತೇ || 6 ||

562

ಅಥ ಚ ಯಾವನ್ನಭೋಮಂಡಲಂ ಸಹ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೋ -  
ರ್ಮಂಡಲಾಭ್ಯಾಂ ಕಾತ್ಸರ್ಯೇನ ಸ ಹ ಭುಂಜೀತ ತಂ ಕಾಲಂ  
ಸಂವತ್ಸರಂ ಪರಿವತ್ಸರಮಿಡಾವತ್ಸರಮನುವತ್ಸರಂ  
ವತ್ಸರಮಿತಿ ಭಾನೋರ್ಮಾಂದ್ಯಶೈಘ್ರ್ಯಸಮಗತಿಭಿಃ  
ಸಮಾಮನಂತಿ || 7 ||

563

ಏವಂ ಚಂದ್ರಮಾ ಅರ್ಕಗಭಸ್ತಿಭ್ಯ ಉಪರಿಷ್ಠಾಲ್ಲಕ್ಷಯೋಜನತ  
ಉಪಲಭ್ಯಮಾನೋಽರ್ಕಸ್ಯ ಸಂವತ್ಸರಭುಕ್ತಿಂ ಪಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ  
ಮಾಸಭುಕ್ತಿಂ ಸಪಾದಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ ದಿನೇನೈವ  
ಪಕ್ಷಭುಕ್ತಿಮಗ್ರಚಾರೀ ದ್ರುತತರಗಮನೋ ಭುಂಕ್ತೇ || 8 ||

564

ಅಥ ಚಾಪೂರ್ಯಮಾಣಾಭಿಶ್ಚ ಕಲಾಭಿರಮರಾಣಾಂ  
 ಕ್ಷೀಯಮಾಣಾಭಿಶ್ಚ ಕಲಾಭಿಃ ಪಿತ್ಯುಣಾಮಹೋರಾತ್ರಾಣಿ  
 ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಾಪರಪಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ ವಿತನ್ವಾನಃ ಸರ್ವಜೀವ -  
 ನಿವಹಪ್ರಾಣೋ ಜೀವಶ್ಚೈಕಮೇಕಂ ನಕ್ಷತ್ರಂ ತ್ರಿಂಶತಾ  
 ಮುಹೂರ್ತ್ಯರ್ಭುಂಕ್ಷೇ || 9 ||

565

ಯ ಏಷ ಷೋಡಶಕಲಃ ಪುರುಷೋ ಭಗವಾನ್ಮನೋಮಯೋ -  
 ಽನ್ನಮಯೋಽಮೃತಮಯೋ ದೇವಪಿತೃಮನುಷ್ಯಭೂತಪಶುಪಕ್ಷಿ -  
 ಸರೀಸೃಪವೀರುಧಾಂ ಪ್ರಾಣಾಪ್ಯಾಯನಶೀಲತ್ವಾತ್ಸರ್ವಮಯ  
 ಇತಿ ವರ್ಣಯಂತಿ || 10 ||

566

ತತ ಉಪರಿಷ್ಠಾತ್ತಿಲಕ್ಷಯೋಜನತೋ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಮೇರುಂ  
 ದಕ್ಷಿಣೇನೈವ ಕಾಲಾಯನ ಈಶ್ವರಯೋಜಿತಾನಿ  
 ಸಹಾಭಿಜಿತಾಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಃ || 11 ||

567

ತತ ಉಪರಿಷ್ಠಾದುಶನಾ ದ್ವಿಲಕ್ಷಯೋಜನತ ಉಪಲಭ್ಯತೇ  
 ಪುರತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಸಹೈವ ವಾರ್ಕಸ್ಯ ಶೈಘ್ರಮಾಂದ್ಯ -  
 ಸಾಮ್ಯಾಭಿರ್ಗತಿಭಿರರ್ಕವಚ್ಚರತಿ ಲೋಕಾನಾಂ  
 ನಿತ್ಯದಾನುಕೂಲ ಏವ ಪ್ರಾಯೇಣ ವರ್ಷಯಂಶ್ಚಾರೇಣಾನು -  
 ಮೀಯತೇ ಸ ವೃಷ್ಟಿವಿಷ್ಟಂಭಗ್ರಹೋಪಶಮನಃ || 12 ||

568

ಉಶನಸಾ ಬುಧೋ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಸ್ತತ ಉಪರಿಷ್ಠಾದ್ ದ್ವಿಲಕ್ಷ -  
 ಯೋಜನತೋ ಬುಧಃ ಸೋಮಸುತ ಉಪಲಭ್ಯಮಾನಃ ಪ್ರಾಯೇಣ  
 ಶುಭಕೃದ್ಯದಾರ್ಕಾದ್ ವ್ಯತಿರಿಚ್ಛೇತ ತದಾತಿವಾತಾಭ್ರಪ್ರಾಯಾ -  
 ನಾವೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಭಯಮಾಶಂಸತೇ || 13 ||

569

ಅತ ಊರ್ಧ್ವಮಂಗಾರಕೋಽಪಿ ಯೋಜನಲಕ್ಷದ್ವಿತಯ  
 ಉಪಲಭ್ಯಮಾನಸ್ತ್ರಿಭಿಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪಕ್ಷೈರೇಕೈಕಶೋ

ರಾಶೀಂದ್ವಾದಶಾನುಭುಂಕ್ತೇ ಯದಿ ನ ವಕ್ರೇಣಾಭಿವರ್ತತೇ  
ಪ್ರಾಯೇಣಾಶುಭಗ್ರಹೋಽಘಶಂಸಃ || 14 ||

570

ತತ ಉಪರಿಷ್ಟಾದ್ ದ್ವಿಲಕ್ಷಯೋಜನಾಂತರಗತೋ  
ಭಗವಾನ್ ಬೃಹಸ್ಪತಿರೇಕೈಕಸ್ಮಿನ್ ರಾಶೌ  
ಪರಿವತ್ಸರಂ ಪರಿವತ್ಸರಂ ಚರತಿ ಯದಿ ನ ವಕ್ರಃ  
ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಯೇಣಾನುಕೂಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಸ್ಯ || 15 ||

571

ತತ ಉಪರಿಷ್ಟಾದ್ವೋಜನಲಕ್ಷದ್ವಯಾತ್ಮತೀಯಮಾನಃ  
ಶನೈಶ್ಚರ ಏಕೈಕಸ್ಮಿನ್ ರಾಶೌ ತ್ರಿಂಶನ್ಮಾಸಾನ್  
ವಿಲಂಬಮಾನಃ ಸರ್ವಾನೇವಾನುಪರ್ಯೇತಿ ತಾವದ್ಧಿ -  
ರನುವತ್ಸರೈಃ ಪ್ರಾಯೇಣ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಮಶಾಂತಿಕರಃ || 16 ||

572

ತತ ಉತ್ತರಸ್ಮಾದ್ವಿಷಯ ಏಕಾದಶಲಕ್ಷಯೋಜನಾಂತರ  
ಉಪಲಭ್ಯಂತೇ ಯ ಏವ ಲೋಕಾನಾಂ ಶಮನುಭಾವಯಂತೋ  
ಭಗವತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ  
ಪ್ರಕ್ರಮಂತಿ || 17 ||

573

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರವರ್ಣನೇ ದ್ವಾವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅಥ ತಸ್ಮಾತ್ಪರತಸ್ತ್ರಯೋದಶಲಕ್ಷಯೋಜನಾಂತರತೋ  
ಯತ್ತದ್ವಿಷ್ಟೋಃ ಪರಮಂ ಪದಮಭಿವದಂತಿ ಯತ್ರ ಹ ಮಹಾ -  
ಭಾಗವತೋ ಧ್ರುವ ಔತ್ತಾನಪಾದಿರಗ್ನಿನೇಂದ್ರೇಣ  
ಪ್ರಜಾಪತಿನಾ ಕಶ್ಯಪೇನ ಧರ್ಮೇಣ ಚ ಸಮಕಾಲಯುಗ್ಗಿಃ  
ಸಬಹುಮಾನಂ ದಕ್ಷಿಣತಃ ತ್ರಿಯಮಾಣ ಇದಾನೀಮಪಿ  
ಕಲ್ಪಜೀವಿನಾಮಾಜೀವ್ಯ ಉಪಾಸ್ತೇ ತಸ್ಯೇಹಾನುಭಾವ  
ಉಪವರ್ಣಿತಃ ॥ 1 ॥

574

ಸ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣಾನಾಂ ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾ -  
ದೀನಾಮನಿಮಿಷೇಣಾವ್ಯಕ್ತರಂಹಸಾ ಭಗವತಾ ಕಾಲೇನ  
ಭ್ರಾಮ್ಯಮಾಣಾನಾಂ ಸ್ಥಾಣುರಿವಾವಷ್ಟಂಭ ಈಶ್ವರೇಣ  
ವಿಹಿತಃ ಶಶ್ವದವಭಾಸತೇ ॥ 2 ॥

575

ಯಥಾ ಮೇಥೀಸ್ತಂಭ ಆಕ್ರಮಣಪಶವಃ ಸಂಯೋಜಿತಾ -  
ಸ್ತ್ರಿಭಿಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸವನೈರ್ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ ಮಂಡಲಾನಿ  
ಚರಂತೈವಂ ಭಗಣಾ ಗ್ರಹಾದಯ ಏತಸ್ಮಿನ್ -  
ನಂತರ್ಬಹಿಯೋರ್ಗೇನ ಕಾಲಚಕ್ರ ಆಯೋಜಿತಾ ಧ್ರುವಮೇವಾವ -  
ಲಂಬ್ಯ ವಾಯುನೋದೀರ್ಯಮಾಣಾ ಆಕಲ್ಪಾಂತಂ  
ಪರಿಚಂಕ್ರಮಂತಿ ನಭಸಿ ಯಥಾ ಮೇಘಾಃ ಶ್ವೇನಾದಯೋ

ವಾಯುವಶಾಃ ಕರ್ಮಸಾರಥಯಃ ಪರಿವರ್ತಂತೇ ಏವಂ  
ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣಾಃ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷಸಂಯೋಗಾನುಗೃಹೀತಾಃ  
ಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತಗತಯೋ ಭುವಿ ನ ಪತಂತಿ || 3 ||

576

ಕೇಚನೈತಜ್ಜ್ಯೋತಿರನೀಕಂ ಶಿಶುಮಾರಸಂಸ್ಥಾನೇನ ಭಗವತೋ  
ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಯೋಗಧಾರಣಾಯಾಮನುವರ್ಣಯಂತಿ || 4 ||

577

ಯಸ್ಯ ಪುಚ್ಛಾಗ್ರೇವಾಕೃರಸಃ ಕುಂಡಲೀಭೂತದೇಹಸ್ಯ  
ಧ್ರುವ ಉಪಕಲ್ಪಿತಸ್ತಸ್ಯ ಲಾಂಗೂಲೇ ಪ್ರಜಾಪತಿರಗ್ನಿರಿಂದ್ರೋ  
ಧರ್ಮ ಇತಿ ಪುಚ್ಛಮೂಲೇ ಧಾತಾ ವಿಧಾತಾ ಚ ಕಟ್ಯಾಂ  
ಸಪ್ತರ್ಷಯಃ |

ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತಕುಂಡಲೀಭೂತಶರೀರಸ್ಯ  
ಯಾನ್ಯುದಗಯನಾನಿ ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವೇ ತು ನಕ್ಷತ್ರಾಣ್ಯುಪ -  
ಕಲ್ಪಯಂತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಯನಾನಿ ತು ಸವ್ಯೇ |  
ಯಥಾ ಶಿಶುಮಾರಸ್ಯ ಕುಂಡಲಾಭೋಗಸನ್ನಿವೇಶಸ್ಯ  
ಪಾರ್ಶ್ವಯೋರುಭಯೋರಪ್ಯವಯವಾಃ ಸಮಸಂಖ್ಯಾ ಭವಂತಿ |  
ಪೃಷ್ಠೇ ತ್ವಜವೀಧೀ ಆಕಾಶಗಂಗಾ ಚೋದರತಃ || 5 ||

578

ಪುನರ್ವಸುಪುಷ್ಯೌ ದಕ್ಷಿಣವಾಮಯೋಃ ಶ್ರೋಣ್ಯೋ -  
ರಾದ್ರಾಶ್ಲೇಷೇ ಚ ದಕ್ಷಿಣವಾಮಯೋಃ ಪಶ್ಚಿಮಯೋಃ  
ಪಾದಯೋರಭಿಜಿದುತ್ತರಾಷಾಢೇ ದಕ್ಷಿಣವಾಮಯೋರ್ನಾಸಿ -  
ಕಯೋರ್ಯಥಾಸಂಖ್ಯಂ ಶ್ರವಣಪೂರ್ವಾಷಾಢೇ  
ದಕ್ಷಿಣವಾಮಯೋರ್ಲೋಚನಯೋರ್ಧನಿಷ್ಠಾ  
ಮೂಲಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣವಾಮಯೋಃ ಕರ್ಣಯೋರ್ಮಘಾದೀನ್ಯಷ್ಟ  
ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ದಕ್ಷಿಣಾಯನಾನಿ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವವಂಕ್ರಿಷು  
ಯುಂಜೀತ ತಥೈವ ಮೃಗಶೀರ್ಷಾದೀನ್ಯುದಗಯನಾನಿ  
ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವವಂಕ್ರಿಷು ಪ್ರಾತಿಲೋಮ್ಯೇನ ಪ್ರಯುಂಜೀತ

ಶತಭಿಷಾಭ್ಯೇಷ್ಟೇ ಸ್ಕಂಧಯೋರ್ದಕ್ಷಿಣ -  
ವಾಮಯೋರ್ನ್ಯಸೇತ್ || 6 ||

579

ಉತ್ತರಾಹನಾವಗಸ್ತಿರಧರಾಹನೌ ಯಮೋ ಮುಖೇಷು ಚಾಂಗಾರಕಃ  
ಶನೈಶ್ಚರ ಉಪಸ್ಥೇ ಭೃಹಸ್ಪತಿಃ ಕಕುದಿ ವಕ್ಷಸ್ವಾದಿತ್ಯೋ  
ಹೃದಯೇ ನಾರಾಯಣೋ ಮನಸಿ ಚಂದ್ರೋ ನಾಭ್ಯಾಮುಶನಾ  
ಸ್ತನಯೋರಶ್ವಿನೌ ಬುಧಃ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಯೋ ರಾಹುರ್ಗಲೇ  
ಕೇತವಃ ಸರ್ವಾಂಗೇಷು ರೋಮಸು ಸರ್ವೇ ತಾರಾಗಣಾಃ || 7 ||

580

ಏತದು ಹೈವ ಭಗವತೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವದೇವತಾಮಯಂ  
ರೂಪಮಹರಹಃ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ಪ್ರಯತೋ ವಾಗ್ಯತೋ  
ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣ ಉಪತಿಷ್ಠೇತ ನಮೋ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೋಕಾಯ  
ಕಾಲಾಯನಾಯಾನಿಮಿಷಾಂ ಪತಯೇ ಮಹಾಪುರುಷಾಯಾ -  
ಭಿಧೀಮಹೀತಿ || 8 ||

581

ಗ್ರಹಕ್ಷತಾರಾಮಯಮಾಧಿದೈವಿಕಂ  
ಪಾಪಾಪಹಂ ಮಂತ್ರಕೃತಾಂ ತ್ರಿಕಾಲಂ |  
ನಮಸ್ಯತಃ ಸ್ಮರತೋ ವಾ ತ್ರಿಕಾಲಂ  
ನಶ್ಯೇತ ತತ್ಕಾಲಜಮಾಶು ಪಾಪಂ || 9 ||

582

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಶಿಶುಮಾರಸಂಸ್ಥಾವರ್ಣನಂ ನಾಮ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುರ್ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅಧಸ್ತಾತ್ಸವಿತುರ್ಯೋಜನಾಯುತೇ ಸ್ವರ್ಭಾನುರ್ನಕ್ಷತ್ರವ -

ಚ್ಚರತೀತ್ಯೇಕೇ ಯೋಽಸಾವಮರತ್ವಂ ಗ್ರಹತ್ವಂ ಚಾಲಭತ |

ಭಗವದನುಕಂಪಯಾ ಸ್ವಯಮಸುರಾಪಸದಃ ಸೈಂಹಿಕೇಯೋ

ಹೃತದರ್ಹಸ್ತಸ್ಯ ತಾತ ಜನ್ಮ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚೋಪರಿಷ್ಠಾ -

ದ್ವಕ್ಷ್ಯಾಮಃ || 1 ||

583

ಯದದಸ್ತುರಣೇರ್ಮಂಡಲಂ ಪ್ರತಪತಸ್ತದ್ವಿಸ್ತುರತೋ

ಯೋಜನಾಯುತಮಾಚಕ್ಷತೇ ದ್ವಾದಶಸಹಸ್ರಂ ಸೋಮಸ್ಯ

ತ್ರಯೋದಶಸಹಸ್ರಂ ರಾಹೋರ್ಯಃ ಪರ್ವಣಿ

ತದ್ವ್ಯವಧಾನಕೃದ್ವೈರಾನುಬಂಧಃ

ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮಸಾವಭಿಧಾವತಿ || 2 ||

584

ತನ್ನಿಶಮೋಭಯತ್ರಾಪಿ ಭಗವತಾ ರಕ್ಷಣಾಯ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ

ಸುದರ್ಶನಂ ನಾಮ ಭಾಗವತಂ ದಯಿತಮಸ್ತುಂ ತತ್ತೇಜಸಾ

ದುರ್ವಿಷಹಂ ಮುಹುಃ ಪರಿವರ್ತಮಾನಮಭ್ಯವಸ್ಥಿತೋ

ಮುಹೂರ್ತಮುದ್ವಿಜಮಾನಶ್ಚಕಿತಹೃದಯ ಆರಾದೇವ ನಿವರ್ತತೇ

ತದುಪರಾಗಮಿತಿ ವದಂತಿ ಲೋಕಾಃ || 3 ||

585

ತತೋಽಧಸ್ತಾತ್ಸಿದ್ಧಚಾರಣವಿದ್ಯಾಧರಾಣಾಂ

ಸದನಾನಿ ತಾವನ್ಮಾತ್ರ ಏವ || 4 ||

586

ತತೋಽಧಸ್ತಾದ್ಯಕ್ಷರಕ್ಷಃಪಿಶಾಚಪ್ರೇತಭೂತಗಣಾನಾಂ

ವಿಹಾರಾಜಿರಮಂತರಿಕ್ಷಂ ಯಾವದ್ವಾಯುಃ ಪ್ರವಾತಿ ಯಾವನ್ನೇಘಾ

ಉಪಲಭ್ಯಂತೇ || 5 ||

587

ತತೋಽಧಸ್ತಾಚ್ಛತಯೋಜನಾಂತರ ಇಯಂ ಪೃಥಿವೀ ಯಾವ -

ದ್ಧಂಸಭಾಸಶ್ಯೇನಸುಪರ್ಣಾದಯಃ ಪತತ್ರಿಪ್ರವರಾ

ಉತ್ಪತಂತೀತಿ || 6 ||

588

ಉಪವರ್ಣಿತಂ ಭೂಮೇರ್ಯಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶಾವಸ್ಥಾನಮವನೇರ -

ಪ್ಯಧಸ್ತಾತ್ ಸಪ್ತ ಭೂವಿವರಾ ಏಕೈಕಶೋ ಯೋಜನಾಯು -

ತಾಂತರೇಣಾಯಾಮವಿಸ್ತಾರೇಣೋಪಕ್ಲಪ್ತಾ ಅತಲಂ ವಿತಲಂ

ಸುತಲಂ ತಲಾತಲಂ ಮಹಾತಲಂ ರಸಾತಲಂ

ಪಾತಾಲಮಿತಿ || 7 ||

589

ಏತೇಷು ಹಿ ಬಿಲಸ್ವರ್ಗೇಷು ಸ್ವರ್ಗಾದಪೃಥಿಕಕಾಮ -

ಭೋಗೈಶ್ಚರ್ಯಾನಂದಭೂತಿವಿಭೂತಿಭಿಃ

ಸುಸಮೃದ್ಧಭವನೋದ್ಯಾನಾಕ್ರಿಡವಿಹಾರೇಷು

ದೈತ್ಯದಾನವಕಾದ್ರವೇಯಾ ನಿತ್ಯಪ್ರಮುದಿತಾ -

ನುರಕ್ತಕಲತ್ರಾಪತ್ಯಬಂಧುಸುಹೃದನುಚರಾ ಗೃಹಪತಯ

ಈಶ್ವರಾದಪ್ಯಪ್ರತಿಹತಕಾಮಾ ಮಾಯಾವಿನೋದಾ ನಿವಸಂತಿ || 8 ||

590

ಯೇಷು ಮಹಾರಾಜ ಮಯೇನ ಮಾಯಾವಿನಾ ವಿನಿರ್ಮಿತಾಃ

ಪುರೋ ನಾನಾಮಣಿಪ್ರವರಪ್ರವೇಕವಿರಚಿತವಿಚಿತ್ರಭವನ -

ಪ್ರಾಕಾರಗೋಪುರಸಭಾಚೈತ್ಯಚತ್ವರಾಯತನಾದಿಭಿ -

ರ್ನಾಗಾಸುರಮಿಥುನಪಾರಾವತಶುಕಸಾರಿಕಾಕೀರ್ಣಕೃತ್ರಿಮ -

ಭೂಮಿಭಿರ್ವಿವರೇಶ್ವರಗೃಹೋತ್ತಮೈಃ ಸಮಲಂಕೃತಾಶ್ಚ -  
ಕಾಸತಿ || 9 ||

591

ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಚಾತಿತರಾಂ ಮನ ಇಂದ್ರಿಯಾನಂದಿಭಿಃ  
ಕುಸುಮಫಲಸ್ತಬಕಸುಭಗಕಿಸಲಯಾವನತರುಚಿರ -  
ವಿಟಪವಿಟಪಿನಾಂ ಲತಾಂಗಾಲಿಂಗಿತಾನಾಂ ಶ್ರೀಭಿಃ  
ಸಮಿಧುನವಿವಿಧವಿಹಂಗಮಜಲಾಶಯಾನಾಮಮಲ -  
ಜಲಪೂರ್ಣಾನಾಂ ಝಷಕುಲೋಲ್ಲಂಘನಕ್ಷುಭಿತನೀರನೀರಜ -  
ಕುಮುದಕುವಲಯಕಹ್ಲಾರನೀಲೋತ್ಪಲಲೋಹಿತಶತಪತ್ರಾದಿ -  
ವನೇಷು ಕೃತನಿಕೇತನಾನಾಮೇಕವಿಹಾರಾಕುಲಮಧುರ -  
ವಿವಿಧಸ್ವನಾದಿಭಿರಿಂದ್ರಿಯೋತ್ಸವೈರಮರಲೋಕಶ್ರಿಯ -  
ಮತಿಶಯಿತಾನಿ || 10 ||

592

ಯತ್ರ ಹ ವಾವ ನ ಭಯಮಹೋರಾತ್ರಾದಿಭಿಃ  
ಕಾಲವಿಭಾಗೈರುಪಲಕ್ಷ್ಯತೇ || 11 ||

593

ಯತ್ರ ಹಿ ಮಹಾಹಿಪ್ರವರಶಿರೋಮಣಯಃ ಸರ್ವಂ  
ತಮಃ ಪ್ರಬಾಧಂತೇ || 12 ||

594

ನ ವಾ ಏತೇಷು ವಸತಾಂ ದಿವ್ಯೌಷಧಿರಸರಸಾಯನಾನ್ನಪಾನ -  
ಸ್ನಾನಾದಿಭಿರಾಧಯೋ ವ್ಯಾಧಯೋ ವಲೀಪಲಿತಜರಾದಯಶ್ಚ  
ದೇಹವೈವರ್ಣ್ಯದೌರ್ಗಂಧ್ಯಸ್ವೇದಕ್ಲಮಗ್ಲಾನಿರಿತಿ  
ವಯೋಽವಸ್ಥಾಶ್ಚ ಭವಂತಿ || 13 ||

595

ನ ಹಿ ತೇಷಾಂ ಕಲ್ಯಾಣಾನಾಂ ಪ್ರಭವತಿ ಕುತಶ್ಚನ  
ಮೃತ್ಯುರ್ವಿನಾ ಭಗವತ್ತೇಜಸಶ್ಚಕ್ರಾಪದೇಶಾತ್ || 14 ||

596

ಯಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇಽಸುರವಧೂನಾಂ ಪ್ರಾಯಃ ಪುಂಸವನಾನಿ  
ಭಯಾದೇವ ಸ್ರವಂತಿ ಪತಂತಿ ಚ || 15 ||

597

ಅಥಾತಲೇ ಮಯಪುತ್ರೋಽಸುರೋ ಬಲೋ ನಿವಸತಿ ಯೇನ ಹ ವಾ  
 ಇಹ ಸೃಷ್ಟಾಃ ಷಣ್ಮವತಿರ್ಮಾಯಾಃ ಕಾಶ್ಚನಾದ್ಯಾಪಿ  
 ಮಾಯಾವಿನೋ ಧಾರಯಂತಿ ಯಸ್ಯ ಚ ಜೃಂಭಮಾಣಸ್ಯ ಮುಖತಸ್ತ್ರಯಃ  
 ಸ್ತ್ರೀಗಣಾ ಉದಪದ್ಯಂತ ಸ್ವೈರಿಣ್ಯಃ ಕಾಮಿನ್ಯಃ ಪುಂಶ್ಚಲ್ಯ  
 ಇತಿ ಯಾ ವೈ ಬಿಲಾಯನಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಪುರುಷಂ ರಸೇನ  
 ಹಾಟಕಾಖ್ಯೇನ ಸಾಧಯಿತ್ವಾ  
 ಸ್ವವಿಲಾಸಾವಲೋಕನಾನುರಾಗಸ್ಮಿತಸಂಲಾಪೋಪಗೂಹ -  
 ನಾದಿಭಿಃ ಸ್ವೈರಂ ಕಿಲ ರಮಯಂತಿ ಯಸ್ಮಿನ್ನುಪಯುಕ್ತೇ ಪುರುಷ  
 ಈಶ್ವರೋಽಹಂ ಸಿದ್ಧೋಽಹಮಿತ್ಯಯುತಮಹಾಗಜಬಲಮಾತ್ಮಾನಮಭಿ -  
 ಮನ್ಯಮಾನಃ ಕತ್ಥತೇ ಮದಾಂಧ ಇವ || 16 ||

598

ತತೋಽಧಸ್ತಾದ್ವಿತಲೇ ಹರೋ ಭಗವಾನ್ ಹಾಟಕೇಶ್ವರಃ  
 ಸ್ವಪಾರ್ಷದಭೂತಗಣಾವೃತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಸರ್ಗೋಪ -  
 ಭೃಂಹಣಾಯ ಭವೋ ಭವಾನ್ಯಾ ಸಹ ಮಿಥುನೀಭೂತ  
 ಆಸ್ತೇ ಯತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಸರಿತ್ಪ್ರವರಾ ಹಾಟಕೀ ನಾಮ  
 ಭವಯೋರ್ವೀರ್ಯೇಣ ಯತ್ರ ಚಿತ್ರಭಾನುರ್ಮಾರ್ತರಿಶ್ವನಾ  
 ಸಮಿದ್ಯಮಾನ ಓಜಸಾ ಪಿಬತಿ ತನ್ನಿಷ್ಕೂತಂ ಹಾಟಕಾಖ್ಯಂ  
 ಸುವರ್ಣಂ ಭೂಷಣೇನಾಸುರೇಂದ್ರಾವರೋಧೇಷು ಪುರುಷಾಃ  
 ಸಹ ಪುರುಷೀಭಿರ್ಧಾರಯಂತಿ || 17 ||

599

ತತೋಽಧಸ್ತಾತ್ಸತಲೇ ಉದಾರಶ್ರವಾಃ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕೋ  
 ವಿರೋಚನಾತ್ಮಜೋ ಬಲಿರ್ಭಗವತಾ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ  
 ಚಿಕೀರ್ಷಮಾಣೇನಾದಿತೇರ್ಲಬ್ಧಕಾಯೋ ಭೂತ್ವಾ  
 ವಟುವಾಮನರೂಪೇಣ ಪರಾಕ್ಷಿಪ್ತಲೋಕತ್ರಯೋ ಭಗವದನು -  
 ಕಂಪಯೈವ ಪುನಃ ಪ್ರವೇಶಿತ ಇಂದ್ರಾದಿಷ್ಟವಿದ್ಯಮಾನಯಾ  
 ಸುಸಮೃದ್ಧಯಾ ಶ್ರಿಯಾಭಿಜುಷ್ಟಃ  
 ಸ್ವಧರ್ಮೇಣಾರಾಧಯಂಸ್ತಮೇವ

ಭಗವಂತಮಾರಾಧನೀಯಮಪಗತ -

ಸಾಧ್ವಸ ಆಸ್ತೇಽಧುನಾಪಿ || 18 ||

600

ನೋ ಏವೈತತ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರೋ ಭೂಮಿದಾನಸ್ಯ  
ಯತ್ತದ್ಭಗವತ್ಯಶೇಷಜೀವನಿಕಾಯಾನಾಂ ಜೀವಭೂತಾತ್ಮಭೂತೇ  
ಪರಮಾತ್ಮನಿ ವಾಸುದೇವೇ ತೀರ್ಥತಮೇ ಪಾತ್ರ ಉಪಪನ್ನೇ ಪರಯಾ  
ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಪರಮಾದರಸಮಾಹಿತಮನಸಾ ಸಂಪ್ರತಿಪಾದಿತಸ್ಯ  
ಸಾಕ್ಷಾದಪವರ್ಗದ್ವಾರಸ್ಯ ಯದ್ಬಿಲನಿಲಯೈಶ್ವರ್ಯಂ || 19 ||

601

ಯಸ್ಯ ಹ ವಾವ ಕ್ಷುತಪತನಪ್ರಸ್ಥಲನಾದಿಷು ವಿವಶಃ  
ಸಕೃನ್ನಾಮಾಭಿಗೃಣನ್ ಪುರುಷಃ ಕರ್ಮಬಂಧನಮಂಜಸಾ  
ವಿಧುನೋತಿ ಯಸ್ಯ ಹೈವ ಪ್ರತಿಬಾಧನಂ ಮುಮುಕ್ಷವೋ -  
ಽನ್ಯಥೈವೋಪಲಭಂತೇ || 20 ||

602

ತದ್ಭಕ್ತಾನಾಮಾತ್ಮವತಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಮಾತ್ಮನ್ಯಾತ್ಮದ  
ಆತ್ಮತಯೈವ || 21 ||

603

ನ ವೈ ಭಗವಾನ್ನೂನಮಮುಷ್ಯಾನುಜಗ್ರಾಹ ಯದುತ  
ಪುನರಾತ್ಮಾನುಸ್ಮೃತಿಮೋಷಣಂ ಮಾಯಾಮಯಭೋಗೈ -  
ಶ್ಚರ್ಯಮೇವಾತನುತೇತಿ || 22 ||

604

ಯತ್ತದ್ಭಗವತಾನಧಿಗತಾನ್ಯೋಪಾಯೇನ  
ಯಾಚ್ಛಾಚ್ಛಲೇನಾಪಹೃತಸ್ವಶರೀರಾವಶೇಷಿತಲೋಕತ್ರಯೋ  
ವರುಣಪಾಶೈಶ್ಚ ಸಂಪ್ರತಿಮುಕ್ತೋ  
ಗಿರಿದರ್ಯಾಂ ಚಾಪವಿದ್ಧ ಇತಿ ಹೋವಾಚ || 23 ||

605

ನೂನಂ ಬತಾಯಂ ಭಗವಾನರ್ಥೇಷು ನ ನಿಷ್ಣಾತೋ  
ಯೋಽಸಾವಿಂದ್ರೋ ಯಸ್ಯ ಸಚಿವೋ ಮಂತ್ರಾಯ ವೃತ  
ಏಕಾಂತತೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ತಮತಿಹಾಯ ಸ್ವಯಮು -  
ಪೇಂದ್ರೇಣಾತ್ಮಾನಮಯಾಚತಾತ್ಮನಶ್ಚಾಶಿಷೋ ನೋ ಏವ

ತದ್ವಾಸ್ಯಮತಿಗಂಭೀರವಯಸಃ ಕಾಲಸ್ಯ  
ಮನ್ವಂತರಪರಿವೃತ್ತಂ ಕಿಯಲ್ಲೋಕತ್ರಯಮಿದಂ || 24 ||

606

ಯಸ್ಯಾನುದಾಸ್ಯಮೇವಾಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹಃ ಕಿಲ ವವ್ರೇ ನ ತು  
ಸ್ವಪಿತ್ರಂ ಯದುತಾಕುತೋಭಯಂ ಪದಂ ದೀಯಮಾನಂ  
ಭಗವತಃ ಪರಮಿತಿ ಭಗವತೋಪರತೇ ಖಲು ಸ್ವಪಿತರಿ || 25 ||

607

ತಸ್ಯ ಮಹಾನುಭಾವಸ್ಯಾನುಪಥಮಮೃಜಿತಕಷಾಯಃ ಕೋ  
ವಾಸ್ಮದ್ವಿಧಃ ಪರಿಹೀಣಭಗವದನುಗ್ರಹ  
ಉಪಜಿಗಮಿಷತೀತಿ || 26 ||

608

ತಸ್ಯಾನುಚರಿತಮುಪರಿಷ್ಠಾದ್ವಿಸ್ತರಿಷ್ಯತೇ ಯಸ್ಯ  
ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಯಮಖಿಲಜಗದ್ಗುರುರ್ನಾರಾಯಣೋ ದ್ವಾರಿ  
ಗದಾಪಾಣಿರವತಿಷ್ಠತೇ ನಿಜಜನಾನುಕಂಪಿತಹೃದಯೋ  
ಯೇನಾಂಗುಷ್ಠೇನ ಪದಾ ದಶಕಂಧರೋ ಯೋಜನಾ -  
ಯುತಾಯುತಂ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಉಚ್ಚಾಟಿತಃ || 27 ||

609

ತತೋಽಧಸ್ತಾತ್ತಲಾತಲೇ ಮಯೋ ನಾಮ ದಾನವೇಂದ್ರಸ್ರಿ -  
ಪುರಾಧಿಪತಿರ್ಭಗವತಾ ಪುರಾರಿಣಾ ತ್ರಿಲೋಕೀಶಂ  
ಚಿಕೀರ್ಷುಣಾ ನಿರ್ದಗ್ಧಸ್ವಪುರತ್ರಯಸ್ತತ್ಪ್ರಸಾದಾಲ್ಲಭ -  
ಪದೋ ಮಾಯಾವಿನಾಮಾಚಾರ್ಯೋ ಮಹಾದೇವೇನ ಪರಿರಕ್ಷಿತೋ  
ವಿಗತಸುದರ್ಶನಭಯೋ ಮಹೀಯತೇ || 28 ||

610

ತತೋಽಧಸ್ತಾನ್ಮಹಾತಲೇ ಕಾದ್ರವೇಯಾಣಾಂ ಸರ್ಪಾಣಾಂ  
ನೈಕಶಿರಸಾಂ ಕ್ರೋಧವಶೋ ನಾಮ ಗಣಃ ಕುಹಕತಕ್ಷಕ -  
ಕಾಲಿಯಸುಷೇಣಾದಿಪ್ರಧಾನಾ ಮಹಾಭೋಗವಂತಃ  
ಪತತ್ತಿರಾಜಾಧಿಪತೇಃ ಪುರುಷವಾಹಾದನವರತಮುದ್ವಿಜಮಾನಾಃ  
ಸ್ವಕಲತ್ರಾಪತ್ಯಸುಹೃತ್ಕುಟುಂಬಸಂಗೇನ ಕ್ವಚಿತ್ಪ್ರಮತ್ತಾ  
ವಿಹರಂತಿ || 29 ||

611

ತತೋಽಧಸ್ತಾದ್ರಸಾತಲೇ ದೈತೇಯಾ ದಾನವಾಃ ಪಣಯೋ ನಾಮ  
 ನಿವಾತಕವಚಾಃ ಕಾಲೇಯಾ ಹಿರಣ್ಯಪುರವಾಸಿನ ಇತಿ  
 ವಿಬುಧಪ್ರತ್ಯನೀಕಾ ಉತ್ಪತ್ತ್ಯಾ ಮಹೌಜಸೋ ಮಹಾಸಾಹ -  
 ಸಿನೋ ಭಗವತಃ ಸಕಲಲೋಕಾನುಭಾವಸ್ಯ ಹರೇರೇವ ತೇಜಸಾ  
 ಪ್ರತಿಹತಬಲಾವಲೇಪಾ ಬಿಲೇಶಯಾ ಇವ ವಸಂತಿ ಯೇ ವೈ  
 ಸರಮಯೇಂದ್ರದೂತ್ಯಾ ವಾಗ್ಭಿರ್ಮಂತ್ರವರ್ಣಾಭಿ -  
 ರಿಂದ್ರಾದ್ವಿಭ್ಯತಿ || 30 ||

612

ತತೋಽಧಸ್ತಾತ್ಪಾತಾಲೇ ನಾಗಲೋಕಪತಯೋ ವಾಸುಕಿ -  
 ಪ್ರಮುಖಾಃ ಶಂಖಕುಲಿಕಮಹಾಶಂಖಶ್ವೇತಧನಂಜಯಧೃತ -  
 ರಾಷ್ಟ್ರ ಶಂಖಚೂಡಕಂಬಲಾಶ್ವತರದೇವದತ್ತಾದಯೋ  
 ಮಹಾಭೋಗಿನೋ ಮಹಾಮರ್ಷಾ ನಿವಸಂತಿ ಯೇಷಾಮು ಹ ವೈ  
 ಪಂಚಸಪ್ತದಶಶತಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾಣಾಂ  
 ಫಣಾಸು ವಿರಚಿತಾ ಮಹಾಮಣಯೋ ರೋಚಿಷ್ಣವಃ  
 ಪಾತಾಲವಿವರತಿಮಿರನಿಕರಂ ಸ್ವರೋಚಿಷಾ ವಿಧಮಂತಿ || 31 ||

613

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ರಾಹ್ವದಿಸ್ಥಿತಿಬಿಲಸ್ವರ್ಗಮರ್ಯಾದಾನಿರೂಪಣಂ  
 ನಾಮ ಚತುರ್ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ  
ತಸ್ಯ ಮೂಲದೇಶೇ ತ್ರಿಂಶದ್ಯೋಜನಸಹಸ್ರಾಂತರ ಆಸ್ತೇ  
ಯಾ ವೈ ಕಲಾ ಭಗವತಸ್ತಾಮಸೀ ಸಮಾಖ್ಯಾತಾನಂತ  
ಇತಿ ಸಾತ್ವತೀಯಾ ದ್ರಷ್ಟೃದೃಶ್ಯಯೋಃ ಸಂಕರ್ಷಣ -  
ಮಹಮಿತ್ಯಭಿಮಾನಲಕ್ಷಣಂ ಯಂ ಸಂಕರ್ಷಣ -  
ಮಿತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ || 1 ||

614

ಯಸ್ಯೇದಂ ಕ್ಷಿತಿಮಂಡಲಂ ಭಗವತೋಽನಂತಮೂರ್ತೇಃ  
ಸಹಸ್ರಶಿರಸ ಏಕಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಶೀರ್ಷಣಿ ದ್ವಿಯಮಾಣಂ  
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ || 2 ||

615

ಯಸ್ಯ ಹ ವಾ ಇದಂ ಕಾಲೇನೋಪಸಂಜಿಹೀರ್ಷತೋಽಮರ್ಷ -  
ವಿರಚಿತರುಚಿರಭ್ರಮದ್ಭ್ರವೋರಂತರೇಣ ಸಾಂಕರ್ಷಣೋ  
ನಾಮ ರುದ್ರ ಏಕಾದಶವ್ಯೂಹಸ್ತೃಕ್ಷಸ್ತಿಶಿಖಂ  
ಶೂಲಮುತ್ತಂಭಯನ್ನದತಿಷ್ಠತ್ || 3 ||

616

ಯಸ್ಯಾಂಘ್ರಿಕಮಲಯುಗಲಾರುಣವಿಶದನಖ -  
ಮಣಿಷಂಡಮಂಡಲೇಷ್ಟಹಿಪತಯಃ ಸಹ  
ಸಾತ್ವತರ್ಷಭೈರೇಕಾಂತಭಕ್ತಿಯೋಗೇನಾವನಮಂತಃ  
ಸ್ವವದನಾನಿ ಪರಿಸ್ಫುರತ್ಕುಂಡಲಪ್ರಭಾ -

ಮಂಡಿತಗಂಡಸ್ಥಲಾನ್ಯತಿಮನೋಹರಾಣಿ  
ಪ್ರಮುದಿತಮನಸಃ ಖಲು ವಿಲೋಕಯಂತಿ || 4 ||

617

ಯಸ್ಯೈವ ಹಿ ನಾಗರಾಜಕುಮಾರ್ಯ ಆಶಿಷ ಆಶಾಸಾನಾ -  
ಶ್ಚಾರ್ವಂಗವಲಯವಿಲಸಿತವಿಶದವಿಪುಲಧವಲಸುಭಗ -  
ರುಚಿರಭುಜರಜತಸ್ತಂಭೇಷ್ಟಗುರುಚಂದನಕುಂಕುಮಪಂಕಾನು -  
ಲೇಪೇನಾವಲಿಂಪಮಾನಾಸ್ತದಭಿಮರ್ಶನೋನ್ಮಥಿತಹೃದಯ -  
ಮಕರಧ್ವಜಾವೇಶರುಚಿರಲಲಿತಸ್ಮಿತಾಸ್ತದನುರಾಗ -  
ಮದಮುದಿತಮದವಿಘೋರ್ಣಿತಾರುಣಕರುಣಾವಲೋಕನಯನ -  
ವದನಾರವಿಂದಂ ಸವ್ರೀಡಂ ಕಿಲ ವಿಲೋಕಯಂತಿ || 5 ||

618

ಸ ಏವ ಭಗವಾನನಂತೋಽನಂತಗುಣಾರ್ಣವ ಆದಿದೇವ  
ಉಪಸಂಹೃತಾಮರ್ಷರೋಷವೇಗೋ ಲೋಕಾನಾಂ ಸ್ವಸ್ತಯ  
ಆಸ್ತೇ || 6 ||

619

ಧ್ಯಾಯಮಾನಃ ಸುರಾಸುರೋರಗಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಧರ -  
ಮುನಿಗಣೈರನವರತಮದಮುದಿತವಿಕೃತವಿಹ್ವಲಲೋಚನಃ  
ಸುಲಲಿತಮುಖರಿಕಾಮೃತೇನಾಪ್ಯಾಯಮಾನಃ ಸ್ವಪಾರ್ಷದ -  
ವಿಬುಧಯೂಥಪತೀನಪರಿಮ್ಲಾನರಾಗನವತುಲಸಿಕಾಮೋದ -  
ಮಧ್ವಾಸವೇನ ಮಾದ್ಯನ್ಮಧುಕರವ್ರಾತಮಧುರಗೀತಶ್ರಿಯಂ  
ವೈಜಯಂತೀಂ ಸ್ವಾಂ ವನಮಾಲಾಂ ನೀಲವಾಸಾ ಏಕಕುಂಡಲೋ  
ಹಲಕಕುದಿ ಕೃತಸುಭಗಸುಂದರಭುಜೋ ಭಗವಾ -  
ನ್ಮಾಹೇಂದ್ರೋ ವಾರಣೇಂದ್ರ ಇವ ಕಾಂಚನೀಂ ಕಕ್ಷಾಮುದಾರಲೀಲೋ  
ಬಿಭರ್ತಿ || 7 ||

620

ಯ ಏಷ ಏವಮನುಶ್ರುತೋ ಧ್ಯಾಯಮಾನೋ ಮುಮುಕ್ಷುಣಾಮನಾದಿ -  
ಕಾಲಕರ್ಮವಾಸನಾಗ್ರಥಿತಮವಿದ್ಯಾಮಯಂ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಂ  
ಸತ್ತ್ವರಜಸ್ತಮೋಮಯಮಂತಹೃದಯಂ ಗತ ಆಶು ನಿರ್ಭಿನತ್ತಿ

ತಸ್ಯಾನುಭಾವಾನ್ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಾಯಂಭುವೋ ನಾರದಃ ಸಹ  
ತುಂಬುರುಣಾ ಸಭಾಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸಂಶ್ಲೋಕಯಾಮಾಸ || 8 ||

621

ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಹೇತವೋಽಸ್ಯ ಕಲ್ಪಾಃ  
ಸತ್ತ್ವಾದ್ಯಾಃ ಪ್ರಕೃತಿಗುಣಾ ಯದೀಕ್ಷಯಾಽಽಸನ್ |  
ಯದ್ರೂಪಂ ಧ್ರುವಮಕೃತಂ ಯದೇಕಮಾತ್ಮನ್  
ನಾನಾಧಾತೃಧಮು ಹ ವೇದ ತಸ್ಯ ವರ್ತ್ಮ || 9 ||

622

ಮೂರ್ತಿಂ ನಃ ಪುರುಕೃಪಯಾ ಬಭಾರ ಸತ್ತ್ವಂ  
ಸಂಶುದ್ಧಂ ಸದಸದಿದಂ ವಿಭಾತಿ ಯತ್ರ |  
ಯಲ್ಲಿಲಾಂ ಮೃಗಪತಿರಾದದೇಽನವದ್ಯಾ -  
ಮಾದಾತುಂ ಸ್ವಜನಮನಾಂಸ್ಯುದಾರವೀರ್ಯಃ || 10 ||

623

ಯನ್ನಾಮ ಶ್ರುತಮನುಕೀರ್ತಯೇದಕಸ್ಮಾ -  
ದಾರ್ತೋ ವಾ ಯದಿ ಪತಿತಃ ಪ್ರಲಂಭನಾದ್ವಾ |  
ಹಂತ್ಯಂಹಃ ಸಪದಿ ನೃಣಾಮಶೇಷಮನ್ಯಂ  
ಕಂ ಶೇಷಾದ್ಭಗವತ ಆಶ್ರಯೇನ್ಮಮುಕ್ಷುಃ || 11 ||

624

ಮೂರ್ಧನ್ಯರ್ಪಿತಮಣುವತ್ಸಹಸ್ರಮೂರ್ಧ್ನೋ  
ಭೂಗೋಲಂ ಸಗಿರಿಸರಿತ್ಸಮುದ್ರಸತ್ತ್ವಂ |  
ಆನಂತ್ಯಾದನಿಮಿತವಿಕ್ರಮಸ್ಯ ಭೂಮ್ನಃ  
ಕೋ ವೀರ್ಯಾಣ್ಯಧಿಗಣಯೇತ್ಸಹಸ್ರಜಿಹ್ವಃ || 12 ||

625

ಏವಂಪ್ರಭಾವೋ ಭಗವಾನನಂತೋ  
ದುರಂತವೀರ್ಯೋರುಗುಣಾನುಭಾವಃ |  
ಮೂಲೇ ರಸಾಯಾಃ ಸ್ಥಿತ ಆತ್ಮತಂತ್ರೋ  
ಯೋ ಲೀಲಯಾ ಕ್ಷ್ಮಾಂ ಸ್ಥಿತಯೇ ಬಿಭರ್ತಿ || 13 ||

626

ಏತಾ ಹ್ಯೇವೇಹ ನೃಭಿರುಪಗಂತವ್ಯಾ ಗತಯೋ ಯಥಾ -  
 ಕರ್ಮವಿನಿರ್ಮಿತಾ ಯಥೋಪದೇಶಮನುವರ್ಣಿತಾಃ ಕಾಮಾನ್  
 ಕಾಮಯಮಾನ್ಯೈಃ || 14 ||

627

ಏತಾವತೀರ್ಹಿ ರಾಜನ್ ಪುಂಸಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ  
 ವಿಪಾಕಗತಯ ಉಚ್ಚಾವಚಾ ವಿಸದೃಶಾ ಯಥಾಪ್ರಶ್ನಂ  
 ವ್ಯಾಚಖ್ಯೇ ಕಿಮನ್ಯತ್ಕಥಯಾಮ ಇತಿ || 15 ||

628

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ  
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಭೂವಿವರವಿಧ್ಯುಪವರ್ಣನಂ ನಾಮ ಪಂಚವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

ಶ್ರೀಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ  
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ  
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ  
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಷಡ್ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಮಹರ್ಷ ಏತದ್ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಲೋಕಸ್ಯ ಕಥಮಿತಿ || 1 ||

629

ಋಷಿರುವಾಚ

ತ್ರಿಗುಣತ್ವಾತ್ಕರ್ತುಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಕರ್ಮಗತಯಃ ಪೃಥಗ್ವಿಧಾಃ  
ಸರ್ವಾ ಏವ ಸರ್ವಸ್ಯ ತಾರತಮ್ಯೇನ ಭವಂತಿ || 2 ||

630

ಅಥೇದಾನೀಂ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಲಕ್ಷಣಸ್ಯಾಧರ್ಮಸ್ಯ ತಥೈವ  
ಕರ್ತುಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ವೈಸಾದೃಶ್ಯಾತ್ಕರ್ಮಫಲಂ  
ವಿಸದೃಶಂ ಭವತಿ ಯಾ ಹ್ಯನಾದ್ಯವಿದ್ಯಯಾ ಕೃತಕಾಮಾನಾಂ  
ತತ್ಪರಿಣಾಮಲಕ್ಷಣಾಃ ಸ್ಮೃತಯಃ ಸಹಸ್ರಶಃ  
ಪ್ರವೃತ್ತಾಸ್ತಾಸಾಂ ಪ್ರಾಚುರ್ಯೇಣಾನುವರ್ಣಯಿಷ್ಯಾಮಃ || 3 ||

631

ರಾಜೋವಾಚ

ನರಕಾ ನಾಮ ಭಗವನ್ ಕಿಂ ದೇಶವಿಶೇಷಾ ಅಥವಾ  
ಬಹಿಸ್ತ್ರೀಲೋಕ್ಯಾ ಆಹೋಸ್ವಿದಂತರಾಲ ಇತಿ || 4 ||

632

ಋಷಿರುವಾಚ

ಅಂತರಾಲ ಏವ ತ್ರಿಜಗತ್ಯಾಸ್ತು ದಿಶಿ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾ -  
ಮಧಸ್ತಾದ್ಭೂಮೇರುಪರಿಷ್ವಾಚ್ಚ ಜಲಾದ್ಯಸ್ಯಾ -  
ಮಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾದಯಃ ಪಿತೃಗಣಾ ದಿಶಿ ಸ್ವಾನಾಂ

ಗೋತ್ರಾಣಾಂ ಪರಮೇಣ ಸಮಾಧಿನಾ ಸತ್ಯಾ ಏವಾಶಿಷ  
ಆಶಾಸಾನಾ ನಿವಸಂತಿ || 5 ||

633

ಯತ್ರ ಹ ವಾವ ಭಗವಾನ್ ಪಿತೃರಾಜೋ ವೈವಸ್ವತಃ  
ಸ್ವವಿಷಯಂ ಪ್ರಾಪಿತೇಷು ಸ್ವಪುರುಷೈರ್ಜಂತುಷು ಸಂಪರೇತೇಷು  
ಯಥಾಕರ್ಮಾವದ್ಯಂ ದೋಷಮೇವಾನುಲ್ಲಂಘಿತಭಗವಚ್ಛಾಸನಃ  
ಸಗಣೋ ದಮಂ ಧಾರಯತಿ || 6 ||

634

ತತ್ರ ಹೈಕೇ ನರಕಾನೇಕವಿಂಶತಿಂ ಗಣಯಂತಿ ಅಥ ತಾಂಸ್ತೇ  
ರಾಜನ್ನಾಮರೂಪಲಕ್ಷಣತೋಽನುಕ್ರಮಿಷ್ಯಾಮಸ್ತಾಮಿಸ್ರೋ -  
ಽಂಧತಾಮಿಸ್ರೋ ರೌರವೋ ಮಹಾರೌರವಃ ಕುಂಭೀಪಾಕಃ  
ಕಾಲಸೂತ್ರಮಸಿಪತ್ರವನಂ ಸೂಕರಮುಖಮಂಧಕೂಪಃ  
ಕೃಮಿಭೋಜನಃ ಸಂದಂಶಸ್ತಪ್ತಸೂರ್ಮಿರ್ವಜ್ರಕಂಟಕ -  
ಶಾಲ್ಮಲೀ ವೈತರಣೀ ಪೂಯೋದಃ ಪ್ರಾಣರೋಧೋ ವಿಶಸನಂ  
ಲಾಲಾಭಕ್ಷಃ ಸಾರಮೇಯಾದನಮವೀಚಿರಯಃಪಾನಮಿತಿ |  
ಕಿಂಚ ಕ್ಷಾರಕರ್ದಮೋ ರಕ್ಷೋಗಣಭೋಜನಃ ಶೂಲಪ್ರೋತೋ  
ದಂದಶೂಕೋಽವಟಿನಿರೋಧನಃ ಪರ್ಯಾವರ್ತನಃ ಸೂಚೀಮುಖಮಿ -  
ತ್ಯಷ್ಟಾವಿಂಶತಿನರಕಾ ವಿವಿಧಯಾತನಾಭೂಮಯಃ || 7 ||

635

ತತ್ರ ಯಸ್ತು ಪರವಿತ್ತಾಪತ್ಯಕಲತ್ರಾಣ್ಯಪಹರತಿ ಸ ಹಿ  
ಕಾಲಪಾಶಬದ್ಧೋ ಯಮಪುರುಷೈರತಿಭಯಾನಕೈಸ್ತಾಮಿಸ್ರೇ  
ನರಕೇ ಬಲಾನ್ನಿಪಾತ್ಯತೇ ಅನಶನಾನುದಪಾನದಂಡ -  
ತಾಡನಸಂತರ್ಜನಾದಿಭಿರ್ಯಾತನಾಭಿರ್ಯಾತ್ಯಮಾನೋ  
ಜಂತುರ್ಯತ್ರ ಕಶ್ಮಲಮಾಸಾದಿತ ಏಕದೈವ ಮೂರ್ಛಾಮುಪಯಾತಿ  
ತಾಮಿಸ್ರಪ್ರಾಯೇ || 8 ||

636

ಏವಮೇವಾಂಧತಾಮಿಸ್ರೇ ಯಸ್ತು ಪಂಚಯಿತ್ವಾ ಪುರುಷಂ ದಾರಾದೀ -  
ನುಪಯುಂಕ್ತೇ ಯತ್ರ ಶರೀರೀ ನಿಪಾತ್ಯಮಾನೋ ಯಾತನಾಸ್ಥೋ

ವೇದನಯಾ ನಷ್ಟಮತಿನೃಷ್ಟದೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಭವತಿ ಯಥಾ ವನಸ್ಪತಿ -  
ವೃಶ್ಚ್ಯಮಾನಮೂಲಸ್ತಸ್ಮಾದಂಧತಾಮಿಸ್ರಂ ತಮುಪದಿಶಂತಿ || 9 ||

637

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಏತದಹಮಿತಿ ಮಮೇದಮಿತಿ ಭೂತದ್ರೋಹೇಣ  
ಕೇವಲಂ ಸ್ವಕುಟುಂಬಮೇವಾನುದಿನಂ ಪ್ರಪುಷ್ಣಾತಿ ಸ ತದಿಹ  
ವಿಹಾಯ ಸ್ವಯಮೇವ ತದಶುಭೇನ ರೌರವೇ ನಿಪತತಿ || 10 ||

638

ಯೇ ತ್ವಿಹ ಯಥೈವಾಮುನಾ ವಿಹಿಂಸಿತಾ ಜಂತವಃ ಪರತ್ರ  
ಯಮಯಾತನಾಮುಪಗತಂ ತ ಏವ ರುರವೋ ಭೂತ್ವಾ ತಥಾ  
ತಮೇವ ವಿಹಿಂಸಂತಿ ತಸ್ಮಾದ್ರೌರವಮಿತ್ಯಾಹೂ ರುರುರಿತಿ  
ಸರ್ಪಾದತಿಕ್ರೂರಸತ್ತ್ವಸ್ಯಾಪದೇಶಃ || 11 ||

639

ಏವಮೇವ ಮಹಾರೌರವೋ ಯತ್ರ ನಿಪತಿತಂ ಪುರುಷಂ ಕ್ರವ್ಯಾದಾ  
ನಾಮ ರುರವಸ್ತಂ ಕ್ರವ್ಯೇಣ ಘಾತಯಂತಿ ಯಃ ಕೇವಲಂ  
ದೇಹಂಭರಃ || 12 ||

640

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಉಗ್ರಃ ಪಶೂನ್ ಪಕ್ಷಿಣೋ ವಾ ಪ್ರಾಣತ  
ಉಪರಂಧಯತಿ ತಮಪಕರುಣಂ ಪುರುಷಾದ್ಯೈರಪಿ ವಿಗರ್ಹಿತಮಮುತ್ರ  
ಯಮಾನುಚರಾಃ ಕುಂಭೀಪಾಕೇ ತಪ್ತತ್ಯಲೇ ಉಪರಂಧಯಂತಿ || 13 ||

641

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ಪಿತೃವಿಪ್ರಬ್ರಹ್ಮಧ್ರುಕ್ ಸ ಕಾಲಸೂತ್ರಸಂಜ್ಞಕೇ  
ನರಕೇ ಅಯುತಯೋಜನಪರಿಮಂಡಲೇ ತಾಮ್ರಮಯೇ ತಪ್ತಖಲೇ  
ಉಪರ್ಯಧಸ್ತಾದಗ್ನ್ಯರ್ಕಾಭ್ಯಾಮತಿತಪ್ಯಮಾನೇಽಭಿನಿವೇಶಿತಃ  
ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾಭ್ಯಾಂ ಚ ದಹ್ಯಮಾನಾಂತರ್ಬಹಿಃಶರೀರ ಆಸ್ತೇ  
ಶೇತೇ ಚೇಷ್ಟತೇಽವತಿಷ್ಠತಿ ಪರಿಧಾವತಿ ಚ  
ಯಾವಂತಿ ಪಶುರೋಮಾಣಿ ತಾವದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ || 14 ||

642

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವೈ ನಿಜವೇದಪಥಾದನಾಪದ್ಯಪಗತಃ ಪಾಖಂಡಂ  
ಚೋಪಗತಸ್ತಮಸಿಪತ್ರವನಂ ಪ್ರವೇಶ್ಯ ಕಶಯಾ ಪ್ರಹರಂತಿ  
ತತ್ರ ಹಾಸಾವಿತಸ್ತತೋ ಧಾವಮಾನ ಉಭಯತೋ ಧಾರೈ-

ಸ್ತಾಲವನಾಸಿಪತ್ಯೈಶ್ಚಿದ್ಯಮಾನಸರ್ವಾಂಗೋ ಹಾ ಹತೋ -  
 ಸ್ಮೀತಿ ಪರಮಯಾ ವೇದನಯಾ ಮೂರ್ಛಿತಃ ಪದೇ ಪದೇ  
 ನಿಪತತಿ ಸ್ವಧರ್ಮಹಾ ಪಾಖಂಡಾನುಗತಂ ಫಲಂ ಭುಂಕ್ತೇ || 15 ||

643

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವೈ ರಾಜಾ ರಾಜಪುರುಷೋ ವಾ ಅದಂಡ್ಯೇ ದಂಡಂ  
 ಪ್ರಣಯತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವಾ ಶರೀರದಂಡಂ ಸ ಪಾಪೀಯಾ -  
 ನ್ನರಕೇಽಮುತ್ರ ಸೂಕರಮುಖೇ ನಿಪತತಿ ತತ್ರಾತಿಬಲೈ -  
 ವಿಢಿಷ್ವಿಷ್ಯಮಾಣಾವಯವೋ ಯಥೈವೇಹೇಕ್ಷುಖಂಡ  
 ಆರ್ತಸ್ವರೇಣ ಸ್ವನಯನ್ ಕ್ವಚಿನ್ಮೂರ್ಛಿತಃ  
 ಕಶ್ಮಲಮುಪಗತೋ ಯಥೈವೇಹಾದೃಷ್ಟದೋಷಾ  
 ಉಪರುದ್ಧಾಃ || 16 ||

644

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವೈ ಭೂತಾನಾಮೀಶ್ವರೋಪಕಲ್ಪಿತವೃತ್ತೀನಾ -  
 ಮವಿವಿಕ್ತಪರವ್ಯಥಾನಾಂ ಸ್ವಯಂ ಪುರುಷೋಪಕಲ್ಪಿತ -  
 ವೃತ್ತಿರ್ವಿವಿಕ್ತಪರವ್ಯಥೋ ವ್ಯಥಾಮಾಚರತಿ ಸ  
 ಪರತ್ರಾಂಧಕೂಪೇ ತದಭಿದ್ರೋಹೇಣ ನಿಪತತಿ ತತ್ರ ಹಾಸೌ  
 ತೈರ್ಜಂತುಭಿಃ ಪಶುಮೃಗಪಕ್ಷಿಸರೀಸೃಪೈರ್ಮುಶಕಯೂಕಾ -  
 ಮತ್ಕುಣಮಕ್ಷಿಕಾದಿಭಿರ್ಯೇ ಕೇ ಚಾಭಿದ್ರುಗ್ಧಾಸ್ತೈಃ  
 ಸರ್ವತೋಽಭಿದ್ರುಹ್ಯಮಾಣಸ್ತಮಸಿ ವಿಹತನಿದ್ರಾನಿರ್ವೃತಿ -  
 ರಲಬ್ಧಾವಸ್ಥಾನಃ ಪರಿಕ್ರಾಮತಿ ಯಥಾ ಕುಶರೀರೇ ಜೀವಃ || 17 ||

645

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಅಸಂವಿಭಜ್ಯಾಶ್ನಾತಿ ಯತ್ಕಿಂಚನೋ -  
 ಪನತಮನಿರ್ಮಿತಪಂಚಯಜ್ಞೋ ವಾಯಸಸಂಸ್ತುತಃ ಸ  
 ಪರತ್ರ ಕೃಮಿಭೋಜನೇ ನರಕಾಧಮೇ ನಿಪತತಿ ತತ್ರ  
 ಶತಸಹಸ್ರಯೋಜನೇ ಕೃಮಿಕುಂಡೇ ಕೃಮಿಭೂತಃ ಸ್ವಯಂ  
 ಕೃಮಿಭಿರೇವ ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಃ ಕೃಮಿಭೋಜನೋ ಯಾವತ್ತ -  
 ದಪ್ರತ್ತಾಪ್ರಹುತಾದೋಽನಿರ್ವೇಶಮಾತ್ಮಾನಂ ಯಾತಯತೇ || 18 ||

646

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವೈ ಸ್ತೇಯೇನ ಬಲಾದ್ವಾ ಹಿರಣ್ಯರತ್ನಾದೀನಿ  
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಾಪಹರತ್ಯನ್ಯಸ್ಯ ವಾನಾಪದಿ ಪುರುಷ -  
 ಸ್ತಮಮುತ್ರ ರಾಜನ್ ಯಮಪುರುಷಾ ಅಯಸ್ಮಯೈರಗ್ನಿಪಿಂಡೈಃ  
 ಸಂದಂಶೈಸ್ತ್ವಚಿ ನಿಷ್ಕುಷಂತಿ || 19 ||

647

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಅಗಮ್ಯಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಮಗಮ್ಯಂ ವಾ ಪುರುಷಂ  
 ಯೋಷಿದಭಿಗಚ್ಛತಿ ತಾವಮುತ್ರ ಕಶಯಾ ತಾಡಯಂತ -  
 ಸ್ತಿಗ್ಮಯಾ ಸೂರ್ಯ್ಯಾ ಲೋಹಮಯ್ಯಾ ಪುರುಷಮಾಲಿಂಗಯಂತಿ  
 ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಚ ಪುರುಷರೂಪಯಾ ಸೂರ್ಯ್ಯಾ || 20 ||

648

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವೈ ಸರ್ವಾಭಿಗಮಸ್ತಮಮುತ್ರ ನಿರಯೇ ವರ್ತಮಾನಂ  
 ವಜ್ರಕಂಟಕಶಾಲ್ಮಲೀಮಾರೋಪ್ಯ ನಿಷ್ಕುಷಂತಿ || 21 ||

649

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವೈ ರಾಜನ್ಯಾ ರಾಜಪುರುಷಾ ವಾ ಅಪಾಖಂಡಾ  
 ಧರ್ಮಸೇತೂನ್ ಭಿಂದಂತಿ ತೇ ಸಂಪರೇತ್ಯ ವೈತರಣ್ಯಾಂ  
 ನಿಪತಂತಿ ಭಿನ್ನಮರ್ಯಾದಾಸ್ತಸ್ಯಾಂ ನಿರಯಪರಿಖಾ -  
 ಭೂತಾಯಾಂ ನದ್ಯಾಂ ಯಾದೋಗಣೈರಿತಸ್ತತೋ ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾ  
 ಆತ್ಮನಾ ನ ವಿಯುಜ್ಯಮಾನಾಶ್ಚಾಸುಭಿರುಹ್ಯಮಾನಾಃ  
 ಸ್ವಾಘೇನ ಕರ್ಮಪಾಕಮನುಸ್ಮರಂತೋ ವಿಣ್ಮೂತ್ರಪೂಯಶೋಣಿತ -  
 ಕೇಶನಖಾಸ್ಥಿಮೇದೋಮಾಂಸವಸಾವಾಹಿನ್ಯಾಮುಪತಪ್ಯಂತೇ || 22 ||

650

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವೈ ವೃಷಲೀಪತಯೋ ನಷ್ಟಶೌಚಾಚಾರನಿಯಮಾ -  
 ಸ್ತುಕ್ತಲಜ್ಜಾಃ ಪಶುಚರ್ಯಾಂ ಚರಂತಿ ತೇ ಚಾಪಿ ಪ್ರೇತ್ಯ  
 ಪೂಯವಿಣ್ಮೂತ್ರಶ್ಲೇಷ್ಮಮಲಾಪೂರ್ಣಾರ್ಣವೇ ನಿಪತಂತಿ  
 ತದೇವಾತಿಬೀಭತ್ಸಿತಮಶ್ನಂತಿ || 23 ||

651

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವೈ ಶ್ವಗರ್ಧಭಪತಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯೋ  
 ಮೃಗಯಾವಿಹಾರಾ ಅತೀರ್ಥೇ ಚ ಮೃಗಾನ್ ನಿಘ್ನಂತಿ

ತಾನಪಿ ಸಂಪರೇತಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಯಭೂತಾನ್ ಯಮಪುರುಷಾ  
ಇಷುಭಿರ್ವಿದ್ಯಂತಿ || 24 ||

652

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವೈ ದಾಂಭಿಕಾ ದಂಭಯಜ್ಞೇಷು ಪಶೂನ್  
ವಿಶಸಂತಿ ತಾನಮುಷ್ಮಿನ್ ಲೋಕೇ ವೈಶಸೇ ನರಕೇ ಪತಿತಾ -  
ನ್ನಿರಯಪತಯೋ ಯಾತಯಿತ್ವಾ ವಿಶಸಂತಿ || 25 ||

653

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವೈ ಸರ್ವರ್ಣಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ದ್ವಿಜೋ ರೇತಃ ಪಾಯಯತಿ  
ಕಾಮಮೋಹಿತಸ್ತಂ ಪಾಪಕೃತಮಮುತ್ರ ರೇತಃಕುಲ್ಯಾಯಾಂ  
ಪಾತಯಿತ್ವಾ ರೇತಃ ಸಂಪಾಯಯಂತಿ || 26 ||

654

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವೈ ದಸ್ಯವೋಽಗ್ನಿದಾ ಗರದಾ ಗ್ರಾಮಾನ್  
ಸಾರ್ಥಾನ್ ವಾ ವಿಲುಂಪಂತಿ ರಾಜಾನೋ ರಾಜಭಟಾ ವಾ  
ತಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಹಿ ಪರೇತ್ಯ ಯಮದೂತಾ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರಾಃ  
ಶ್ವಾನಃ ಸಪ್ತಶತಾನಿ ವಿಂಶತಿಶ್ಚ ಸರಭಸಂ  
ಖಾದಂತಿ || 27 ||

655

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಅನ್ಯತಂ ವದತಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯೇ ದ್ರವ್ಯವಿನಿಮಯೇ  
ದಾನೇ ವಾ ಕಥಂಚಿತ್ಸ ವೈ ಪ್ರೇತ್ಯ ನರಕೇಽವೀಚಿಮತ್ಯಧಃಶಿರಾ  
ನಿರವಕಾಶೇ ಯೋಜನಶತೋಚ್ಛ್ರಾಯಾದ್ ಗಿರಿಮೂರ್ಧ್ನಃ ಸಂಪಾತ್ಯತೇ  
ಯತ್ರ ಜಲಮಿವ ಸ್ಥಲಮಶ್ಮಪೃಷ್ಠಮವಭಾಸತೇ ತದವೀಚಿಮ -  
ತ್ತಿಲಶೋ ವಿಶೀರ್ಯಮಾಣಶರೀರೋ ನ ಮ್ರಿಯಮಾಣಃ  
ಪುನರಾರೋಪಿತೋ ನಿಪತತಿ || 28 ||

656

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವೈ ವಿಪ್ರೋ ರಾಜನ್ಯೋ ವೈಶ್ಯೋ ವಾ  
ಸೋಮಪೀಠಸ್ತತ್ಕಲತ್ರಂ ವಾ ಸುರಾಂ ವ್ರತಸ್ಥೋಽಪಿ  
ವಾ ಪಿಬತಿ ಪ್ರಮಾದತಸ್ತೇಷಾಂ ನಿರಯಂ  
ನೀತಾನಾಮುರಸಿ ಪದಾಽಽಕ್ರಮ್ಯಾಸ್ಯೇ ವಹ್ನಿನಾ  
ದ್ರವಮಾಣಂ ಕಾರ್ಷ್ಣಾಯಸಂ ನಿಷಿಂಚಂತಿ || 29 ||

657

ಅಥ ಚ ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಆತ್ಮಸಂಭಾವನೇನ ಸ್ವಯಮಧಮೋ  
ಜನ್ಮತಪೋವಿದ್ಯಾಚಾರವರ್ಣಾಶ್ರಮವತೋ ವರೀಯಸೋ ನ  
ಬಹು ಮನ್ಯೇತ ಸ ಮೃತಕ ಏವ ಮೃತ್ವಾ ಕ್ಷಾರಕರ್ದಮೇ ನಿರಯೇ -  
ಽವಾಕ್ಯಿರಾ ನಿಪಾತಿತೋ ದುರಂತಾ ಯಾತನಾ ಹ್ಯಶ್ನುತೇ || 30 ||

658

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವೈ ಪುರುಷಾಃ ಪುರುಷಮೇಧೇನ ಯಜಂತೇ  
ಯಾಶ್ಚ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ನೃಪಶೂನ್ ಖಾದಂತಿ ತಾಂಶ್ಚ ತೇ ಪಶವ  
ಇವ ನಿಹತಾ ಯಮಸದನೇ ಯಾತಯಂತೋ ರಕ್ಷೋಗಣಾಃ  
ಸೌನಿಕಾ ಇವ ಸ್ವಧಿತಿನಾವದಾಯಾಸ್ಮಕ್ ಪಿಬಂತಿ ನೃತ್ಯಂತಿ  
ಚ ಗಾಯಂತಿ ಚ ಹೃಷ್ಯಮಾಣಾ ಯಥೇಹ ಪುರುಷಾದಾಃ || 31 ||

659

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವಾ ಅನಾಗಸೋಽರಣ್ಯೇ ಗ್ರಾಮೇ ವಾ  
ವೈಶ್ರಂಭಕೈರುಪಸೃತಾನುಪವಿಶ್ರಂಭಯ್ಯ ಜಿಜೀವಿಷೂನ್  
ಶೂಲಸೂತ್ರಾದಿಷೂಪಪ್ರೋತಾನ್ ಕ್ರೀಡನಕತಯಾ ಯಾತಯಂತಿ  
ತೇಽಪಿ ಚ ಪ್ರೇತ್ಯ ಯಮಯಾತನಾಸು ಶೂಲಾದಿಷು ಪ್ರೋತಾತ್ಮಾನಃ  
ಕ್ಷುತ್ಪಿಷ್ಟಾಂ ಚಾಭಿಹತಾಃ ಕಂಕವಟಾದಿಭಿ -  
ಶ್ಚೇತಸ್ತತಸ್ತಿಗ್ಮತುಂಡೈರಾಹನ್ಯಮಾನಾ ಆತ್ಮಶಮಲಂ  
ಸ್ಮರಂತಿ || 32 ||

660

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವೈ ಭೂತಾನ್ಯುದ್ವೇಜಯಂತಿ ನರಾ  
ಉಲ್ಬಣಸ್ವಭಾವಾ ಯಥಾ ದಂದಶೂಕಾಸ್ತೇಽಪಿ ಪ್ರೇತ್ಯ ನರಕೇ  
ದಂದಶೂಕಾಖ್ಯೇ ನಿಪತಂತಿ ಯತ್ರ ನೃಪ ದಂದಶೂಕಾಃ  
ಪಂಚಮುಖಾಃ ಸಪ್ತಮುಖಾ ಉಪಸೃತ್ಯ ಗ್ರಸಂತಿ ಯಥಾ  
ಬಿಲೇಶಯಾನ್ || 33 ||

661

ಯೇ ತ್ವಿಹ ವಾ ಅಂಧಾವಟಕುಸೂಲಗುಹಾದಿಷು  
ಭೂತಾನಿ ನಿರುಂಧಂತಿ ತಥಾಮುತ್ರ ತೇಷ್ಟೇವೋಪವೇಶ್ಯ ಸಗರೇಣ  
ವಹ್ನಿನಾ ಧೂಮೇನ ನಿರುಂಧಂತಿ || 34 ||

662

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಅತಿಥೀನಭ್ಯಾಗತಾನ್ ವಾ ಗೃಹಪತಿರಸಕ್ಯ -  
 ದುಪಗತಮನ್ಯುರ್ಧಿಧಕ್ಷುರಿವ ಪಾಪೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ ನಿರೀಕ್ಷತೇ  
 ತಸ್ಯ ಚಾಪಿ ನಿರಯೇ ಪಾಪದೃಷ್ಟೇರಕ್ಷಣೀ ವಜ್ರತುಂಡಾ ಗೃಧ್ರಾಃ  
 ಕಂಕಕಾಕವಟಾದಯಃ ಪ್ರಸಹ್ಯೋರುಬಲಾದುತ್ಪಾಟಯಂತಿ || 35 ||

663

ಯಸ್ತ್ವಿಹ ವಾ ಆಢ್ಯಾಭಿಮತಿರಹಂಕೃತಿಸ್ತಿಯಕ್ಪ್ರೇಕ್ಷಣಃ  
 ಸರ್ವತೋಽಭಿವಿಶಂಕೇ ಅರ್ಥವ್ಯಯನಾಶಚಿಂತಯಾ  
 ಪರಿಶುಷ್ಯಮಾಣಹೃದಯವದನೋ ನಿರ್ವೃತಿಮನವಗತೋ ಗ್ರಹ  
 ಇವಾರ್ಥಮಭಿರಕ್ಷತಿ ಸ ಚಾಪಿ ಪ್ರೇತ್ಯ ತದುತ್ಪಾದನೋತ್ಕರ್ಷಣ -  
 ಸಂರಕ್ಷಣಶಮಲಗ್ರಹಃ ಸೂಚೀಮುಖೇ ನರಕೇ ನಿಪತತಿ ಯತ್ರ  
 ಹ ವಿತ್ತಗ್ರಹಂ ಪಾಪಪುರುಷಂ ಧರ್ಮರಾಜಪುರುಷಾ ವಾಯಕಾ ಇವ  
 ಸರ್ವತೋಽಂಗೇಷು ಸೂತ್ರೈಃ ಪರಿವಯಂತಿ || 36 ||

664

ಏವಂವಿಧಾ ನರಕಾ ಯಮಾಲಯೇ ಸಂತಿ ಶತಶಃ ಸಹಸ್ರಶಸ್ತೇಷು  
 ಸರ್ವೇಷು ಚ ಸರ್ವ ಏವಾಧರ್ಮವರ್ತಿನೋ ಯೇ ಕೇಚಿದಿಹೋದಿತಾ  
 ಅನುದಿತಾಶ್ಚಾವನಿಪತೇ ಪರ್ಯಾಯೇಣ ವಿಶಂತಿ ತಥೈವ  
 ಧರ್ಮಾನುವರ್ತಿನ ಇತರತ್ರ ಇಹ ತು ಪುನರ್ಭವೇ ತ  
 ಉಭಯಶೇಷಾಭ್ಯಾಂ ನಿವಿಶಂತಿ || 37 ||

665

ನಿವೃತ್ತಿಲಕ್ಷಣಮಾರ್ಗ ಆದಾವೇವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಃ |  
 ಏತಾವಾನೇವಾಂಡಕೋಶೋ ಯಶ್ಚತುರ್ದಶಧಾ ಪುರಾಣೇಷು  
 ವಿಕಲ್ಪಿತ ಉಪಗೀಯತೇ ಯತ್ತದ್ಭಗವತೋ ನಾರಾಯಣಸ್ಯ  
 ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ಸ್ಥವಿಷ್ಠಂ  
 ರೂಪಮಾತ್ಮಮಾಯಾಗುಣಮಯಮನುವರ್ಣಿತಮಾದೃತಃ ಪಠತಿ  
 ಶೃಣೋತಿ ಶ್ರಾವಯತಿ ಸ ಉಪಗೀಯಂ ಭಗವತಃ  
 ಪರಮಾತ್ಮನೋಽಗ್ರಾಹ್ಯಮಪಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿವಿಶುದ್ಧ -  
 ಬುದ್ಧಿವೇದ || 38 ||

666

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ಥೂಲಂ ತಥಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ರೂಪಂ ಭಗವತೋ ಯತಿಃ |  
 ಸ್ಥೂಲೇ ನಿರ್ಜಿತಮಾತ್ಮಾನಂ ಶನೈಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ  
 ಧಿಯಾ ನಯೇದಿತಿ || 39 ||

667

ಭೂದ್ವೀಪವರ್ಷಸರಿದದ್ರಿನಭಃಸಮುದ್ರ -  
 ಪಾತಾಲದಿಬ್ಜರಕಭಾಗಣಲೋಕಸಂಸ್ಥಾ |  
 ಗೀತಾ ಮಯಾ ತವ ನೃಪಾದ್ಭುತಮೀಶ್ವರಸ್ಯ  
 ಸ್ಥೂಲಂ ವಪುಃ ಸಕಲಜೀವನಿಕಾಯಧಾಮ || 40 ||

668

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ವೈಯಾಸಿಕ್ಯಾಮಷ್ಟಾದಶಸಾಹಸ್ರ್ಯಾಂ  
 ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ನರಕಾನುವರ್ಣನಂ  
 ನಾಮ ಷಡ್ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||